

T. p.
Magyar Nemzeti
Magyar Nemzeti Újság

15. évfolyam

Noviszád, 1934 szeptember 9, vasárnap

211. szám

Szovjetországnak a Népszövetségbe való felvétele a Genfi tanácskozás előterében

Lengyelország hozzájárul Oroszország felvételéhez, ha állandó tagságot kap a tanácsban

Genfől jelentik: Genfben megélné a politikai és diplomáciai élet. Bár a külföldi kiküldöttek csak a szeptember 10-i közgyűlésre érkeznek meg teljes számban, már a tanácsülés megnyitása alkalmával is igen sok külföldi előkelőség volt jelen.

Elsősorban Barthou állt az érdeklődés központjában.

Aloisi báró olasz kiküldött is megérkezett. Benes csehszlovák külügyminiszter is Genfben van, ő a tanácsülés elnöke. Hasonlóképpen tartózkodik Madariaga márii spanyol delegátus, továbbá az ausztráliai, a kínai és az argentinai kiküldöttek.

Az érdeklődés most az argentinai kiküldött felé fordult, mert híre jár, hogy Argentína Szovjetországnak a tanácstagsága ellen szavaz.

Angliát a fiatal Eden főpécsetőr képviseli. Simon külügyminiszter csak a közgyűlésre érkezik Genfben. A lengyel, a panamai, perui, valamint a dán kiküldött egészítik ki a Tanácsot.

Avenol, a Népszövetség főtitkára ebéden látta vendégül a tanácsstagokat. Kétségtelen, hogy az ebéden a beszélgetés fő tárgya Szovjetországnak a Népszövetségbe való felvétele volt.

esi tagság kérdésének rendezetlensége.

A saarbizottság ülése

A Népszövetség titkársága nyilvános Aloisi báró olasz delegátus elnöklése alatt több emlékirattal foglalkozott, amelyek az utóbbi hetekben érkeztek be. Foglalkozott a Bizottság a francia emlékirattal is és elhatározta, hogy ennek alapján jelentést terjeszt a Népszövetségi Tanács elé és kéri a Tanács állásfoglalását.

A Népszövetség titkársága nyilvánosságra hozta a saarvidéki népszavazási bizottság első jelentését.

A bizottság kifejezi azt az óhajtát, hogy a Kormánybizottság továbbra is öröködjék a gyűlekezési és a vélemények nyilvánításának szabadsága fölött.

A Bizottság sürgeti a népszavazási eljárásról szóló részletes rendelkezések közzétételét.

Barthou és Beck külügyminiszterek tanácskozása

BARTHOUS

Barthou francia és Beck lengyel külügyminiszter hosszabb tanácskozást folytattak de a tanácskozás eredményéről eddig még semmi sem vált ismeretessé. Nyilván

arról volt a szó, hogy elég garanciát tud-e kapni Lengyelország abban a tekintetben, hogy legközelebb ő is állandó tanácstagságot

kapjon. Ez lenne ugyanis a feltétele annak, hogy Lengyelország hozzájáruljon Szovjetországnak állandó tanácstagságához.

A tanácskozások fő témája Szovjetországnak a Népszövetségbe való belépése volt. A jelek arra mutatnak, hogy az ellen tettek ebben a kérdésben esőkentek. A két külügyminiszter tanácskozása szívélyes volt

és semmi sem jogosít arra a feltételezésre, hogy azok a kötelek, amelyek Franciaországot és Lengyelországot egymáshoz fűzik, megszakadnak vagy akáresak meg is lazulnak.

Ami Szovjetországnak a felvételét illeti, lengyel körök szerint Beck külügyminiszter nem tudott határozott választ adni Barthou-nak, hozzáfűzve azonban, hogy Barthou-nak nincs oka elégedetlenségnek lenni, mert a portugál és az argentinai követ tiltakozásának forrása inkább a népszövetségi tanács-

Gazdát cserélt a Jonker, a világ egyik leghíresebb gyémántja

Londonból jelentik: A világ egyik legnagyobb gyémántja a Jonker, amely a gyémántok ranglistáján nagyságra nézve a negyedik helyet foglalja el, rövidesen átvándorol Amerikába. A gyémántot egy amerikai konzorcium vásárolta meg és a beavatottak szerint

a híres gyémánt vételára 120 ezer font

Érdekes, hogy ez év májusában is megakarták venni a nevezetes gyémántot, de a londoni gyémántkereskedők egyesülete, a-

melynek tulajdonába tartozik a gyémánt visszautasította a 100 ezer fontos ajánlatot. A híres gyémántot, mint ismeretes

tavaly januárban bányászta ki Jonker délafrikai földműves, és róla nevezték el az értékes drágakövet.

Jonker 63 ezer fontért adta el a drágakövet a gyémántszindikátusnak, amely e vétellel kitűnő üzletet csinált, mert busás haszonnal adt atovább a híres gyémántot.

Kormányrekonstrukció Romániában

Diamandi belügyi államtitkár munkaugyi miniszter lesz

Bukarestből jelentik: A Lupta értesülése szerint

a román kormány összetételében rövidesen változások történnek.

Szó van arról, hogy Diamandi jelenlegi belgyi államtitkár a munkaugyi tárcát kapja meg, helyébe pedig a szabadalvüpart egyik tehetséges fiatal tagja kerül. Valószínűtlen távozik állásából az iparügyi miniszter is.

Reggeli levél

A cigányasszony

Noviszád, szeptember 8.

Hétszáz esztendővel ezelőtt törvényt hozott Könyves Kálmán magyar király, és ebben a törvényben kimondta, hogy „boszorkányokról, pedig amelyek nincsenek ne esék szó”. Egészen természetes, hogy a mint hétszáz évvel ezelőtt csak írott malszt volt ez a törvény Magyarországon — hiszen még 1730-ban is elégettek boszorkányokat Szegeden — ugy máshol is hiába küzdöttek törvényekkel és egyéb felvilágosító munkákkal a boszorkányok ellen. Hiába a tömegből nem lehetett kijutani a babonát és még ma sem lehet. A modernkor embere ugyan ma nem nagyon dől már be a boszorkánymesének, azonban még mindig olyan erős a babona, mintha nem a huszadik hanem még mindig a tizenkettedik században élénk.

Különösen a cigányok, ezeknek is első-sorban asszonyaik értenek ahhoz, hogy kell a babonás népet félrevezetni és becsapni. napról napra előfordul, hogy az ujságok beszámolnak „vrácsázó” cigányasszonyok működéséről. A legtöbbször azonban csak szerelmes cselédányok vagy szerelmükben csalódott falusi asszonyok szektak a cigányasszonyokhoz fordulni segítségért esetleg kis bűjtalért, ráolvasásért vagy hasonló jó ért. A babona azonban sokszor erősebb a felületes intelligenciánál is, különösen akkor, ha lelkizavarok mutatkoznak, illetve olyan események történtek valakivel, amelyek következtében lelki egyensúlya némileg meginog.

Minden eddiginél azonban nagyobb arányu és minden más szenzációt elsöprö a legújabb beogradi eset, amikor egy cigány asszony iskolázott intelligens lánytól tudott nem ezeket, hanem százazretet kiszedni, titokzatos hatalmának meséjével. Annnyira érthetetlen az eset, hogy már szinte túlnő a büntető törvénykönyv határain és az orvosokat is komolyan foglalkoztatja az eset. Értelmes ember megdöbbenve áll meg az ilyen eset előtt, amelyre igazán nem tud magyarázatot találni. Az egyszerű cigányasszony, aki a legképtelenebb mesékkel lelkirabóságába tud parancsolni valakit, hogy az tehetetlen játékszere legyen — határozottan lelkibetegség jele.

Míg azonban az egyik oldalon áll a kifosztott lelkibeteg leány, addig ott van a másik oldalon a minden hájjal megkent cigányasszony, aki kitűnően érti, hogyan kell a kiváncsított pénzt jól felhasználni. Olyan lakást rendez be magának, amilyen sátorlakó őseinek még álmaiban sem juthatott volna soha eszébe és minden tekintetben olyan életet él, amilyent több százezer dinár jövedelemmel rendelkező személy megengedhet magának. Nem fél, hogy valaha is napvilágra kerüljön munkássága, mert bizik abban, hogy a becsapott álszemérme megakadályozza, hogy valaha is említést tegyen valakinek róla. No meg mindenféle varázsszöszközzel és szörnyű fenyegetésekkel is igyekszik hiallgatásra kényszeríteni szerencsétlen áldozatát. És ez sikerül is neki, meg lehetősön sokáig, míg végre is napvilágra kerül minden.

A Beogradi példa élő bizonyítéka, hogy minden felületes kulturmáz ellenére is, mennyire lengi át a középkori szellem a XX. századot is. Amíg a kultura csak felső máz marad, addig mindig megismétlődnek a hasonló esetek. Sokáig tart még, amíg a cigányasszonyok varázsa megtörik és nem dől már be a konyhák fokhagymaillatos árvalánya sem Sein Máriának és társainak.

(t. s.)

***

Dinamittal dolgoznak az amerikai sztrájkolók

Ujabb véres harcok a sztrájkolók és rendőrök között

Newyorkból jelentik: A sztrájk-front-ról aggasztó hírek érkeznek, a sztrájkmozgalom egyre terjed. Egyes városok a szoros értelműben ostromlott vár benyomását keltik. Uj-Anglia csaknem valamennyi városában hatalmas tömegek csatlakoztak tegnap a sztrájkhoz, a hatóságok attól tartanak, hogy az erőszakoskodások általánosá válnak. Ennek ellenére a munkaadók továbbra is ragaszkodnak álláspontjukhoz. Greenvilleben szinte pillanatokon múlt, hogy a sztrájkolók levegőbe nem röpítették a központi villamossági vállalat telepét.

A rendőrök akkor érkeztek a helyszínre, amikor a sztrájkolók a nagy mennyiségű robbanóanyagot a telep épületei körül elhelyezték.

A karhatalom rohamot intézett a sztrájkolók ellen, az összeütközésnek több halálos és sebesült áldozata van.

Végetér az amerikai textilsztrájk

Newyorkból jelentik: Az a bizottság, amelyet Roosevelt elnök a textilipari sztrájk rendezésére kiküldött, közölte, hogy

rövidesen megkezdik a tanácskozáskat a munkaadókkal és a sztrájkolókkal.

A bizottság elnöke reméli, hogy a sztrájknak hamarosan sikerül végetvetni.

—o—

Rintelen tagad

Allítólag nincs elég bizonyíték Rintelen bűnössége mellett

Bécsből jelentik: Rintelen dr. már annyira felépült, hogy tegnap megkezdte kihallgatását. Hírszeriat a kihallgatás során Rintelen hangoztatta, hogy Rómában Bécsbe érkezése után ismételt kihallgatást kért Dollfuss kancellártól, de a kancellár nem fogadta. Hangsúlyozta, hogy

a sztrájk elkesztését semmiféle tudomása nem volt, csak akkor értesült róla, amikor a nemzeti sztrájklisták már elfoglalták a kancellári

hivatalt.

A leghatározottabban fagadja, hogy a puccsban bármiféle része lett volna. Bécsi jelentés szerint

nincs elég bizonyíték Rintelen dr. bűnössége mellett

ezért nem is indul ellene eljárás. Bécsi magánjelentés viszont arról számol be, hogy a vizsgálóbíró elég adatot talált arra, hogy vádat emeljen Rintelen dr. ellen.

Szenzációs fordulat a szrbobráni betörés ügyében

Szegi Lázár leányát, vejét és unokáját gyanúsítják a betöréssel

A Reggeli Ujság többször foglalkozott a Szrbobrában nemrég történt különös betöréssel. Szegi Lázár gazdálkodó lakásába ismeretlen tettesek behatoltak, felforgatták a lakást, kilopták az egyik képrámába rejtett 27 ezer dinárt, azonkívül ágyneműt és más berendezési tárgyat vittek el. Szegi Lázár a betörésről jelentést tett a csendőrségnek, amely erélyes nyomozást indított a betörők kézrekerítésére.

A nyomozásban tegnap váratlan fordulat történt. A csendőrségnek az első pillanattól kezdve az volt a meggyőződése, hogy a betörést a helyzettel ismerős egyének követték el. A nyomozást ilyen irányban folytatták és az ügyben tegnap váratlan for-

dulat történt.

Szegi Lázár férjzett leányának lakásán megtalálták az ellopott ágyneműt, ablakfüggönyt és egyéb berendezési tárgyakat.

Amikor Szegi a váratlan fordulatról értesült visszavonta a csendőrségnek tett feljelentését, de a hatóságok mostmár hivatalból folytatják a nyomozást és bizonyosra vehető, hogy rövid időn belül tisztázódik az eltűnt 27 ezer dinár ügye is. A pénzt gyanús eddig nem találták meg.

Az új fordulat további fejleményeit nagy érdeklődéssel várják Szrbobrában.

Nagyarányu csempészt leplezték le Törökországban

Istambulból jelentik: A török vámhatóságoknak sikerült leleplezniük egy óriási arányu csempészbanda üzleteit, amely méreteivel egyedül állt a maga nemében. Kiderült hogy

a csempészszervezetnek 23 hajója volt és ötvenmillió font alaptőkével rendelkezett.

Az óriási szervezet a törvénytelen üzelmek minden fajával foglalkozott. Főként vámilleték alá eső, vagy tilos áruk be és kivitelével, valamint idegen valuták csempésztésével.

A többnyire külföldiekből álló banda

feje egy Diogonof nevű perzsa eredetű ember, aki később megszerezte az orosz állampolgárságot. A nála megtartott házkutatás alkalmával óriási összegű különféle valutákra találtak. A csempészbanda úgy kerültre meg a török hajózási törvény rendelkezéseit, hogy hajóikat nem létező török állampolgárok tulajdonaként jegyeztették be a tengerészeti hivatal nyilvántartásába. Eddig kétszáznál több letartóztatás történt a leleplezéssel kapcsolatban. A török államot a csempészek az eddigi megállapítások szerint körülbelül 50 millió török fonttal károsították meg.

Krónika

Írja: Blazsek Ferenc

A r-betűs hónapokban jó a rák, a r-be tős hónapokban vannak a nagy ünnepek, a mulatságok és disznótorok, de ezektől a kétes élvezetektől eltekintve az r-betűs hónapok általában az évnek nehezebb, gondterhesebb szakát alkotják. A melegebb ruházódás, fokozottabb világítás és fűtés költ ségei sokszor keresztülhúzzák még azoknak a számadását is, akik nyáron csak a hőség-től és nem a megélhetés gondjaitól izzadnak; a szegény családok kilátását pedig vigasztalan, sötét fátyolként zárja el az első őszi köd, amely mögött nem tudni, mi lappang. Ki lát ma előre. Ki mer hónapokra szóló terveket szólni?!

A gyermekes családoknak pedig ilyenkor, amikor az iskolákat tatarozzák és a tantermeket meszelik, surolják, megvan a saját külön gondjuk is: taníttassák-e a fiut a lányt s ha igen, mi legyen belőlük?

Ez a szeptemberi probléma azelőtt, a jó békeidőkben ritkán merült fel; akkoriban egyszerűen minden fiut taníttattak, akinek kedve és tehetsége volt hozzá, de a vagyonszámból szülők gyermekei persze — akárcsak ma — akkor is tanultak, ha se kedvük, se tehetségük nem volt, hiszen a pénz mind kettőt pótolja. A pályaválasztás sem okozott különösebb fejtörést, mert egy érettségizett, vagy okleveles férfi, ha kicsit szorgalmas és életrelvő volt, minden pályán egyaránt boldogulhatott, ha másképp nem, egy jó házassággal. Képviselő, főszolgabíró vagy egyetemi professzor akkoriban sem lehetett mindenből, de az, hogy minden tanult fiatalember álláshoz és tisztességes keresethez jutott, épp oly magától értődő dolog volt mint, hogy minden épülő házra ráhúzzák a tetőt, ha a falai készen állnak.

Ma ez a biztonság teljesen hiányzik; aki ma tanul, olyan vonatra ül fel, amelyről nem tudni, hol áll meg és hová visz. Valahogy úgy van a tanult ember, mint Mohamed koporsója, ég és föld között: az intelligenciájával kicsit elrugaskodott alulról, kicsit föléje emelkedett a tömegnek, de már ahhoz, hogy fenn is tartsa magát ezen a kötelező életszinten, fájdalmasan hiányzanak az eszközei. Ha sok-sok kilincselés, megaláztatás, csalódás és keserűség árán sikerül is úgy-ahogy zöldágra vergődni, mégis joggal érzi — panaszoja, hogy az élet sok mindennel adósa maradt s hogy távolról sem érte el azt, amire törekedett. Erdemes volt-e hát annyit tanulni, annyit küzdeni és annyi pénzt költeni?

Első látszatra tagadó választ kellene adni erre a kérdésre, amely ma sokszor túlságosan a tanult ember ajkára, párosulva az az utólréhetetlen óhajjal, hogy „bár inkább suszternek mentem volna!“ Mert a suszterinas már tízennyéves korában megélt a saját lábán, míg a szellemi munkás még huszonnégyéves korában is csak az apatalványokkal beállító pénzeslevélhordóra alapítja bizonytalan egzisztenciáját. A középiskolák és az egyetem elvégzéséhez, ha minden simán megy, legalább tízenkét esztendő kell; ha egy tanévre tíz hónapot s egy hónapra átlagban csak ezer dinárt számítnak ellátásra, könyvekre és különböző díjakra, akkor is százhuszezer dinárt kell a szülőnek kiverejtékeznie, amíg a fiu végez; de ezek a havi ezer dinárok közben kamatoznak is, tehát a százhuszezer dinárt bátran kikerekíthetjük kétszázezerre. Ennyi pénzzel a mai világban független ur lehet az ember, ennyi pénzzel sok okos és hasznos dolgot lehetne kezdeni, többet, mint az oklevéllel, ami gyakran csak arra jó, hogy boldog tulajdonosa szépen berámáztassa, nem is beszélve az érettségi bizonyítványról aminek egyetlen „kézzelfogható“ előnye a sétatálcá, amelynek viselésére jogosít. De sétatálcát a cipész-segéd is hordhat, ehhez igazán nem kell nyolc gimnázium...

Ez az aggodalom, hogy a tudást ma nem lehet egykönnyen érvényesíteni, nem lehet

aranyra, kenyérré és ruhára váltani. Bizonyára sok apát riaszt vissza attól, hogy a gyermekét beírassa a középiskolába. Mindazonáltal, akinek módjában áll, helyesebben cselekszi ha mégis taníttatja, igaz hogy ez kockázatos lutri, de ma minden az életben lutri, az egyiknek sikerül, a másiknak nem. A mai viszonyokat nem szabad mérték nélkül venni, mert ezek a kisfiúk és kislányok, akik most ülnek az iskola padjaiban, csak tíz-tizen... év múlva fognak kikerülni az életbe s ennyi idő alatt sok minden történhetik, még jó is.

Azonkívül pedig nem valószínű, hogy valaki komolyan eladná az előbb kiszámított kétszázezer dinárért mindazt, amit tanult. A tudás mégis csak sok mindent pótol és inséges napokban is feltárja az életnek olyan örömeit és szépségeit, amelyek a tanulatlankor előtt örökre rejtve maradnak s amelyeké pénzért nem lehet megvásárolni. Hanns Heinz Ewersnek van egy költeménye, arról szó hogy Krisztus a tanítványaival egy tó partján sétál, amikor a vízből éppen kifognak egy döglött kutyát; a halászok

Na pláži — sunce i

Ki-Ki

bonboni.

BILO KUDA Ki-Ki SVUDA

PROIZVOD UNION, ZAGREB

és tanítványok undorral fordulnak el az oszladozó állattól, de a Mester szeliden így szól: „Nézzétek, milyen szépek a fogai!“

Minél magasabb hegyre mászunk fel annál szélesebb a látóhatár s annál több szépséget csodát fedezünk fel. Aki teheti, ne maradjon a völgyben és ne álljon meg egy szürke dombon; aki teheti, tanuljon, kapaszkodj magasra a könyv-lajtorján mert „nagy kincs a tudomány s nem fél rabló keze hozzá“.

Arzénes gyilkosság Csehszlovákiában

A feleség és vő eltette láb alól a férjét

Brünnből jelentik: Ferdinand Zecha 57 éves háztulajdonos különös körülmények között halt meg a minap Kunzendorfban. Zecha hosszabb idő óta rosszviszonyban élt feleségével. A férj válókeresetet is nyújtott be az asszony ellen, és a nőnek mostanában kellett volna elhagynia a házat.

Zecha, aki csaknem naponta részegre itta magát, az egyik este is illuminált állapotban jött haza, összevesztett feleségével és kikergette a lakásból. Később, mikor álmából felébredt, enni kért feleségétől, aki természetesen nem hagyta el a házat. Az asszony burgonyás tésztát adott neki.

Zecha rövid időn belül borzasztó fájdalmairól panaszkodott és a következő nap meghalt.

A Brünni orvostani intézet megállapította, hogy Zechát arzénrel mérgezték meg. A gyanú a feleség és a házban lakó Franz Hückel ellen irányult, aki egyébként veje volt az elhunytak. Mindkettőt letartóztatták. Hosszas kihallgatások és keresztkérdések után beismerő vallomást tettek a gyanúsítottak. Elsőnek az asszony ismerte be tettét, aki elmondotta, hogy

a tésztát, amelyet urának adott előbb arzénrel hirtette be.

Az arzént veje szerezte. Erre azután Hückel is beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy az arzént anyósa kívánságára vásárolta. A vallomásokból az is kiderült, hogy előre készültek a gyilkosságra.

Csecsemőrablással gyanúsít a noviszádi rendőrség egy kóbor cigánykaravánt

Fehérbőrű, szőke kisleány a sötétbőrű purdék között

A noviszádi bűnügyi rendőrséghez pénteken délután feljelentés érkezett arról, hogy kóbor cigánykaraván, amely Noviszádon keresztülvonult, elrabolt egy csecsemőt. A járőrelők közül ugyanis többen szemtanúi voltak, amikor a Futaki kapunál az egyik cigányasszony

egy fehérbőrű és szőkehajú, körülbelül másfél éves csecsemőt, aki torokszakadtából sírt, gorombán a kocsiháza hájított, azután a cigányok a kocsiháza gyorsan továbbálltak Futak felé folytatva útjukat.

Az előbb a bánásmódból következtetve, a mellyel a cigányasszony a kisgyermeket kezelte, a szemtanúknak az a gyanúja támadt, hogy a gyermek nem a cigányokhoz tartozik, hanem valószínűleg valahonnan elrabolták, vagy pedig lelketlen emberek juttatták a cigányok kezébe.

Egyik szemtanú, aki kerékpárral ren-

delkezett, követte is a cigánykaravánt, közben jelentést tettek a legközelebbi rendőrlaktanyán. A laktanyáról értesítették a rendőrigazgatóságon Niksics Mariján helyettes bűnügyi rendőrkapitányt, aki Janicsijevics Bogolyub detektívet küldte ki a cigányok felkutatására.

A detektívnek sikerült is Novitak határában elérni a cigányokat.

A cigányok váltig erősködtek, hogy a fehér bőrű, szőkehajú 14—15 hónapos leánygyermek hozzájuk tartozik, rövidesen az anyja is jelentkezett a gyermeknek, azonban a rendőrség előtt nagyon gyanusnak tünt fel a dolog és ezért elrendelte a vizsgálatot az ügyben.

A noviszádi rendőrség reméli, hogy az újságok híradása nyomán rövidesen jelentkezik a csecsemő anyja és sikeresen tisztázzák, hogyan került a szőke kisleány a vándorcigányok fekete purdék közé.

Javult a hercegnovii orvos életunt feleségének állapota

Megírta a Reggeli Újság, hogy a noviszádi kereskedők otthonának palotájában veronállal megmérgezte magát dr. Bogoszavljevics Velimir hercegnovii orvos francia származású felesége. Az életunt asszonyt eszméletlen állapotban szállították kör-

házba, ahol azonban rövidesen magához tért és jobban lett. Dr. Bogoszavljevicsné egyelőre gyengélkedik, azonban hamarosan felépül és visszatartik férjéhez Hercegnoviba.

Emberek a vádlottak padján

Apollóniának fogalma sincs,
miért pörölték be

Köztudomásu, hogy az újságíró hazudik. Mindenféle lehetetlent kitalál, mert azt hiszi, így érdekesebb lesz a lapja. Itt van például a jelen eset is, ha valaki épen bizonyítékot kíván. E sorok írója megakar rajzolni egy falusi asszonyt, aki jellegzetes képviselője fájának — és pusztán csak azért, hogy érdekesebb legyen a dolog, elnevezi Apollóniának.

A törvényszéki tudósító szégyenli magát mert maga is nagyon jól tudja, hogy sokkal valószínűbbnek látszana cikke, ha Apollóniaból például Julisnéit faragna. De hát nem tehet róla, hogy az eset hőstét csak azért is Apollóniának hívták. S ha már mégsem hisznek neki, legalább meglesz az az elégtétele, hogy igazat hazudott.

Visnyevszki Alekszandár noviszádi büntetőjárásbíró előtt játszódtott le tegnap délelőtt a derüs jelenetekben bővelkedő rágalmazási per

Miavec Apollónia 42 éves temerini asszonyt hallgatják ki.

— Igaz-e — kérdi a büntető járásbíró — hogy 1933 április 14-én különböző sértő kifejezésekkel illette Vigh Katalint?

— Ki az? — kérdi megütöközve Apollónia.

— Ott áll ni — mutatnak rá a magánvádlóra.

— Mán engedelmet kérek, de én ütöt se látam életemben.

— Pedig magát azzal vádolják, hogy igen súlyos sértő kifejezéseket használt róla.

— Hát lehet, hogy vádolnak, de én azt se tudom, hogy mér hivattak a törvénybe.

— Szóval nem érzi bűnösnek magát.

— Nem én.

Kihallgatják a magánvádló sógornőjét, Vigh Rozáliát, aki előtt Miavec Apollónia a temetőben a sértő kifejezéseket tette. Vigh Rozália elismétli azokat.

— Hogy mondhat maga ilyet, mikor én magával soha életemben nem beszéltem? — csapja össze kezét Apollónia.

— Mán hogyan beszélt volna, de még mennyire járt a szája — háborodik föl Vigh Rozália.

— Hogy én magával? — hápog Apollónia.

— Tanukkal igazolom, ha köll! — csattan fel Vigh Rozália.

— Oszk meg mer rá esküdni? —

— Akar kétszer is...

A bíróság kihirdeti az ítéletet. Miavec Apollónia bűnös. Négy napra elzárásra átváltoztatható 150 dináros pénzbírság a büntetése.

— Megnyugszik az ítéletben? — fordul feléje Visnyevszki járásbíró.

— Még hogy megnyugodjak, mikor asse tudtam mért hivatnak mikor törvénybe gyűttem?

— Szóval felebbez?

— Felebbezek — vágja ki keményen Apollónia és sarkon fordul. Az ajtóban hirtelen megáll:

— Tanukkal fogom bebizonyítani, hogy mind az amit mondtam, szintiszta igazság — mondja paprika veresen és becsapja az ajtót.

Mert ha elő is fordul, hogy az embernek fogalma sincs miért idézték a törvény elé, de az ítélet után már azt is tudja, kik lesznek a mentőtanulók...

— mi jó —

A lakás díszje a kép!

Képeit a legszebben és legolcsóbban keretezi
Lerch János, Noviszád, Futaki ut. 9.
Ugyanott szentképek nagy választékban kaphatók

A hires emberek

közül legtovább a hadvezérek éltek,
legfiatalabb korban a zeneszerzők
haltak meg

Német statisztikus érdekes kimutatást készített a hires emberek életkoráról

Berlinből jelentik: Rendkívül érdekes kimutatást állított össze egy német statisztikus arról, hogy mily hosszú ideig élnek a hires emberek. Statisztikájában figyelmen kívül hagyta a nem természetes halállal kimultakat.

A statisztika szerint az államférfiak és nagy uralkodók közül gróf Mirabeau a francia forradalom hires alakja 42 évet élt, Lorenzo Magnifico 43-at az ifjabb Pitt 47-et, II. Konrád német császár 49-et, II. Frigyes a nagy Hohenstaufen 56-ot, V. Károly 58-at Cromwell és II. Ferdinand német császár 59-et, I. Miksa 60-at, de Washington már 67 évet élt, az idősebb Pitt 70 éves korában halt meg. II. Fülöp spanyol király 71 évig élt, a Habsburg-ház megalapítója 75 éves korában halt meg, Nagy Frigyes porosz király pedig 74 éves korában. A hires angol államférfi Dzsraeli Benjamin, épügy, mint a nagy Medici Cosimo 75 éves kort ért el.

Augustus római császár 76 éves korában halt meg, Bismarck 83 évig élt, Talleyrand 84, a hires Metternich pedig 86 éves korában halt meg.

A nagy hadvezérek közül csak egy halt meg egészen fiatalon és pedig Nagy Sándor macedón király 32 éves korában. Napoleon 51 évet ért el, Condé 65 éves korában halt meg. Márius, épen úgy mint a német Gneisenau 71 éves kort ért el. Marlborough 72, a Habsburgok két nagy hadvezére, Jenő herceg és Laudon 73 éves korukban haltak meg. Alba herceg 74 évig élt, Blücher pedig 76-ig.

Bernadotte 80 éves korában halt meg, Wellington, „a vasherceg” pedig 83 éves korában. Xenophon a hires görög hadvezér 86 évig élt, Moltke pedig 91-ig.

Őt csak Radecki élte túl, aki 92 évig élt és Wrangel tábornok, aki 93 éves korában halt meg. Előkelő helyet foglal el ezen a listán Hindenburg tábornagy is aki mint ismeretes 87 éves korában halt meg.

A tudósok is szép életkort értek meg. Spinóza 44 éves korában, Paracelsus 48 éves korában halt meg és a fiatalon elhalt filozofusok közé számítható még Descartes, aki 53 évig élt. Már Hegel 61, Aristoteles 62 és Aquinói Szent Tamás 69 éves korában hunyt el. Leibnitz, Linné és Kopernikus elérték a hetvenet, Schopenhauer, a pesszimizmus apostola pedig 72 éves korában halt meg. Commenius és Galilei 78 évesek lettek.

Kant 79 éves korában halt meg. Plató 82 évig élt. Newton 84, Mommsen 86, Albertus Magnus 87, Humboldt 89, Leopold von Ranke 91 éves korában halt meg.

A költők már rosszabbul állanak. Byron csak 36 évig élt, Schiller 45, Moliere és Vergilius 51, Sakhespeare és Lessing 52, Dainte 56, Dickens és Horatius 57, Racine pedig 59 éves kort ért el. Hatvan éves korban halt meg Scott. Brentano 64, Milton 65, Cervantes és az idősebb Dumas 68 éves korában halt meg. Andersen, Rabelais és Patarca elérték a hetvenedik életévet, az ifjabb Dumas pedig 71 éves korában hunyt el. Euripides 74, Corneille 78, Calderon 81 éves volt, Goethe és Victor Hugo 83 évesek lettek.

Őket felülmultha Voltan, aki 84 évig élt és Sokhophles, aki 90 éves korában halt meg.

Hosszuéletűek a hires festők is. Közülök csak Raffael halt meg 37 éves korában, Coreggio 40 éves korában, van Dyk 42 éves korában halt meg. Holbein és Dürer már 57 évig éltek, Velasquez 61, Rembrandt, Rubens és Boticelli 63 évig éltek.

Leonardo da Vinci 67, Leobach 68 évig élt. Michel Angelo 89 és Tician 99 éveskorában halt meg.

A hires zeneszerzők éltek aránylag a legrövidebb ideig. Schubert már 31 éves korában meghalt és a legidősebb a hires zeneszerzők között Haydn lett, aki 77 évig élt.

A KISINAS ÉS A SORSHARAG

Rablóbandát akart alakítani s amikor már elegendő pénzt
lopkodott össze revolverekre, akkor csapott le rá a végzet —
egy svábasszony személyében

Tegnapelőtt a bajmoki rendőrségre egy kisirt arcu, alig tizennégy éves kis borbélyinast vezetett be egy megtérmelt svábasszony.

A hatóság emberei eleinte derüs érdeklődéssel fogadták a sehogyan össze nem illő emberpárt, rövidesen kiderült azonban, hogy életbe vágóan komoly panaszokról van szó — legalább is a kisinas részéről. Kihallgatása alkalmával ugyanis sűrű szípgóssal és meglehetősen szepesegéssel előadta, hogy az asszony alaposan elverte.

— Hát azután miért vertek meg? — kérdezte a rendőrfelügyelő.

— Mert loptam — felelte a kisinas kissé dacosan, azután nem csekély büszkeséggel felszögezte a fejét.

A rendőrfőnök megdöbbenett hallgatta, hogy a kis inas milyen önértzetesen vall „hőstettéről” és most már nagyon figyelmesen hallgatta végig valloását. A kicsi azután elmesélte, hogy többször sikeresen megdézsmálta már az asszony gyümölcsösét.

Fejére és hátára zöld gallyakat erősített, hogy ne vegyék észre amikor a kertbe oson

és így pompásan járkálhatott a gyümölcsfák alatt és a gyümölcsfákon. Szerencsétlenségére ezuttal nem vette észre a tulajdonosnőt. Az asszony az első pillanatban kissé rémülten észlelte, hogy az egyik bokor megmozdul és járni kezd s nem osoda, hogy ijedtében alaposan elnászpángolta a teleményes kis csibészt.

Később azután a kisinas bevallotta, hogy más helyeken is megfordult, ahonnan

nagyobb összegű pénzt lopott el, amire nagy szüksége volt. Csaruga dicső példáját követve rablóbandát akart ugyanis szervezni

Ehez azonban elsősorban revolver kellett s azt meg tudvalévolag pénzért árulják.

— Most azután vége mindemnek — sóhajtott fel a kihallgatás végén a leleplezett kisinas és fájo szívvel állapította meg, hogy a rablóbandának és a dicsőséges jövőnek mindörökre befűtültek...

Kihallgatása után a rossz környezet és káros hatása olvasmányok által megszüditett kisfiút megfenyítették, majd átadták szüleinek. Nem ártana, ha szülei legalább ezután kissé többet törődnének gyerektük nevelésével s jobban érdeklődnének mai vágyai, terveit iránt.

Ünnepélyesen megnyitották a noviszádi bélyegkiállítást

A kétnapos kiállítás műsorán előadások, ismerkedési estély és díszvacsora szerepelnek

A noviszádi bélyeggyűjtő egyesület rendezésében tegnap délelőtt 10 órakor ünnepélyes külsőségek között megnyitották a II. noviszádi bélyegkiállítást a kereskedelmi otthon emeleti helyiségében. A kiállítás megnyitását megjelent Matkovic Dobrica dunaiban, dr. Borota Brenislav polgármester, Mesterovic Ivan noviszádi rendőrigazgató, Mitrovic Zsivan nyug. tábornok, a noviszádi kultúregyesületék szövetségének elnöke, azonkívül számos polgári és katonai előkelőség.

A megjelent előkelőségek megtekintették a kiállított anyagot, amely ugyancsak, mint változatosságával nagy tetszést és elismerést váltott ki.

Több mint harminc bélyeggyűjtő állította ki gyűjteményének büszkeségét. A kiállítás, amelyen különösen jugoszláv bélyegek szerepelnek, a zönművel nagy számban osztrák, magyar, olasz bélyegek, úgy a vérből

mint a kezdő filatelistáknak sok látnivalót nyújt.

A kiállítást még tegnap délelőtt folyamán igen nagy számban keresték fel, bélyegvásárlások is történtek.

A kétnapos kiállítás műsorán tegnap délelőtt a Jugoszláv Filatelista Szövetség igazgatói tanácsának ülése, délután három órakor a szövetség és a kiküldöttek ülése, 5 órakor filateliai előadás, este 9 órakor pedig ismerkedési estély szerepelt. Az ismerkedési estélyt pedig a Kraljica Marija szállóban tartották, táncos és tombolával kapcsolatban amelynek nyereségéből bélyegeket sorsoltak ki.

A mai napot filatelista előadások, ülések töltik ki, délután 1 órakor a Kraljica Marija szállóban ebédet adnak a vendégek tiszteletére.

A bélyegkiállítás vasárnap délelőtt 9 órától délig és délután 2-től este 6 óráig van nyitva.

Filharmonikus hangverseny, borkiállítás és nemzetközi futballmérkőzés a szubotici olcsóhéti programján

Az olcsóhét szeptember 30-tól október 8-ig tart

Szubotica és környéke nagy érdeklődéssel néz az idej, sikeresnek ígérkező szubotici olcsóhét elé. A rendezőbizottság érdekes programmal és a város kereskedőinek lelkes támogatásával indul az idej szubotici hét elé. Az ötvenszázalékos vasúti kedvezményen kívül sikerült a rendezőségnek

a szubotici filharmonikusokat egy hangversenyre megnyerni

október 4-én a városi színház koncerttermében. A hangversenyen, melynek műsorán Mozart, Bach és Csajkovszki művei szerepelnek Petrics katonai karnagy és Krammer Imre hegedűművész vezényelnek.

Az olcsóhét idején, szeptember 30-tól október 8-ig nagyszabású borkiállítást is rendeznek Szuboticián. A kiállítás a város háza csarnokában lesz megtartva.

Előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölés büntetvével vádolja a noviszádi államügyészség Kolompár Jócót, a gyilkos cigányzenészt

A Reggeli Újság olvasóinak emlékeztében még élénken áll az a borzalmas gyilkosság és öngyilkossági kísérlet, amely 1934 június 1-én játszódott le a noviszádi Bátori uca egyik kisebb házában.

Kolompár Jócó, szubotici születésű cigányzenész több kézzel a szubotici

valóságossággal összekasza bolta és megölte vadházastársát Szabó Ágnes énekesnőt, majd saját magát is több súlyos sebet ejtett.

A borzalmas mézárulás után Szabó Ágnes kivitték a temetőbe, Kolompár Jócó pedig

a kórházba került, életveszélyes állapotban.

Kolompár Jócót a gondos orvosi ápolás megmentette az életnek és június 26-án be szállították az ügyészség fogházába. Azóta a vizsgálat teljesen befejeződött és

az államügyész tegnap benyújtotta a vádiratot.

A vádirat a büntető törvénykönyv 167. szakaszába ütköző előre megfontolt szándékkal elkövetett emberöléssel vádolja Kolompár Jócót. A borzalmas gyilkosság ügyében előreláthatólag szeptember végén tartják meg a fő tárgyalást.

Alarcos rablók megtámadták Popovics Nikola alibunári pravoszláv lelkészt és kifosztották lakását

A rendőrség a tettesek nyomában van

Vakmerő rablótámadást követett el három alarcos rabló Alibunár községben. Éjnek idején a három ismeretlen tettes behatolt Popovics Nikola pravoszláv lelkész házába, majd beléptek a lelkész és felesége hálószobájába,

revolvért szegtek a hatvan éves lelkészre és román nyelven pénzt követeltek tőle. A lelkésznek és feleségének sikerült elmenekülnie, ez

alatt a rablók mindent felkutattak és 20 ezer dinárral megszöktek.

Mire a lelkész és felesége fellármázták a szomszédokat, azok pedig a rendőrséget, addigra a betörők elmenekültek.

A rendőrség üldözésbe vette a betörőket, egyelőre azonban nem sikerült elfogni őket, de miután nyomulba jutottak, minden remény megvan rá, hogy rövidesen kézre kerítik a vakmerő rablót.

Ez a valódi Kolinška Cikória

Kánikula Párisban

Harmadszor nyílik az Ibolya Nagykőrösön

Párisból jelentik: A francia fővárosban az évszakhoz viszonyítva

tegnap igen nagy volt a hőség. A hőmérő árnyékban 30 fokot mutatott.

Nagykőrösi jelentés szerint Nagykőrös határájában mindenfelé kinyílt az ibolya. A virágok illatosak, szépek, dusak, de a harmadik virágzáskor mintha kisebbek volnának a virágszirmok. Barta Balázné állatorvosné gyümölcsösben

a napos meleg kipattantotta a cseresznyefák virágait

és a kert tavaszi pompát öltött.

Nemzeti órák a beográdi rádióban

Ma előadás Dél-szerbiáról

Dr. Lukovic Koszta a sajtóiroda főnöke nagy szabású programot dolgozott ki a rádióban, amelynek alapján nemzeti ismeretterjesztő órákat rendeznek. Ma Dél-szerbiáról tart előadást dr. Mladenovic Milos. A rádió mikrofonja előtt ismertetni fogja a délszláv nemzet legfontosabb vidékeinek nemzeti kulturáját, a nemzeti szokásokat, amelyeket itt őriztek meg a legjobban, a népköltészetet, amely itt virágzott a legszebben és a nemzeti élet minden más megnyilvánulását. Jugoszlávia egy része sem élt át olyan viharos napokat, sehol annyit nem szenvedett a nép mint itt és sehol sincsenek olyan gazdag történelmi emlékek, mint itten. Az előadást érthető érdeklődés előzi meg, mert az ország nagy részében még meglehetősen ismeretlen szépségeket fog feltárni az előadó Jugoszlávia klasszikus délvidékéről.

A délszerbiai előadás során Denis Ruzsa délszerbiai népdalokat énekel.

A nemzeti óra este nyolc órakor kezdődik.

VÁSÁROLJUNK SORSJEGYET

az I. osztályra, húzás október 4. és 5-én

a meghatalmazott főelárusítónál:

LUSTIG LAJOS váltóüzletében

Noviszád, Kralja Alekszandra ulica 13.

LUSTIG SORSJEGYE BIZTOS SZERENCSE

Október elsején kezdődik a noviszádi eszperanto tanfolyam

A Hágában székelő nemzetközi „Cseh” eszperanto intézet kiküldöttjének Bartosik Dolfa cseh-szlovák tanárnak vezetésével október elsején nagy-szabású eszperanto tanfolyam kezdődik Noviszádon. A tanfolyamon Bartosik tanár az ujonnan feltalált módszer szerint tanítja a tanfolyam hallgatóit, akik két és fél hónap alatt a legnagyobb könnyedséggel megtanulhatják az eszperanto nyelvet. A tanfolyam október 1-től december 15-ig tart. Az új tanítási módszernek az a nagy előnye, hogy ezzel bármilyen anyanyelvű vagy bármilyen nyelvismerettel rendelkező egyén csoporttanítás formájában is elsajátíthatja az eszperantót.

A tanfolyam részvételi díja személyenként 100 dinár. Beiratkozások a Szlavia könyvkereskedésben eszközölhetők.

Ezentúl a rádiót is használhatjuk ébresztőóránk

Érdekes rádiószabadalmat jelentett be Hirsch Izidor a noviszádi Hirsch féle rádió szalon tulajdonosa: önműködő rádió ki- és bekapcsolót. A rádió készülékbe bekapcsolják az órát, amely a kívánt időben bekapcsolja illetve kikapcsolja a rádiót. Ha tehát valaki reggel hét órakor rádiószóra akar felébredni, akkor az automatát hét órára bekapcsolja és amikor az óramutató a heteshez érkezik, akkor az önműködő hét órakor bekapcsolja a rádiót és az közvetíti a kívánt leadóállomást. Viszont, ha valakinek az a szokása, hogy a rádió hangjai mellett elalszik, akkor a működő rádióba bekapcsolt automatát a kívánt időre beállítja és ha az óramutató azt az időt mutatja, akkor a készülék önműködőleg kikapcsolja a rádiót, úgy, hogy az nem működik és nem fogyaszt áramot. A készüléket eddig már 11 államban szabadalmaztatták és mivel igen olcsó és a készítő cég 5 évi szavatosságot is vállal érte, a rádiótulajdonosok között hamarosan igen kedvelt lesz az önműködő ki- és bekapcsoló.

A szovjet tulajdonában van a párisi Bastille levéltára

Moszkvából jelentik: Orosz történelem-tudósok újabb érdekes levéltár vizsgálatával foglalkoznak, amely a párisi Bastilleből származik. A levéltár állítólag úgy került Oroszországba, hogy egy szovjetdiplomata megvásárolta és eljuttatta a leningrádi levéltárhoz. Az iratok között állítólag megtalálták Voltaire egyik kéziratát is.

— Agyvérítődulás, szívszorogás, nehéz légzés, félelemérzet, idegesség, fejfájás, lehangoltság, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség, a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűviz használata által igen sokszor gyorsan megszüntethetők.

Gyomor- és bélbántalmaknál, székrekedésnél, emésztési zavaroknál enyhe székletet eredményez és az emésztési szerveket rendben tartja a

Grossinger-tea

Jókedő gyógynövények keveréke. — Csomagja 20 — dinár. Kapható gyógyszerárakban. — Megrendelhető:

PHARMACIA GROSSINGER, NOVISAD

Kérjen INGYEN mintacsomagot! Odobr. 501 od 19. V./34

Tőzsde

Barátságosabb irányzat a noviszádi terménytőzsdén

A noviszádi terménytőzsdén tegnap valamivel barátságosabb volt az irányzat. A buza ára tartott, a tengeri és liszté változatlan. Lisztben teljesen szünetel az üzletkötés. A tengeri és kora árat tegnap kissé emelkedett, különben változatlanok voltak az árak.

BUZA: 80 kgos 2 százalékos prolikmentes tiszai hajó Csurugig bezárva szeptemberre 131, októberre 134, hajó Csurug alatt 130—133, bégai hajó 130—133, dunai hajó Kula—Becsej 129—132, 79 kgos 2 százalékos prolikmentes dunai hajó Bácska—Bánát 123—131, hajó Szerém 121—124, szávai szerémi uszály 117.50—120.50, Crvenka—Bezdan uszály 126—129, újbuza 79 kgos 2 százalékos Noviszád környéki 107.50—110, Szombor környéki 105—107.50, közép és felsőbácskai 107.50—110, tiszai hajó 117.50—120, dunai hajó bácskai és bánáti 115—117.50, bégai hajó 116—118, felsőbánáti 105—107.50, dél-bánáti 102.50—105, szerémi 105—107.50, szlávóniai 106—108.

ROZS: 95—100.

ARPA: 65—66 kgos szerémi és bácskai 105—107.50, tavaszi 67—68 kgos bácskai és szerémi 120—125.

ZAB: bácskai, szerémi és szlávóniai 62.50—65, bánáti 60—62.50, hajó 66—68.

TENGERI bácskai 90—92, Szombor környéki 91—92, bánáti 85—87, szerémi indijjai paritásban 90—92, szávai uszályrakomány 93—94, bégai, tiszai és dunai uszályrakomány 94—95.

BUZALISZT: nullás gg és g bácskai és bánáti 185—205, kettes 165—185, ötös 145—165, hatos 120—140, hetes 105—110, nyolcas 105—107.50, szerémi és szlávóniai nullás gg és g 185—195, kettes 165—175, ötös 145—155, hatos 120—130, hetes 105—110, nyolcas 105—107.50.

KORPA: jutazsákokban bácskai és szerémi 77.50—80, bánáti 75—77.50, jutazsákokban uszályrakomban uszályrakomány 32—34.

BAB: bácskai és szerémi fehér 2 százalékos zsák nélküli 140—142.50, fehér hajórakomány zsák nélküli 145—147.50.

Irányzat: Barátságosabb.

Forgalom: Közepes.

A tőzsde 10-én és 11-én szünetel.

Melyik a jövedelmezőbb foglalkozás?

1934-ben egy londoni koldus is keres annyit mint egy tőzsdeügynök

Londonból jelentik: Edward Harms londoni tőzsdeügynök fogadott egyik barátjával hogy mint koldus ugyanannyit meg tud keresni a londoni utcákon, mint tulajdonképpen a foglalkozásával a tőzsdén tekintettel a mai gazdasági válságra, A fogadás összege 300 font volt.

Harms négy hélig miat koldus „működött” London utcáin és tényleg összekoldult annyit, amennyiből kézenfekvően megélhetett.

Azt állítja, hogy a kolduláshoz nem kell valami különös tehetség és trefásan még hozzátette, hogy majd gondolkodik rajta, ne maradjon-e meg állandóan új foglalkozásánál.

Szabolcsa: Zsál—ZsAK 2:0 (1:0). A zsálvölgyi csapat kintőn játszott.

HIREK

Reggeli Újság

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Noviszád, Kralja Petra uca 30., I. emelet. Telefon 21—37, éjtel 20—58. Szabolcsa, Kralja Petra Park 10. Telefon 6—70.

Előfizetési ára egy hónapra 18 dinár, 3 hónapra 50 dinár. Külföldön 1 hónapra 30 dinár, három hónapra 90 dinár. Egyes szám ára hétköznapokon fél dinár, vasárnapon 2 dinár.

Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

Változó felhőzet

Középeurópában az idő tulnyomórészt derült, eső csupán az északi és keleti Kárpátokban, valamint a Kárpátok Lengyelország felé eső lejtőjén voltak. A hőmérséklet nappal 22—26, éjszaka 9—14 fok között ingadozott. Noviszádon tegnap délben 24 fok Celsius volt a hőmérséklet.

A legközelebbi 24 órára északi légáramlás várható változó felhőzettel, egyes helyeken, de inkább csak keleten záporosók. A hőmérséklet nem változik lényegesen. Hajnalban ködképződés lehetséges.

Vizállás

A Duna Dunapentelég apad, lejjebb árad Oroszvárig alacsony, lejjebb közepes vizállású. Noviszádnál tegnap 306 centiméter volt a Duna vizállása. A tegnapielőtti helyzethez viszonyítva 24 centimétert áradt.

— Pristíni katonafiúk üdvözölte. A pristíni 31. gyalogezred második zászlóaljának szokászárakában szolgáló bácskai fiúk a Reggeli Újság útján küldik üdvözlőleveleket családjáiknak, ismerőseiknek, no és a lányuknak. A levelet az alábbi katonafiúk irták alá: Lachstaedter Nikola, Fodor Ferenc Noviszád, Molnár Sándor Budiszava, Farkas Béla, Tóth András, Riesz Ignác Sztáribecsej, Szuszulski István, Horváth Ferenc Bácska Topola, Magyar András, Szota István, Kiss András, Ferenczi Ferenc Temerin, Györki Ferenc, Dosztán György, Kovács Lajos Bacsko Gradiste, Konec János, Gyalus János Sztáranakizsa, Pavkov Vélkó, Acsanzki Milán Sztári Szivac, Jovkics Danilo Lality, Biliczki Mildós, Máthé István, Tóth Szögedi András Senta, Apró József, Tassy Mihály, Baba Sándor, Makra Sándor Ada, Kovács György, Kovács Pál, Csik Imre, Maczkó János Szabolcsa, Hegyi István Palics.

— Repülőszerszencsétlenség Romániában. A Rador jelenti Bukarestből: Brassó közelében lezuhant egy katonai repülőgép, amelynek pilótája életét vesztette.

— Beszüntették az eljárást a templom rablásával vádolt noviszádi cipész ellen. Megírta a Reggeli Újság, hogy 1934 június 8-án reggel ismeretlen tettes kifosztotta a noviszádi adamovics-telepi Szentterzsóbt templom perselyét. A hatóságok erőyes nyomozást indítottak a vakmerő betörés ügyében és a gyanu Vén Ferenc noviszádi cipészmeszterre irányult. Vént letartóztatták, majd a vizsgálóbírói kihallgatása után szabadlábra helyezték. Az eljárást azonban tovább folytatták. Mivel a nyomozás semmi kézzelfogható bizonyítékot sem tudott felmutatni, az államügyészség elejtette a vádat és a Vén Ferenc ellen folytatott eljárást megszüntették.

— Ellizott egyéneknek a már régóta szívesen alkalmazott természetes „Ferenc József” keserűvizkura a bélműködést erőteljesen előmozdítja, az anyagcsere tetelesen élénkíti, a zsírmennyiséget megfelelően lecsökkenti és a testet könnyedé teszi.

— Állatvész Csurugon. A csurugi rétekben legelő szarvasmarhák között pusztító állatvész lépett fel. A községi állatorvos megállapította, hogy a vész lépfene-járvány, amely igen súlyos károkat okozhat az állatállományban. Épen azért minden kellő óvintézkedést megtettek a betegség továbbterjedésének megakadályozására.

S P O R T

Ma Noviszádon:

Villámturna, Makkabi—Vojvodina barátságos mérkőzés

Noviszád mai sportprogramja a Karagyogye pályán összpontosul. Mint ismeretes a Viktória SC egész napot betöltő, érdekes műsort állított össze és a sportnap bevételét a tragikus körülmények között elhunyt játékos Moczik Vilmos családjának felszámolására fordítja.

A tartalmas program reggel 8 órakor kezdődik a Karagyogye pályán, ahol villámturna keretében az Isztra—Viktória, a ZsSK—PAK, a Rapid—Karagyogye és a Napred—Trgovacski mérkőzések kerülnek eldöntésre. Fél tizenegy óra tájban kerül a sor a villámturna elődöntőjére.

Délután 2 órakor, a Trgovacski—Viktória old.

boy csapatok mérkőzését tartják meg, utána 3 órakor kerül sor a villámturna döntőjére, majd 4 órakor a Vojvodina játsszik serlegmérkőzést a Juda Makkabi-val. A villámturna és a Makkabi—Vojvodina mérkőzés győztesét a rendezőegyesület értékes serleggel jutalmazza.

Délután 4 órai kezdettel nagyszabású kuglímérkőzés lesz a Lira vendéglőben, utána pedig szüreti mulatság.

Reméljük, hogy a noviszádi sportközönség átérzi a jótékony célú akció jelentőségét és tömeges megjelenésével elősegíti a szép törekvés megvalósítását.

Világrekord a torinói atlétikai Európa-bajnokságon

Bauer és dr. Burátovics balszerencsével küzdöttek és kiestek — Szép helyezéseket értek el a magyar atléták

Mint már jeleztük Torinóban megkezdődtek az Európa-bajnokság küzdelmei. Már az eddig elért eredmények is igazolják, hogy a torinói verseny joggal nevezhető kis olimpiának, mert nem valószínű, hogy az amerikai atléták kivételével, bárhol a világon különb eredményeket produkálhatnak az atléták.

A versenyeket kitűnő rendezésben, gyors ütemben bonyolítják le és néhány versenyszámban, már a döntő is lezajlott. Az 1500 méteres síkfutást a világrekorder olasz Beccali nyerte 3 perc 54.6 másodperccel, második a magyar Szabó 3 perc 55.5 mp., harmadik a francia Normand, negyedik a német Schaumburg, ötödik a lengyel Kusocinski, hatodik a finn Mattilainen.

A tízezer méteres síkfutásban a finn Salminen győzött 31 p. 2.6 másodperces idővel, második a finn Askala, harmadik a dán Nielsen, negyedik a norvég Erecke, ötödik a magyar Szilágyi, hatodik a francia Betti. Rudugrásban a német Wegener győzött 4 méterrel, második a svéd Ljungberg 4 méterrel, harmadik a svéd Lindblad 390 centivel, negyedik a magyar Zsuffka 390 centivel, ötödik a francia Ramadier 390, hatodik az olasz Innocenti 380 centiméterrel. A magasugrást a finn Kotkas nyerte 2 méterrel, második a német Holweser 197, harmadik a finn Perassolo 197, negyedik a német Weinköztz 194, ötödik a finn Ladling 185 centiméterrel.

A gerelyvetést a finn Jaervinen nyerte 76.66 méter új világrekorddal. A régi világrekordot is ő tartotta 69.10 méterrel. Második a finn Sippala

69.97 méterrel, harmadik az észti Sule 69.31 méterrel, negyedik a finn Jurgas 67.60 méterrel, ötödik a magyar Várszegi 65.81 méterrel, hatodik a német Weimann 65.69 méterrel.

A 100 méteres síkfutásban a jugoszláv Bauer rendkívül erős előfutamba jutott és kiesett a további küzdelemből. A középfutamok után a döntőbe jutott a magyar Sir, a német Borchmeyer, a dán Ossenderp, a holland Berger, a svéd Haeni. A négyszáz méteres síkfutás előfutámaiban a német Metzner, az olasz Rabaglio, a francia Boisset, az olasz Tavernari, a lengyel Skavinszki és a svéd Wachenfeldt jutott. Itt kiesett a magyar Barsy.

A 110 méteres gátfutás előfutámaiban helyezetlenül végzett Burátovics dr. és kiesett a további küzdelemből. Az előfutamokat a magyar Kovács, a holland Kaan és a német Wegener nyerte. Kiesett a görög Mandicas is.

Magyar győzelem a torinói Európa-bajnokságon

Torinóból jelentik: A tegnapi versenynapon többek között a 100 méteres gátfutás, a 100 méteres síkfutás és a 400 méteres síkfutás döntőküzdelmét bonyolították le.

A 110 méteres gátfutás Európa-bajnoka a magyar Kovács lett, a 100 méteres síkfutást a német Borchmeyer nyerte, a holland Berger és a magyar Sir előtt, a négyszáz méteres síkfutás Európa-bajnokságát pedig a német Metzner.

Apatini sport hírek

Az apatini Tri Zvezde szerződtette Wsolek Rudolf osztrák—cseh tréner, aki a bécsi Ausztria játékos volt. A Tri Zvezde Becskerekre 12 játékosal megy: Menrath, Masz, Schrod, Konrad, Krtolica, Braun, Borsos, Stark, Zieger, Koszics, Skoda, Zimmermann. Vezető Schlachter Adam egyetemi pénztáros. — Dr. Schnepf Ferenc apatini ügyvéd a Tri Zvezde futballszakosztályának elnöke elfoglaltságára való hivatkozással beadta lemondását, amelyet azonban a választmány nem fogadott el, mert az egyesület nem nélkülözheti dr. Schnepf Ferenc munkáját, akinek különben is oroszlanrésze van az egyesület 1932-ben bekövetkezett reorganizációjában. — A BSK megleghangú levélben köszönte meg a szíves és baráti fogadtatást, amelyben a csapatnak Apatinban része volt. — Az ezüstlabdátért folyó küzdelmekből az OSC és Tri Zvezde közös

elhatározással léptek. Ennek az igen sajnálatos, de szükséges lépésnek indító oka, hogy az ezüstlabda bizottság nem egyforma mértékkel mérte az igazságot a Tri Zvezde—Villanytelep és az OSC—Villanytelep ügyben. Az OSC azt sérelmezte, hogy a Villanytelep lemondta a kisorsolt mérkőzést és helyette elment Bácska-Topolára barátságos mérkőzést játszani. A bizottság ahelyett, hogy az OSC javára igazolta volna a mérkőzést, újabb terminust tűzött ki és utasította a csapatokat a mérkőzés lejátszására. Ennek épen ellenkezője történt a Tri Zvezde—Villanytelep ügyben. A Tri Zvezde az országos bajnoki mérkőzések előtti egy heti pihe-nőjén sérült játékosait nem akarta mérkőzésre kiállítani a Villanytelep ellen. Ez teljesen sportszerű is volt, mert a Tri Zvezde az ezüstlabdamérkőzéseket is komolyan vette és komplett csapattal óhajtott játszani. Kérte, hogy a mérkőzést halasszák el későbbi időre. Itt a bizottság fordítva ítélte. A

Tri Zvezdétől elvette a pontokat és odaadta a Villanytelepnek. — A szülőjei Napredak belépett a JNSz-be és nemsokára a többi apatini járási egyletek is követik példáját.

A noviszádi Napred hírei. Felhívom az alábbi játékosokat, hogy vasárnap fél 8 órára az öltözőkben jelenjenek meg a Viktória által rendezett villámturnán játszunk a Karagyogye pályán a Trgovacski SK csapatával: Nagy, Palicsko, Ruzsicska, Svraka, Fábián, Dudás H, Kogoj, Bauer, Molnár, Erdős, Gál, Glazer. — Intéző.

A turjai Vojvodina Szrbobrában. A szrbobráni Rádnicski ma a turjai Vojvodinával játszik barátságos mérkőzést. A Rádnicski az utóbbi hetekben mintha kissé visszaesett volna formájában, ma pedig jól kell játszania, ha győzni akar.

Torricelli Angelo bucsuzik Noviszádtól

Három esztendő után ezúton bucsuzik Torricelli Angelo azoktól, akiktől az idő rövidsége miatt nem volt alkalma személyesen is bucsút venni.

Három esztendőn át működött Noviszádon az európai hírű vívómester és kiváló sportpedagógus, s távozása pótolhatatlan vesztesége Noviszád sportjának. Torricelli mester generációkat nevelt a három esztendő alatt vívásban, tornában, ritmikus testfejlesztésben. Generációkat, vagyis inkább évfolyamokat, amelyek örök hálával gondolnak majd vissza Torricelli Angelora.

Nagy kár, hogy elmegy, nagy kár, hogy Noviszád nem tudta megtartani. Sokkal nagyobb kár, mintha például a futballban akármilyen váratlan vereség éri valamelyik noviszádi csapatot. Mert ha Noviszádon nincs jó futbalcsapat annak az az oka, hogy nincsenek Torricelli mesterei, akik lelkiismeretes hozzáállással testben és lélekben alkalmas fiatalokat nevelnének a jövő számára.

Torricelli Angelo visszatér Szuboticára, ahol távollétében rájöttek arra, hogy mit veszítettek benne és mindent elkövettek, hogy a maestrói képességének és képzettségének megfelelő erkölcsi és anyagi áldozatokkal visszahódítsák.

A kuglizó sport hírei

Ma: Díjazásos kugliverseny Noviszádon

A noviszádi kuglizók alszövetsége, ma egész napon át tartó díjazásos egyéni kugliversenyt rendez a Bauer vendéglő kettős pályáján. A küzdelemben hölgyek és urak vehetnek részt, külön-külön verseny keretében. A mai verseny újdonsága, hogy a hölgyek és férfiak is kilenc fára dobhatnak állítás nélkül.

A verseny reggel 8 órakor kezdődik, nevezéseket este 9 óráig fogad el a rendezőség. A győzteseket és helyezettiket értékes tiszteletdíjakkal jutalmazzák.

Miki-Mausz győzött a Zanatlíja ellen

Miki-Mausz—Zanatlíja 177:121

A Kott pályán pénteken este a noviszádi Zanatlíja kuglizói vereséget szenvedtek a Miki Mausz csapatától. Részeredmények: Miki Mausz: 26, 31, 26, 21, 43, 30. Zanatlíja: 15, 11, 8, 26, 27, 34.

Tekegolyók és babák!

Amerikai fából és gumból
Ehrlich Józsefnél, Sombor

A MAJOMTALPU RÉM

Riportregény Newyork büntengeréből

Copyright by Newyork Standard
and Reggeli Újság

Írta: LELESZY BELA

(6)

Az arca annyira megszokhatta így a szemek tüzet, hogy már nem lett nyugtalan, amikor a Majomtalpu Rémmel megállt felette és hosszú ideig vizsgálta, alszik-e, vagy meg kell ölni őt is? Az életét mentették meg, akikre eddig úgy haragudott! És ez nagy okulás neki a jövőre.

Elfelejtette azt is megemlíteni, hogy a kára biztosítás útján megtérül. De a következő oldalon maga a Jamaica Assurance gondoskodott erről, ha már ugyis fizetnie kell! Aztán sikerült fényképek hozták a tizenegyedik emelet magasságában elvonuló nyaktörő keskeny párkányzatot, amelyen megtalálták a majom mancsnyomait a szenes porban.

— De hogy ketten voltak? Ketten? — ordított fel Dunny az újságot lobogtatva. — Itt is kettős alakot látott az egyetlen szemtanu, mint a Hudson partján az a rajzoló! Mi lehet ennek a magyarázata? Nem voltak összesen öt ikrek a Sambutti gorillája helyén, fiuk?

Milton a fejét rázta és a társainak sem

volt kedvük a nevetésre. Csak bámulták a szép színésznő képét, aki a legközelebről láthatta eddig az éjszakák szörnyetegét Newyork területén!

A mancsnyomok kétségtelenné tették, hogy csak egy állat topogott végig a tizenegyedik emelet párkányán azon az éjszakán. Clara Shore is tévedett? Káprázott a szeme? Vagy olyan gyors az állat mozgása, hogy kettőzöttnek tetszik?

— Ha én egyszer ilyen közel juthatnék hozzá! — ábrándozott Shirkey, a fiatal rendőrojonc. — Nem hiszem, hogy az ilyen állat elbíri a Lybb-revolvergolyókat. Akárhány teste van is.

Dunny mordult közbe, lezárva a vitát.

— Sose mondd embertársadra, hogy — állat! Különböztet a Lybb-revolvert magam is helyeslem. Szerencsére, hogy itt, a Prospect-parkway külső területén nem nagyon sok lehetőség van arra, hogy összekerüljünk vele!

Ebben a pillanatban megcsendült a telefon. Dunny morcosan emelte föl a kagylót, aztán hápogva ejtette vissza.

Elfogják a tolvaj óriást

Kétségtelen, hogy a Prospect-parkway nem nagy távolság választja el a Clinton-streettől. Az Atlantic-avenuen könnyű megközelíteni, csak át kell fordítani a kormányt, amikor a Lafayette-avenuet keresztezi az ember.

Mikor Dunny ideért a gondolkodásában, dühösen mordult föl.

— Igen, ám, ha rendes, emberformájú gangster, vagy racketeer az, aki dolgozik! De ha gorilla, akkor nem utazhatik a saját maga által vezetett autón, így nagyon ki kell lépnie, ha hamar meg akarja tenni az utat a két utvonalon között!

De aztán arra gondolt, hogy a Flatbush-avenuen át még sokkal rövidebb az út!

Most megállt az autó és a felügyelő ki szállott. Milton kísérte. Egy földszinti élelmi szerboltba tört be a Majomtalpu Rémmel a Dunny felügyelő kerületében, még pedig a konzervraktárba. Ennek köszönhető, hogy eddig nem is vették észre a betörést, csak most, jóval dél után!

Egy alacsony, sovány kis ember mutogat a nagybüszkén a nyomokat, amelyek elárulták, ki tiszeltte meg a látogatásával ma éjszaka a Jim Tedder kis üzletét! A majomtalpak követhetők is voltak hosszú darabon az utig, ahol aztán egyszerűen belemosódtak a hatalmas csizmák és cipők nagy, karélyos nyomaiba.

— Csak konzervet lopott tőlem, — dicsékedett a vörös Tedder. — Nyilván tudta már az én konzerveim a legjobbak a Park környékén! És föl is próbálta nyitni! A fogaival, természetesen. Pedig én láttam a Grotton-cirkuszban azt a majmot, kérem. Ott úgy dolgozott a konzervnyitóval, akárcsak mi! De hát, elvadul az ilyen állat, természetesen!

Neki minden természetes volt. Az is, hogy hamarosan az ő üzletének a felnyitása után már egy felhőkarcoló tetején tornászott végig a gorilla, hogy bejuthasson egy ünnepelt sztár hálószerzőjébe.

Vagy négy eldobott konzervdobozt tetek Dunny elé, aki csaknem fölkiáltott meglepetésében. A dobozok közül kettőt valami éles, rövid hőlival dolgoztak meg, — lehetett gorillafog is, ez kétségtelen. De a harmadikon Dunny fölfedezett egy roppant értékű nyomot, egy emberi sarokét, amint teljes erővel gázol rá, hogy felnyissa. Még a legevokultabb nyomozók sem hajlandók azt elhinni, hogy Sambutti gorillája felnyitotta

hord a betöréseikhez és felhőkarcoló székhez. Nem. A betörő itt csak ember lehetett, itt a bizonyíték!

— A sarokvágást nézi? — kérdezte ártatlan tekintettel ekkor Tedder. — Dicki lépett erre a dobóra, a segédem. Ugy vettük észre az egész rablást, kérem.

Kellemetlen megjegyzés volt, Dunny fülig pirult tőle. Aztán vállat vont és ennyit jegyzett meg.

— Éhes dög, akár állat, akár ember. Ugy látszik nem tudja értékesíteni az összerabolt rejtett értékeket és az arany vagy ezüstpénzekből kifogyott. Nyuzzák a lakásadói.

Tedder hátralépett tőle, mintha veszedelmes örülttel találkozott volna. Dunny nagyot sóhajtott és nem folytatta, pedig nagyon jól esett volna neki valami kis beszélgetés a furcsa szörnyetegről! Jegyzőkönyv, néhány fénykép, aztán kihallgatások, amelyek nem érnek egyetlen hajtófat sem, Dunny szörnyen unta őket és ebben neki volt igazsága. Ugy félszemmél rámeredt az összegyűlt népségre, a Prospect-parkway lompos és rosszul öltözött népére, de inkább megszokásból tette, mint gyanakvásból.

Aztán hirtelen megnyitotta a szeme.

— Hé, Crabbe! Nem szégyenled magad?

Crabbe bizony nagyon szégyelte magát, el is árulta menten. Hatalmas, nagytestű ember volt, mérhetetlen nagy erővel és igen kicsi fejjel. Most vigyorogva szedte ki a zsebéből azt a három darab halkonzervet, amelyet ügyesen ellopott Tedder raktárából a kihallgatások alatt. Tudta, hogy a felügyelő csak egy doboz eltűnését vette észre, de bizonyosra vette azt is, hogy megmotozzák. Így inkább kiadta a már biztonságban hitt darabokat is.

Csontos öklét meglóbálta a levegőben, aztán ügyetlenül kezdett a hizelgésbe.

— Remek kis próba volt, mi? Hiába, nagyon megnyugtató, ha olyan ember vigyáz erre a vidékre, mint a felügyelő ur! Észreveszi a legkisebb rendetlenséget is! Ez már igen! Pedig milyen jót neveltünk volna Tedderrel, ha maga nem veszi észre!

A boltos gyanakodva tekintett vissza rá. Kétségbevonta, hogy olyan jót nevezhetett volna a dolgon. Ismerte már Crabbet, aki úgy lopott, mint a szarka. Dunny azonban egy szempillantás alatt a dolgon, nem foglalkozott vele többet.

— Rendben van Tedder. Azt hiszem, magának sem ártott ez a kis betörés, nekünk meg ugyancsak segített. Azt hiszem, nagyon szorul a hurok a fickó körül, ha már ennyire jutott! Csak vigyáznia tovább!

Bent, a Cityben, a belvárosban, minden emelete npuskás örök járnak körbe-körbe, a forgalmasabb sarkokon pedig géppuskák is vannak a tizedik emeletektől kezdve.

Egy hetet sem adok neki!

Crabbe rossz kedvvel indult tovább. Nem szívesen ismételt meg valmit, ha min gyárt előszörre nem sikerült neki. Nem is köszönt Teddernek, pedig ezt más alkalommal a viláért sem mulasztotta volna el.

Roszul ment a sora, ez kétségtelen. És nagy bosszankodással gondolt arra, hogy minden baját a hírhedt Majomtalpu Rémmel köszönheti.

Mióta az feltűnt a belső és külső newyorki épületek között, azóta rettentően vihágy az rendőrség és ezer szeme van minden embernek!

Az okosabb tolvajoknak és betörőknek ilyen időkre van egy kis eltett pénzük. — Holt szezon! — mondogatják nagy busan és éliek a megtakarított pénzeszközüket. Mert annyi eszik természetesen van, hogy nem is kísérleteznek a rendes munkájukkal. Ilyenkor az a legjobb, ha elbujik az ember és nem kísérletezik semmivel, amíg el nem ül a nagy zaj és kavargás.

De Hugh Rabbe nem volt valami nagy stílű tolvaj. Kicsiben ment a munkának és sohasem szedett össze annyit, hogy valamit eltehetett volna belőle a rosszabb napokra. Aztán volt még egy nagy gyengéje, a gyömbérsör. És a közeli greenwoodi temető alatt tudott egy kitűnő bootleger-kocsit.

A Kings Highwayn adtak volna hitelbe neki egyetmást, de nagyon messze volt ez a flatlandi út. Villamosra csak akkor szokott pénzt adni, ha munkában volt, így mégse maradt más hátra, mint megtenni gyalog ezt a nagy utat odáig!

Az uton megtalált egy eldobott déli lapot, azt olvassgatta, amíg a Flatbush-avenue végtelen ivén bandukolt keresztül. A Vander veer-park táján már ő is eldobta a lapot és ugyancsak szitkozódott a rendőrség tehetlensége miatt.

— Biztos, hogy yaz a gorilla! — mormogta. Nem rendőrség kellene oda, hanem valami vadászember, akinek már volt efféle fenevadakkal dolga. Én ugyan akkor se félnék, ha most mindjárt elérkeznél.

Csak a tarkómra kellene vigyáznom, mert úgy látom az a kedves fogása.

Esteledett. A távoli Shepsead-bay felől hullámok morajlása hallatszott át a mezőségeken. Kigyultak a lámpák, bár semmi szűk nem volt még rájuk. Crabbe nem szerette a világosságot. Semmi oka nem lett volna ebben a percben, hogy akármelyik newyorki rendőrtől féljen, de ő maga sem tehetett arról az ellenszenvéről. Kis habozás után úgy döntött, hogy megvárja az estét, addig félrevonul.

Napfény is, meg lámpafény is egyszerre — sok lett volna neki.

(Folytatjuk)

FELHÍVOM

a tisztelt hölgyek szíves figyelmét a már megérkezett olcsó és nagyválasztékú

Őszi kalapjaimra

Alakításokat szakszerűen, minden igényt kielégítően végzek. Tisztelettel: „JNCI” női kalapszalon Futoski put 38.

Koledin Lenke esete a becskereki ujoncokkal

A bíróság zárt tárgyalást rendelt el

Becskerekről jelentik: Makszimovics Szvetisláv, törvényszéki elnök büntető hármas tanácsa tegnap kezdte meg Koledin Lenka 28 éves becskereki vendéglősnő bűnügyében a tárgyalást. Dr. Jovanovics Jovan, vezető államügyész vádiratában több vádpontot emel Koledin Lenka ellen. Az egyik vádpont szerint 1931 április 16-án becskereki vendéglőjében szobát adott ki Mezei Erzsébetnek, hogy ott 8 ujonccal találkozzék s ezért fejenként 10 dinárt szedett be. Ugyanakkor Manojlovics Ljuba detektívnek 40 dinárt akart adni, hogy ne jelentse fel. A másik vádpont szerint 1933. év folyamán V. M. 16 éves leányt férfiaknak közvet-

tette. A harmadik vádpont szerint V. M., St. M. és R. I. leányoknak szobát adott és a leányoktól a kapott díj felét magának követte.

Koledin Lenka 1934 július 24-óta vizsgálati fogságban van.

A vád megtevése után a védelem képviselői dr. Bratic Dusan és dr. Eremi Száva indítványt tesznek zárt tárgyalásra, az indítványnak a bíróság helyt ad. A bíróság azután kiürítette a zsúfolásig megtelt termet és megkezdte a vádlott és a tanúk kihallgatását.

Családi viszonyai miatt agyonszurta magát egy noviszádi büffés

Az életunt állapota életveszélyes

Tegnap délután 5 óra tájban értesítették a mentőket, hogy Noviszádon az Arsze Teodorovicsa ucca 1. számú házban öngyilkossági kísérlet történt. A mentők dr. Cseremov városi tiszti orvossal azonnal kivonultak a helyszínre, ahol a ház egyik emeleti szobájában

szívenszurta magát Farkas Lajos noviszádi 36 éves büffés,

akik a háztulajdonos Stein Miksa fűszerkereskedő alkalmazottja. Farkas Lajos körülbelül két hónapja áll Stein Miksa kereskedő szolgálatában.

Farkas Lajos, aki évekkal ezelőtt a Vermes féle festékkereskedés üzletvezetője volt, négy évvel ezelőtt elvált feleségétől és ettől az időtől fogva egyszerre megváltozott. Ugylátszik nagyon a szívére vette, hogy feleségét és három gyermekét el kellett hagynia, mert ettől az időtől kezdve inni kezdett és a valamikor elsőrangú kereskedő rövidesen általánosan ismert vendége lett a noviszádi kocsmáknak és italkiméréseknek.

Két évvel ezelőtt már egyszer öngyilkosságot kísérelt meg.

Az utóbbi időben Farkas Lajos előnyösen megváltozott. Nem ivott többé és keresetét lassanként félre rakta. Egy héttel ezelőtt azonban főnöke és az italmérés vendégei észrevették, hogy

Farkas egyre komorabb, busabb lesz, végül már egészen buskomor ember benyomását kelti. Ismerőseinek többször panaszkodott sorsáról, sajnálta elvált feleségénél levő gyermekeit és többször kijelentette, hogy nem sokáig bírja ezt az életet.

Tegnap reggel eltávozott lakásáról, kölcsönkérte Stein Miksa kerékpárját és csak délután négy órakor tért vissza meglehetősen ittas állapotban — kerékpár nélkül. Kiderült, hogy egy italmérésben kissé több alkoholt fogyasztott és az uccán hagyott kerékpárt ezalatt valaki ellopta tőle, Stein Miksa kereskedő ezért enyhe szemrehányással illette alkalmazottját, aki ezután felment lakásába. Öt óra tájban Farkas Lajos öccse Farkas Géza cukrászsegéd bátyja hangját hallotta, amint Steinnek szakácsnőjének kiáltott. Felment a szobába, ahol nagy meglepetéssel

bátyját véres mellel az ágyon fekvő taláta. Amikor közelebb lépett hozzá, látta, hogy szíve táján egy zsebkesnek a nyele áll ki a véres sebből. Farkas Lajos még élt és azt sem engedte meg fivérének, hogy a kését kivegye a sebből.

Azonnal értesítették a mentőket, akik az életuntat beszállították a kórházba. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy

Farkas Lajos a szív közvetlen közelében szurta magát mellbe és a kés átjárta a tüdőt.

Az életunt tettének okáról nem akart nyilatkozni, öccsének kijelentése szerint azonban minden bizonnyal családi viszonyai miatt követte el tettét.

Farkas Lajos állapota rendkívül súlyos és az orvosok nem sokat bíznak életbenmaradásában.

180 éves a világ legöregebb embere

Kabulból jelentik: Afganisztán függetlenségének évfordulóján nagy ünnepségeket rendeznek Kabulban, Afganisztán fővárosában. Az ünnepségek során nagy kiállítás is lesz, amelynek egyik nevezetessége egy Hadzsi Csul nevű afgán, aki a világ legöregebb embere. Hadzsi Csul lekiécsinylően beszél a nemrégiben elhunyt Zoró Agáról, aki „mindössze” 160 éves volt Csul 180 évesnek mondja magát, de erre nincs más bizonyítéka, minthogy emlékszik azokra az afgán uralkodókra és eseményekre, amelyek a 18. század második felében történtek. Hadzsi Csulnak csak egy felesége volt akitől 19 gyermeke származik. Gyermekei közül heten még életben vannak. Legidősebb fia 84 éves. Csul most azt várja, hogy őt is szerződtesse cirkuszokban, mint annakidején Zoró Agát és mutogassák mindenütt, mint a világ legöregebb emberét.

Perza	Hermelin	Csukó
Skounks	Mokus	Pézsma
Ezüst róka		Oposum

és mindennemű szőrmeárak nagy választékban, a legversenyképesebb napi árakban kaphatók:

Rex Dezső

szakképzett szűcsmester, a mestervizsgáztató bizottság tagja, ujonnan megnyitott szőrmeárú üzletében:

Kralja Petra ul. 7. (a Nisevics-féle házban).

Ugyanott saját szűcsműhely. — Átalakításokat és javításokat a legszolidabb árban vállalok.

Épületüvegezést, képkeretezést a legjutányosabban vállal!

ZSIG JAKAB, NOVISZAD
Futaki ut 51., a Fehér Ökör mellett.

Óriási választék üveg- és porcellán-árakban. Művészi munka, szolid árak

Csak egyszer izlette meg a **Vita** kávét és megfog győződni arról, hogy jó és egészséges!

Iskolakönyvek
Horvát-magyar-német nyelvűek, eng. a Proszvetnog szaveta i Ministarstva prosvete által a népiskolák részére. — Vizonteladóknek és iskolák részére ingyen küld tankönyvjegyzéket

Medjunarodni Novinszki Zavod — Szubotica, Vojnovicsseva ulica 7.

Értesítem
a tiszt. vevőközönséget, hogy az „Angyal”-drogériámat ez év szept. 1-én áthelyeztem a Pasics ucca 21 szám alá (a Tanurdsics-féle házba). További szíves pártfogást kérek.

Mr. Ph. Andrija Arnold

ÉRTESÍTÉS
Gyász esetekben vállalunk temetésrendezéseket a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig. Vállaljuk a szükséges eljárásokat. Faldekorációk védőállványok a falak sérülése nélkül eszközöltetnek. Nagy választék mindenfajta fa- és érc koporsóban. Vállalunk exhumálást, szállítást.

A noviszádi temetkezési vállalkozók karlaiból hiteptünk és részlettelzésre is, a legolcsóbb árak mellett szolgálatunk ki mindenkinek.

„GOLGOTA” temetkezési vállalat,
LENKEY IMRE ES FIA, NOVISZAD,
Uzspenzka 12. Telefon 26-90

PALICSON - utószezionban
Egyágyas szoba 10— dinár
Kétágyas szoba 20— dinár

bármelyik modern szállodában.

Szeptember 15-én, szombaton nagy **szüreti mulatság**
a Katolikus Olvasókör helyiségeiben (Dudarszka-ucca 18 sz.) táncokkal, konfetti és szerpentincsatával, börtönnei, evenka-sorolással és sok vidám szórakozással.

Uj és használt iskola-könyvek!
Vétel Eladás és Csere!

Iskolaszerek - Rajzeszközök!

Vásárláskor
saját érdekében hivatkozzék a Reggeli Ujságra!

M. t. izr. vevőinek és ismerőseinek
boldog újévet
kiván
Krajacsevics Testvérek
fa- és szénkereskedés

Izr. vallásu vevőinek és barátainak
boldog újévet
kiván
Horváth és Priszlay
vaskereskedés, Futoska 40

M. t. izr. vevőinek és ismerőseinek
boldog újévet
kiván
Schwarz Testvérek
fa- és szénkereskedés
Noviszád, Haltér 11.

Izr. vevőinek és jóbarátainak
boldog újévet
kiván
Rade Bubanj
kereskedő

M. t. izr. vendégeinek
boldog újévet
kiván
WEISZ ISTVAN
fodrász

Izr. vevőimnek, ismerőseimnek és jóbarátainak
boldog újévet
kivánok.
Fischer I Szin
fűző, kesztyű és női divatkereskedés, Kr. Petra ul.

M. t. izr. vevőinek és ismerőseinek
boldog újévet
kiván
"Carbon" Náthán és Ista
fa- és szénkereskedés

Izr. vevőinek és jóismerőseinek
boldog újévet
kiván
Zima I Drug
papirkereskedők, Noviszád

Izr. vevőimnek, ismerőseimnek és jóbarátainak
boldog újévet
kivánok.
V. Kolarszki
fűszer- és csemegekereskedő, Kr. Alekszandra 1.

Izr. vevőinek és jóbarátainak
boldog újévet
kiván
Bucsu Andrija
divat- és orthopéd cipész
Futaki ut 25.

Izr. vevőimnek, ismerőseimnek és jóbarátainak
boldog újévet
kivánok.
Neupauer István

Izr. vendégeinek, ismerőseinek és jóbarátainak
boldog újévet
kiván
Hotel Kraljica Marija
igazgatósága.

Izr. vendégeinek, ismerőseinek és jóbarátainak
boldog újévet
kiván
GRAND HOTEL
SLOBODA D. D.
igazgatósága

Izr. vevőinek és jóbarátainak
boldog újévet
kiván
Viznecker István
élelmiszer és csemegeüzlet
Kralja Alekszandra 15

Izr. vevőinek és jóbarátainak
boldog újévet
kiván
Mihajlovics Miladin
kereskedő, Noviszád
Futaki ut 48.

Izr. vevőinek és jóbarátainak
boldog újévet
kiván
Szeva M. Dundjerov
Kralja Alekszandra 4.

M. t. izr. vevőinek
boldog újévet
kiván a
Meini Gyula r. t.
noviszádi fiókja
Kr. Alekszandra 3, tel. 23-20

Izr. vevőimnek, ismerőseimnek és jóbarátainak
boldog újévet
kivánok.
Szediling Pál
órák és ékszerész
Kralja Petra ulica

Izr. üzletbarátainak, ismerőseinek és jóbarátainak
boldog újévet
kiván KARDOS
hirdetővállalat, Noviszád,
Futoski put 13. Tel. 23-70

Izr. vevőinek, jóismerőseinek és barátainak
boldog újévet
kiván
Obermüller és Társa
mészáros, Trg Oslobodjenja

Izr. vendégeinek és jóbarátainak
boldog újévet
kiván
Juraj Veseli
déltuti számló a
Kraljica Marija kávéházban

Izr. vevőinek
boldog újévet
kiván
BATA
cipőüzlet

M. t. izr. vevőinek
boldog újévet
kiván
Astoria kávéház

M. t. izr. vevőinek és ismerőseinek
boldog újévet
kiván
Kleer Karlo
Noviszád, Kr. Alekszandra
ulica 19.

Izr. vevőinek, jóismerőseinek és barátainak
boldog újévet
kiván
Tatarszki Zsarkó
rőfös és divatruüzlet
Noviszád.

Izr. vevőinek, valamint ismerőseinek
boldog újévet
kiván
„Gentelman“
Szpaszoje Atanackovics
Trg Oslobodjenja 2.

Izr. vevőinek és jóismerőseinek
boldog újévet
kiván
Kovács Iest - tisztít
Futaki ut 27.

Izr. vendégeinek
boldog újévet
kiván
Stolcz söröző
Noviszád, Trg. Oslobodjenja 4.

M. t. izr. vevőinek, hirdetőinek, ismerőseinek és jóbarátainak
boldog újévet
kiván
Schmolka
hirdetőiroda és papirkereskedés
Noviszád, Trg. Oslobodjenja

M. t. izr. vevőinek és ismerőseinek
boldog újévet
kiván
Spiller Lenci
fűszer és csemegekereskedő

Izr. vevőinek, jóismerőseinek és barátainak
boldog újévet
kiván
"INCI" női kalapszalón
Taborszki Ilona
Futoski put 38.

Izr. vendégeinek és jóbarátainak
boldog újévet
kiván
Schag Henrik
női fodrász, Noviszád
Kralja Petra ul. 30.

Izr. vevőinek és jóbarátainak
boldog újévet
kiván
Bragyova G.
Magyar ucca 19

Izr. vevőinek és ismerőseinek
boldog újévet
kiván
Chovan Andrija
festő- és tisztítóintézet
Laza Koszticsa 13.

Izr. vevőimnek, ismerőseimnek és jóbarátainak
boldog újévet
kivánok.
Burghardt Dániel
kötött, szövött és divat-árkereskedés, Kr. Petra ul.

Izr. vendégeimnek, ismerőseimnek és jóbarátainak
boldog újévet
kiván
Rumpf Antal
a Habag-étterem igazgatója

Izr. vevőinek, jóismerőseinek és barátainak
boldog újévet
kiván
Sarbach János
angol uriszabó, Noviszád

Izr. vevőinek és jóbarátainak
boldog újévet
kiván
Lustig Lajos
váltóüzlet és az áll. osztály-sorsjáték főelárusítója
Kralja Alekszandra 13

Izr. vevőinek és jóbarátainak
boldog újévet
kiván
Berger Jozsef
Laza Koszticsa ul. 4.

M. t. izr. vevőinek és ismerőseinek
boldog újévet
kiván
Fehér György
fűszer és csemegekereskedő
Noviszád, Maszarikova ul.

Teke gumigolyók és babák
box-fából kaphatók
GERBER I. cén SZUBOTICA, Szudarevity u. 32.

Kellemes és
boldog újévet
kivánok izr. vevőimnek és jóismerőseimnek.
Mara Grcics
Katolicska Porta 3.

Izr. vevőinek és jóbarátainak
boldog újévet
kiván
„Bristol“
az áll. osztály-sorsjáték meghatalm. főelárusítója,
Noviszád, Zseljeznicka 27.

Izr. vendégeinek és jóbarátainak
boldog újévet
kiván
Jurik Jován
fodrászata, Futaki ut 16

M. t. vevőinek és ismerőseinek
boldog újévet
kiván
BLAZSEK JÓZSEF
a kulál posztólerakat vezetője.

Mindenburg földieper legnagyobb a világon
100 palánta . . . . . 30— dinár
Erfurti óriás, 100 palánta . . . . . 30—
Mammuth 100 palánta . . . . . 25—
Ananas, 100 palánta . . . . . 20—
Fajtaleírás, termelési utasítás és árjegyzék ingyen.
Hirsch László, okl. műkertész
gyümölcsfa és szőlővessző iskolája
SZUBOTICA, Ciril i Metod trg 7.

boldog újévet
kiván izr. vendégeinek és jóismerőseinek
„BELI VO“
söröző és étterem
JUNG PAVLE

Izr. vevőinek és jóbarátainak
boldog újévet
kiván
Truppel Béla
hangszergyáros, Noviszád,
Duna ucca

Izr. vendégeinek és jóbarátainak
boldog újévet
kiván
Raffay László
Vilson-tér 7.

M. t. vevőinek és ismerőseinek
boldog újévet
kiván
MARTIN RÓBERT
hentes és mészáros
Noviszád, Kr. Petra 30.

Izr. vevőinek és barátainak valamint ismerőseinek
boldog újévet
kiván
Szöke cipész
Postanszka ul. 7.

Izr. vevőinek és jóbarátainak
boldog újévet
kiván
Pasics női szabó
Noviszád, Kr. Alekszandra 10

Izr. vevőinek és jóbarátainak
boldog újévet
kiván
„Vatra“ fakereskedés
Veliki Limán. Telef. 30-88

Izr. vevőinek és ismerőseinek
boldog újévet
kiván
GAUSZ VIKTÓR
fűszer és csemegekereskedő
Noviszád, Haltér

Felhívom a t. hölgyközönség szives figyelmét külföldről ujonnan beszerzett legmodernebb
plissé gépemre
amelyen legrövidebb időn belül végzek mindennemű tetszés szerinti megrendelést, a legmódszerűbb arban.
Egyben felhívom szives figyelmüket, hogy üzletemben továbbra is saját gépeimen végzek
azsurozást és endlizést, kézi- és géphímzést
a legkényesebb igényeket is kielégítően, ugyszintén mindennemű gombáthuzást, azonkívül szakszerűen végzek függöny és mindennemű kézimunka montirozást, valamint vállalom szmírna és perza szőnyegek stuccolását, s minden e szakmába vágó munkák lelkiismeretes és gyors elvégzését.
Előnyömdámban mindennemű új minta óriási választékban.
Egyben értesítem a n. b. közönséget, hogy üzletemben vállalom ruha és helme testést valamint ruhatisztítást is.
Tisztelettel
őzv. Nagyfejeőné
előnömdő és kézimunka üzlete
Noviszád, Kraljica Marija u. 2. (Srpska Matica épület)

NYILTTÉR*

Köszönetnyilvánítás

Dr. Brezovszky Nándor szanatóriumi főorvos urnak, aki kisleányomat súlyos testi hibájából lelkiismeretes gyógykezeléssel teljesen kigyógyította, ezúton mondok őszinte köszönetet.

Noviszd, 1934. szeptember 9.

Papp Györgyné

szül. Csübel Aranka

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk

Id. Czervesz Antalné
szül. Szomolányi Rozina

halála alkalmából részvénytájékoztatókkal, koszorú- és virágadományokkal mély fájdalomunkon enyhíteni igyekeztünk, ezúton mondunk őszinte köszönetet.

Noviszd, 1934. szeptember 9.

A gyászoló család

ITT AZ IDŐ

hogyan téli tüzfűről gondoskodjunk. A leggazdaságosabb tüzelés a futaki tüzfűvel, mert teljesen száraz, egészséges, parázstartó, emellett a legolcsóbb. Ne vegye meg téli fűjét, míg nem látta milyen a futaki tüzfű!

Áraink a következők:

10 Cserfahasáb ölenként	Din. 290
10 Tölgyhasáb	Din. 260
10 Tölgydorong	Din. 230
Hasogatott gyökérfa	Din. 200
Futaki III. oszt. fa	Din. 200

Jóméretű ölemben, keresztirakások nélkül.
Favár ölenként 39 — dinár.

Asztali-futaki erdőmanipuláció telepein
a futaki országúton. 5 percre a városi kapu után. Tel. 22-08
Tegyen próbarendelést!

Ha bármilyen komplikált ügyben könnyűszakértőre

lesz szüksége, vagy mérlegképes könyvelővé akarja magát kiképezni, írjon:

Borbély Lajos

könyvszakértőnek, Noviszd, Teszla Nikola utca 7.
Postafiók 7.

Továbbra is folytatom a

végkiárusítást
Jevrejszka 11.

szám alá áthelyezett üzletben. Siessen kihasználni az alkalmat

SCHWARZ VILIM, férfi és női divat

Vendégest

Vasárnap, e hó 9-én a Polgári Lövölde tánctermében (Futoski pnt 77) VENDÉGESTÉT rendezek, amelyre a tisztelt ifjúságot ezúton hívom meg. — Teljes tisztelettel

Butor Károly
okl. táncitanító.

RADIÓJAVITÁST szak-
szerűen és olcsón vállal
„Radiofon” Noviszd, Fu-
toska 47. 1997

40— dinár a tartós vil-
lanyondolálás, csak az ok-
leveles és kftűntetett fod-
rászmesternél: Pavie Tkalac,
Noviszd, Futaki ut 42. 2386

Borshordók

Ujak és használtak, szü-
retelőkhöz 50 literrel
4000 literig nagy válasz-
tékban, legolcsóbb árban
és legjobb minőségben
beszerezhetők

Krix Lajos, Szubotica
V. Mažuranićeva ulica 19

22— dinár

100 kilogramm száraz par-
ketthulladék tüzfű, házhoz
szállítva. **Vujkovic J.**
és Torsó, Szubotica, Ju-
kicseva ul. 41. Tel. 5—69.

PAPLAN- és kárpitos-
áruban vezető cég Tape-
tarszko i Jorgandzsijszko
Poduzetnye, Noviszd, Jev-
rejszka ul. 12. 1808

Fizessen elő a Reggeli Újságra

Felelős szerkesztő: Andrée Dezső, Noviszd, Kralja Petra utca 30. Felelős kiadó: Blazsek Ferenc, Noviszd, Kralja Petra utca 30
Nyomatott az Urania nyomdai műintézet és kiadóvállalat, Komlós Márton, körforgógépén, Noviszdán

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó
1— dinár, NAGY BETŰS 2— dinár.
A legkisebb apróhirdetés ára 10— dinár.

A keretes hirdetések ára hasábmilliméterenként
1. a hirdetési oldalán . . . . . 0:80 dinár
2. a szövegrészben . . . . . 2:50 dinár.

Többszöri hirdetésnél ismétlődést engedményt adunk,
az állástkeresők pedig 50% kedvezményben részes-
sülnek. — A február 20-án életbeléptetett új hir-
detési adó a hirdetőfelet terheli.

A hirdetések ára kisebb megbízásoknál előre
fizetendő, vidékről beküldhető postabélyegben is

Hirdetéseket a másnapi lapra este 6 óráig,
szombaton délután 4 óráig veszünk fel

Allást keres

Perfekt könyvelő, szerb,
magyar és német levelező
állást keres. Megkeresések
„Vezető” jellege alatt e lap
szerkesztőségébe kéretnek.
2350

Fiatal leány gyermek
mellé vagy hasonló állásba
ajánlkodik. Cím a kiadó-
ban. 2381

Kiadó

Magányos házban két
szoba, előszoba azonnal
kiadó. Noviszd. Dimitri-
jevicsa 3, Batorjeva folya-
tása 2420

Két személyes szoba,
ellátással, fürdőszobahaszná-
lattal kiadó. Cím Schmolka
hirdetőben 2400

Üzlethelyiség Noviszdán
a Kr. Alekszandra utca 19
szám alatti kiadó. Bővebbet
Ludwig József háztulajdo-
nosnál 2379

Elegáns szoba folyóvíz-
zel és fürdőszobával a vá-
ros központjában, butoro-
zottan vagy üresen, egy
hőlgynék esetleg azonnalra
kiadó. Cím a kiadóban
2391

Lakás mely áll: 3 szoba,
előszoba, konyha, speiz és
mellékhelyiségekből kiadó.
Futaki ut 53 2382

Butorozott szoba, teljes
komforttal, fürdőszoba és
telefon használattal 1 vagy
2 személy részére kiadó.
Cara Nikolaja u. 60. II. eme-
let balra 2395

Kiadó helyiségek: iroda,
raktár, műhely és istálló.
Futaki ut 70, Noviszd. 2180

Kereslet

LAKATOS segédek pléh-
sparherdek egyártására és
javítási munkákra fölvetet-
nek. Noviszd Zseljeznicska
91 1868

A Kat. Olvasókör (Du-
darszka-ucca 18) szolgát
keres azonnali belépésre,
Bővebbet a Kör titkárnál.
Szigeti Béla urnál, Dobro-
tvora Vladimira Matijevisca
ucca 23. 2385

Mindennemű gabonát kész-
pénzért nagyban vásárolok.
Termelők és gabonakeres-
kedők küldjék legmelyebb
áránlatukat az alábbi cím-
re: Franz Majdics henger-
malom, Vir p. Dob 2342

Eladó

BÉLYEGGYŰJEMÉNY
bő csereanyaggal olcsón
eladó. Peterka. Noviszd,
Sztevana Sremca 18

Vadászkutyák! Eladók faj-
tisza magyar „Vizsla” köly-
kök 5 hetes 300 D. darabja
Kara tésztagyár, Noviszd
2390

3 kvadrát telep 3500—
dinárért eladó Gyurics Jo-
van, Petlova 36. Adamovics
telep 2397

Darálóköt tot 42 colos
összes alkatrészrel eladó.
1 Hoffer motor 4-5 HP
nyersolajos, Pálkás Fülöp
Kumanovszka 6. Noviszd
2392

Gőzgép, „Erste Brüner”
gyártmány és komplett
gőzkazán, keveset használt,
jó állapotban, eladó. Leh-
nikai leírás és feltételek
beszerezhetők a tulajdonos-
tól: Franz Majdics, henger-
malom, Vir, p. Dob-Dom-
zsale, 2343

Egy nagytelki nádas
ház, lakással és istállóval,
aszílt melletti részen, rész-
ben részletfizetésre is el-
adó. Szlovácska 88. 2317

Ház vegyeskereskedés-
sel, minden elfogadható
árért eladó. Fizethető bank-
betétkönyvvel is. — Weiss
Mária, Sztanoje Glavasa
ul. 25 (telep). 2339

Ház pékséggel eladó az
Adamovics-telepen, a kato-
likus templom közelében.
Bővebbet Jana Kopitara ul.
12. sz. 2341

Különítele

Elsőrendű finom HAZI-
KOSZTOT adnék 2—3 sze-
mélynek havi 450 dinárért
(reggeli, ebéd, vacsora). —
Esetleg házon kívül is hav-
vagy heti abonálásra. Fái
Iréni, Futoski pnt 43.

Antikvár iskolakönyveket
vesz, elad és cserél Mena-
hem Papo, antikvár-könyv-
kereskedése, Noviszd, Kr.
Petra ul. 20. 2324

Szomborban diákok kosz-
tot és lakást kaphatnak.
Szantovacska ul. 33. 2321

Utazó urak figyelmébe!

Szubotican a „Park Hotel”
az utazó urak kedvelt ta-
lálkozó helye. Olcsó leszá-
lított árak. Tiszta szép szo-
bák. Elsőrendű jó konyha.
Garázs. Telefon 70. 1991

Városi Mozi - Szubotica

Péntektől—vasárnapig

Ünnepi műsor!

Heti hirdadó!

VII. Henrik

a kékszakáll király magánélete.

Rendező: KORDA SANDOR.

Egy film, amely minden eddigit legyőz.
Elővételi pénztár! — Rendes helyárak!

Előadások kezdete: 4, 6.15 és 1/9 órákor.

Előkészületben: Bombázapor Sangaj felett.

Gondoskodjék

idejekorán osztálysorsjegyről a követ-
kező játékra. Egész 200— D., 1/2 100— D.
1/4 50— dinár. Az I. osztály húzása:
október 4. és 5-én. Sorsjegyek nagy
választékban kaphatók:

LEPEDAT ÉS JOVANOVIĆ
SZUBOTICA.

NEVELŐNŐ, aki a háztartásban is segít és
egy jobb mindeneslánya azonnali belépésre keres-
tetik. Ajánlatok Kardos hirdetővállalatba külden-
dők, Futaki ut 13. 2418

HASZNALT, de jó minőségű cserépkályha meg-
vételre kerestetik. Címek e lap kiadóhivatalába ké-
retnek. 2393

BEJÁRÓNŐ (fiatal) felvétetik. Cara Nikolaja u.
60 II. emelet, balra. (A munkáskamara közelében).
Lehetőleg csak közelben lakók jelentkezzenek. 2396

JÓKARBAN levő írógépet keresünk megvételre.
Erdeklődni: „Bristol” trafik, Zseljeznicska 27. 2404

EGYEDULÁLLÓ nő keres üres szobát esetleg
teljes ellátással kisebb családnál vagy egyedülálló
nőnél. Címek Schmolka hirdetőbe adandók. 2401

ENGLANDER aus London gibt guten und billi-
gen Unterricht, Konversation, Grammatik, Korres-
podenz. Anfragen: Mr. Arthur Warren, Noviszd,
Kralja Petra 23. II. 2380

HOSSZUEVI gyakorlattal bíró nő alapos német
és francia nyelvoktatást ad. Bővebbet: „Hartija”,
Noviszd, Jevrejszka ucca. 2415

HALLÓ! Noviszd! Izletes, finom koszt, diétás
konyha is. Kivánatra házhoz szállítva, Bratya Rib-
nikara 28. 2402

PENZBESZEDŐI vagy hasonló állást keresek.
15—20.000 dinár óvadékkal bírok. Weisz Antal, Sztan-
oje Glavasa ucca 25. 2422

ELADÓ egy fekete hintó, Noviszd, Bratya
Ribnikara 40. 2421

HAROMSZOBÁS szép családi ház, kerttel vagy
kert nélkül eladó. Noviszd, Vojvoda Knicsanina
ucca 27. 2419

FEDERES matrac, könyvállvány, pálma eladó
Futaki ut 86, Noviszd. 2423

KITŰNŐ karban lévő püssirozógép valamint
előnyomda (Vordruckerei) olcsón eladó. Erdeklődni:
„Bristol” trafik, Zseljeznicska 27. 2403

ELŐNYOMDA bő választékkal, újabb mintákkal
eladó. Vnenk Emma, Szt. Becsej, Csarnojevicsca
ulica 13. 2366

UJDONSÁG! Vetőkészülék, mely szántás köz-
ben vet mindennemű gazdasági magot, esős időben
kifogástalanul dolgozik, ára 380 dinár. Kapható
Stumpf-nál Nova-Kanizsa. 2377

CSALADI ház a Nagylimánon, 3 szoba, elő-
szoba, kerttel kiadó. Erdeklődni Zseljeznicska uli-
ca 56 alatt. 2319

Dohánvéhség

Ormay József dr. elbeszélése

A fegyházigazgató rosszkedvűen futotta át a napi jelentéseket. Megint kénytelen lesz kiszabni egy csomó fegyelmi büntetést, mintha azok a szerencsétlenek nem volna már amugy is elég súlyosan büntetve. De hiába, a házirenden és a fegyházszabályzatban esett legkisebb sérelmet is kérlehetetlenül meg kell torolni, mert különben meglazul a fegyelem és úgy járhat mint elődje, akit kisleánya halála után sem vitt rá a lelke, hogy minden csipp-esupp esetért kemény fekhelyet, sötét zárkát, vagy egyéb fegyelmi büntetéseket osztogasson, úgy, hogy maga volt kénytelen nyugdíjazását kérni.

Rendezte a különböző osztályokról beadott jelentéseket, amiket az őrök már rendben elkönyvelt a napló rovataiba, úgy hogy mindegyikhez csak a kiszabandó büntetést kellett még odairni. Ezekről kimutatás készül az év végén, amit a minisztériumban felülvizsgálhatnak és ebből állapítják meg a fegyházvezető megbízhatóságát és a tisztviselők rátermettségét. Ott fenn a minisztériumban elméletileg olyan szépen tudják összegezgetni, a megkövetelt érző embriességet a semmit el nem néző vasszigorral és alig jut eszükbe, hogy milyen kényes helyzetbe jut néha az igazgató, amikor büntetnie kell.

A visszaeső osztályról megint engedetlenségi esetet és egy tiszteletlen magatartást jelentenek. Hát ezt a két bitangot majd megtanítják keztyübe dudálni, úgy hogy a többiek is észretérjenek. A munkatermekben két munkamegtagadás, egy szándékos és egy véletlen rongálás fordult elő. A két első párheti „sötét” után magánzárkába dobja és addig tartja ott, amíg maguk nem rimázkodnak munkáért. A szándékos rongálónak azonfelül jó pár hónapi keserves munkabére fogja banni a legénykedést és a büntetés kitöltése után átteszi a tollfosztókhoz, ahol nem bir kárt okozni. Arra a két balkezes szerencsétlenre, akit már minden munkateremből kidobtak ügyefogyottsága miatt, most nem fog büntetést kiszabni, csak a kárt fizetési megvele. Ugy vette észre, éppen rettegő igyekezetében, hogy a gyakori büntetést elkerülje, hibáz el minden kezébe adott munkát. Áthelyezi a házinyomdába, a szedőkhöz, ott hibázhat, amennyit akar. Kár nem igen származik belőle, legfeljebb a nyomdamester sir majd, hogy vegye le a nyakáról.

A többi jelentés egytől-egyig dohányzási eset. A fiatakoruaknál, a magánzárkásoknál, a belső és külső munkásoknál, a műhelyekben, a gépházban, napról-napra többet csipnek cigarettázáson. Hát ez így nem mehet tovább, ez ellen tenni kell valamit. Nem az ő dolga megítélni, hogy miért sujtja a végrehajtó hatalom sokkal súlyosabban a dohányzókat, mint azokat, akik nem dohányoznak. Ezen eléget veszekszenek a börtönügyi nagytanácskozásokon. neki az előírásokhoz kell tartania magát.

Beesőngette az őrparancsnokot:

— Kész a rapolt?

— Igenis, igazgató ur.

A kérelmezőkkel és panaszosokkal egy-kettőre végzett. Sorban elvonultak előtte és szóltanul átadták a kezükben tartott papírlapot. Pár szót intézett mindegyikéhez, belenézett az előkészített törzslapokba néha felvilágosítást kért az osztályvezető főfegyőről, vagy a titkártól, azután pár szót jegyzett a kérvényre vagy a panaszlapra és intett kezével. Az elintézésről majd értesülnek az irodában vagy az osztályon.

A fegyelmi ügyek már nem mentek ilyen simán. Az engedetlenkedő egy életfogytiglan ítelt rablógylkos, azzal védekezett, hogy a fegyőr durván szólította meg.

— A házrend ott függ a zárka falán — csattant fel az igazgató, — jórka lett volna panaszt tenni. Harmadik nap sötétzárka, u-

tána három havi egyes, fekhely nélkül, bőjt tel. Összes kedvezményeit két évre megvonom. Tovább.

A tiszteletlenkedő is beismerésben volt és valamivel enyhébben uszta meg. A munkamegtagadók ellenben tagadni próbáltak. Ők csak más munkát kértek, mert nem bírta a szemük az apró öltéseket a szádknál.

— Jelentkezettek volna orvosi vizsgálatra és azután más beosztást kérhettek volna tőlem — vetette oda az igazgató és már dikálta is a büntetést.

A szándékos rongáló is hiába igyekezett védekezni a munkavezető jelentésével szemben, egyedül a remegő két balkezes szabadult meg rövid dorgálás árán. Azután a cigarettázókra került a sor. Az elsőnek még tele volt a zárkája dohányfüsttel, mikor váratlanul benyitottak hozzá, de mákszemnyi dohányt sem találtak nála, csak az ablakon kívülről függött cérnaszálon egy csipet égetett rongyhulladék fehér papírba göngyöltve. Tagadt rendületlenül, talán a szél hajthatta a füstöt a zárkába valamelyik őrszobáról.

— No, és a taplórongyot is a szél akasztotta az ablakába? — kérdezte az igazgató. Rátékitett a törzslapra, ahova már két előző fegyelmi büntetés volt feljegyezve és megcsóválta a fejét:

— Maga boldogtalan, hisz a dohányzásért el fogja veszíteni a feltételes szabadságot... Négyheti egyes, félévig nem írhat levelet és nem látogathatja meg senki.

Ilyenformán ment a többivel is. Azt már egyikőtől sem iirtatta, hogy hát hol szerezte a szivnivalót. Előre tudta a sztereotíp választ:

— Találtam, nagyságos igazgató ur...

Hosszu prakszisa alatt olyan fegyence még nem akadt, aki bevallotta volna, hogy miként jutott a füstölőnivalóhoz. Egyebekben legtöbbször alatomossá, jellemtelenné válik abban a környezetben, még a saját édesapját is elárulná egy kis kedvezményért, de dohány dolgában a fegyencebecsület nem ismer tréfát. Azt soha sem kapják, soha sem lopják, vagy csempészik, hanem találják. Hol az udvaron, hol a sétahelyen, hol a műhelyekben, mintha valami jótékony angyalnak egyéb dolga sem volna, minthogy szivarvégeket, bagódarabokat, cigarettacsutkákat, sőt néha egész paklikat hajigáljon a szomorú fegyházlakók közé. Gyufára alig van szükségük. Acélgombból, spárgából és miegyebekből olyan gyújtószerszámokat készítenek maguknak, hogy a száraz fadarabokat dörzsölgető benszülöttek tanulhatnak tőlük. A cigarettapapírt legkönnyebb elrejtetni és szükség esetén megfelel bármi más papíros is ami mindig akad a munka termekben. A fő az, hogy dohány legyen, a többi már csak a találékonyság kérdése.

Alig vonult el a szürke fegyenc had, az igazgató ráripakodott az őrparancsnokra:

— Mégis hallatlan ez a sok dohányzás. Oktassa ki az őrszemélyzetet és intézkedjék, hogy mielőbb megszűnjön. Elmehet.

A parancsnok nagyot nyelt és keményen összevágta a bokáit. Az őrszobában pár perc múlva a sárga földig lehordta a szorongó főfegyőrökét. Micsoda gyámoltalan mulyák, ha kipróbált börtönember létükre engedik, hogy a rabok tulajdonban az eszükön. Később aztán a szolgálatból bevonuló őrszemélyzet is megkapta a maga porcióját, a főfegyőrök pedig a „kulcsosokról” és a munkatermi felügyelőkről szedték le a keresztvizet. Délután általános dohánygyázia indult, amely csak az éjjeli órákban ért véget, de alig eredményezett valamit, pedig nemcsak a szalmazsákokat szedték szét, hanem még a padlókat is kiemelték sok helyen. A pincéktől a padlásokig felkutattak minden zugot, ahova fegyence egyáltalán valamikor is beteheti a lábát, de csupán a templomban, az egyik szentkép háta mögött

találtak pár cigarettára valót.

Közben a kívülről bejövő civil munkavezetők is felzudultak és panaszra mentek a gondnokhoz, hogy a kapunál az őrök őket is megmotozták, akárcsak a rabokat. A könyvkötőmester holmi szabadpolgári jogokat emlegetett, de a gondnok leintette:

— A munkaszerződésben benne van, hogy mindenben alávetik magukat az intézet szabályainak. Aki sérelmesnek találja a legújabb rendelkezést, felmondhat.

— De meddig fog ez így tartani? — izgágáskodott a könyvkötő.

— Amíg a dohánylíferánsokat meg nem csipjük — felelte a gondnok. — Majd meg nyugtatólag hozzátette: — A fegyenceket az újkép motozzák mátol kezdve. Ha ki vancsiak, az ablakon át megfigyelhetik.

Szuronyos őrök között egy csapat fegyenc éppen akkor kanyarodott a kapu alá. Külső munkáról jöttek és katonás rendben felsorakoztak a beső folyosón. Az őrparancsnok szava felharsant:

— A szerszámokat lerakni és mindenki vetkezzen le.

Még el se készültek teljesen a felsőgunyákkal, már is süvített a parancs:

— Az alsóruhát is. Egy, kettő!

Ugy anyaszülte meztelenen átmasirozták őket a másik folyosóra, ahol már egy csomó ruhanemű volt felhalmozva és alsóruhákat osztottak szét közöttük.

— Éjjelre ne kelljen egyéb. Reggel itt öltöztök fel. Indulj — hangzott a vezényszó és a napos őrök már kezdték is a levett ruhákat átvizsgálni és a bakancsok mélyéből, a daróckabátok beléseiből tényleg elővarázsoltak néhány sovány szivarvéget, cigarettadarabot meg egy kis gyanus kinézésű kapadohány felét.

— Hát ezek se csempésznek ma éjjeli füstölőt a zárkába — jegyezte meg a gépmester. Majd tréfás rémülettel társaihoz fordult:

— Siessünk emberek. Ha sokat okoskodunk, holnap már minket is levetkőztetnek és mehetünk a söhivatalba...

— Nana, csak a végén ki ne süljön, hogy valamelyik munkavezető is ludas a dohányhistoriában — vágott vissza a gondnok és az irodába lépő őrparancsnokhoz fordult:

— Hát mentek-e már valamire?

— Vizesöpp a tengerben — legyintett a parancsnok lemondólag. Az egészből, amit eddig a zárkaosztályon meg a külsőmunkásoktól összeszedtünk, nem igen telne ki tiz tisztességes cigarettára való. A dohányforrást kéne megtalálni.

Órváltás után nesztelen mamuszban bejárta a hálótermek folyosóit és összeráncolt homlokkal fogadta a halk jelentéseket. A leg több zárkából épp oly dohánygyász áradt ki mint máskor. Bekémlelt a figyelőnyiláson és érdeklődve figyelte meg, hogy néhányan csak szimleltek az alvást, mert időnként a fejüket a pokróc alá dugták, hogy szippantsanak a zreljett cigarettából. Rájuk se szólt. Tudta, hogy mire benyitna hozzájuk a füstön kívül már nem foghatna meg semmit.

— Hát pedig ez így nem tarthat tovább — pattogott a reggeli őrségi raporton. Az igazgató ur engem tett felelőssé, nekem pedig maguk felelősek. Ha törjk-szakad egy héten belül végére kell járnia a dolognak, még ha a szemüket se hunyják le addig.

D ebizony beletelt egy hónap is, amíg végére jutottak, akkor is egész véletlenül. Az őrszemélyzet már alig bírta a strapát, az őrparancsnok a haját tépte és reggelen te kirázta a hideg, amikor belépeett az igazgatóhoz, aki kegyetlen hidegséggel mindig a dohánygyárról érdeklődött elsősorban.

A végzetes májusi reggelen, ami jóidőre sötét gyászba borította a fegyházlakók szomorú életét, hetyké fiatal őrszem állott a főkapu előtt. Soha se derült ki, hogy bepálinkázott-e valamelyest vagy pedig a virág illattól terhes atvaszi levegő bizsergette meg túlságosan a vérért. Ki tudná megmondani, mi a szösz ütthetett hozzá, mert elképzelni sem lehet hogyan feledkezhetett meg annyira

magáról, hogy szolgálat közben megakart csipkedni Julist, az igazgatóék jóképű szoba lányát, aki a szokásos tiszórait hozta gazdájának a tisztálkából.

— Hóhó, nem oda Buda, hélcás — kényeskedett a lány — és cuppanósat csapott az ő kezére.

Gyuri, a szolgálatkész irodás fegyenc nagyot ugrott a kapun belül és a rácson keresztül próbálta elkapni a megingott tálcát, ami azonban már kiesett a szobalány kezéből és pokoli csörömpöléssel hullott a kőcokkára. A lány felsikoltott, a fegyőr megmerevedett és rettenetes zavarában lekapta válláról a puskát és mint éjjeli óralláskor szokta elkiáltotta magát:

— Allj! Ki vagy?

A szokatlan kiáltásra csörtetve rohant ki szobácskájából a kapus, Gyuri pedig furcsa elhuzott szájjal csak ennyit jegyzett meg:

— Kampec!

A következő pillanatban beütött a katasztrófa, mert a vércseszemű kapus rápillantott a földön heverő tiszórai maradványára és olyat ordított, hogy rengett bele az egész boltozat:

— Tyű az áldóját! Ehun a dohány...

Porcellán törmelékekkel keverődve, étel száfttal leöntve egy pirospozsgás zsemlye társaságában jókora pakli dohány hevert

a földön. A felbomlott sajtapiros egészen szabadon hagyta a féldoldalát.

Az azonnal megejtett házi vizsgálat rövidesen mindent tisztázott. Gyurit hetenként egyszer át szokták kíséni az igazgató lakására a parkett tisztításhoz és ott összeszűrte a levelet Julissal, akinek szentül megígérte hogy feleségül veszi mielőtt kiszabadul. A kaputól mindig ő vitte be és szolgálta fel az igazgató tiszórait és kinek juthatott észébe, hogy a szalvétával betakart tálcáról naponta egy dohánycsomag Gyuri zsebébe vándorol. Onnan azután különböző fegyenc-furfangok útján a konyhán keresztül az ételhordó rabokhoz került, akik ebédszaktör a vaskondérok alján csempészték be az osztályokba. Az igazgató házi inasaként szereplő, gyanun felül álló fegyenc egész kis rakárt rendezett be magának a vastag törvénykönyvek és tudományos munkák hátsó, gömbölyödő kötése alatt az irodai könyvtárban. Ugyanott rejtegette szépen felszapordított pénzcsékjét is, amit a szájukban csempészték hozzá hűségese alszállítói és vevői.

Az igazgatóné öngyűlölete azonnal kiröpi tette Julist, míg az ügy fegyelmi részét az igazgató intézte el és úgy elhuzta a dohányzássalító társaság notáját, hogy hónapokon át még írjagnak se lehetett füstölni valót találni a fegyenceknél.

A Duna-Tisza közének története

(Vécsey Géza sztaribecseji bankigazgató, neves történész, évtizedes munkájának kéziratából feldolgozta: Kovách Agoston).

Azt hiszem, hogy Vécsey Géza sztaribecseji bankigazgató ural egyetemben nem fáradunk hiába. Hiszünk, hogy olvasóközönségünk elé sok olyan érdekes dolgot tárhatunk, melyről eddig nem hallott vagy pedig csak hírből ismert. A munkát nemcsak a helyszíni tapasztalatok alapján, hanem az eddig megjelent s a Duna-Tisza közének történelmével foglalkozó szakmunkák, történelmi vázlatok, régi okiratok s egyes, eddig ismeretlen és asztalfiókokba elrejtett, féltő gonddal őrzött kéziratokból állítottuk össze.

A ma ismert Duna-Tisza köze az özönvíz előtti időkben a földkerekség legtekélyesebb zárt, édesvízű beltengere volt.

Az Alpok a Kárpátok s a Balkán hegyei által körülzárt s az Adriai tenger mai vízszintétől 460 méterrel magasabban fekvő területet víztömeg borította. Ez az alföld, melyen most szántunk, vetünk s verejtékünk gyümölcseit élvezzük. Ez az ugynevezett beltenger a közmondás-szerű „lassu víz partot mos“ törvénye alapján utat tört — évezredek munkája árán — a Balkán szikláin keresztül s lassan lefolyt a mélyebben fekvő Fekete tengerbe.

Ennek megtörténte után visszamaradtak a mélyebben fekvő részeken folyók, tavak és mocsaraink.

A Duna és a Tisza mai medre óriási változásokon ment át. A Tisza nem kevesebb mint ötvenszer változtatta meg a medrét s kitudja a jövő évezredekben még hányszor változtatja?

Hogy volóban így történt, csak pár bizonyítékkal szolgálunk. A Szlankamen melletti hegycsúcsokon

még ma is található különböző tengeri csiga-maradványok megkövesedve

még a telecskai dombokon is tengeri hajóroncsokat találtak

A csatorna építését olasz foglyokkal végeztető Kiss-sárosi és egri Kiss (néhány adat alapján Giss, állítólag Bourbon leszármazott, mit azzal kívántak bizonyítani, hogy a nemesi oklevélükön szintén lilom van mint a Bourbonoknál) a hajóroncsok megkövesedett veszkáiból csináltatta meg a koporsóját. A vrbászi zsilip felett a telecskai dombokon van eltemetve e lángeszű kamarai főmérnök, Nekí köszönhetjük a sok ezer hold prima termőföldet, melyen ma is gazdálkodunk.

A Dunán és Tiszán kívül visszamaradt a Csikér, amely még nem is olyan régen két ágban ömlött a Tiszába Petrovoszelónál. Ma pedig Csantavirtól kiindulva a felső Bácska belvizét vezeti le a Tiszába. A másik ilyen ősi folyónk a különböző időszakokban elnevezett Crna-bara, Krivaja, majd

Bács-ér volt, melyből aztán a Kralja Petra csatorna keletkezett.

Bizonyítja még a fenti adatok helyességét a Zsabalj mellett látható ugynevezett vízelválasztó is, mely valaha tengeri sodrás lehetett, mely ugyan alacsonyabb a telecskai domboknál, de szintén igen sok tengeri csiga és halesont maradványokat rejt magában. Az így lepadt víz mocsarokat, tavakat hagyott vissza, melyek néha úgy hőmpölyögtek mint egy kisebb tenger.

Az így nyert száraz földekre persze őslakók és őssallatok kerültek. Itt élt az őselefánt és a mamut. Mintegy 25 évek óta Sztaribecsej határában találtak egyes csontmaradványokat,

melyek olyan nagyok voltak, hogy négy ember alig bírta behozni a községbe.

Egy másik őssallatnak a koponyáját találtak meg 1909-ben ugyancsak Bece határában. Méreteiben annyira különbözött a többitől, hogy a magyar földtani muzeum felvitette Budapestre. A Kiss családnak, illetve Kiss Gyula gyermekeinek még ma is a tulajdonukban van egy hatalmas őssallat agyara s különböző megkövesedett fadarabok. Ugyancsak van ilyen megkövesedett cölöpökből kifaragott s a Tisza szabályozásánál talált, acél keménységűvé edzett, fekete ébenfához hasonló sétatobja egy szegedi lakosnak, aki a Gyöngysziget—Csurug közötti holt Tisza áttöltésének munkáit vezette. A cölöpöt a Tiszából 1910-ben ásták ki s kifaragásánál a legfinomabb acélvésőket kellett használni, de így is igen sok eltört, amíg elkészült. Ennek a cölöpnek eredete is sok ezer esztendőre vezethető vissza, valaha az őseMBER gunyhójának, illetve a sekélyebb vízbeépített menedékhelyének lehetett a tartozéka. A bécsi muzeumban őrzik a Tisza medréből kikötött jégkorszakbeli szőrös mamut koponyáját, mely majdnem egyedülálló a világon.

Hogy mi okozta az őssallatok kpusztulását megállapítani bizonyossággal nem lehet. Egyes tudósok szerint újabb jégkorszak, mások szerint pedig — ez valószínűbb — a bekövetkezett melegebb légáramlat pusztította ki őket.

Az őseMBER védőszerszámmal legelőször a követ, illetve a kőből kiformált eszközt használta. Ilyen kőbaltát a Duna-Tisza között igen sok helyen találtak, tehát itt is lakott az őseMBER. Hogy ennek hány ezer éve lehet, senki megállapítani bizonyossággal még nem tudta. Lelelőhelyek a titefi fenségek, a szentei, petrovoszelói, legújabbban pedig nagyobb témegekben a temberini határ egyes magasabb dombjai.

Az őseMBER itteni létezését a réz- és bronzkorszakban, bizonyítja az adorfáni lelet is, ahol két bronzsarlót találtak. 1861-ben Bece alatt ő-

kori sirt tártak fel, melyben a csontvázon kívül rézlemezek is voltak.

A Duna-Tisza közének kimagasló nevezetessége még a római sáncok, mely 175 kilométer hosszú s a Dunánál Apatinnál kezdődik, majd Bogojevo, Kulpin, Jarak, Gospogyinci, Csurug, Bácskogradiste felé húzódik s a Csikér körül végződik. A sáncok eredete, avagy célja felől még ma sincs biztos s egyöntetű vélemény. Vannak kik, a sáncok eredetét az itt élt keltáktól származtatják. Legegyöntetűbb azonban az a vélemény, hogy a rómaiak idejéből valók. Célja talán az árvizek elleni védekezés, de leghihetőbb az, hogy hadászati és stratégiai szempont vezette az építőket. Az sem lehetetlen, hogy valamely néptörzs országhatárát akarta jelezni, mint a sok százkilométeres Kínai Fal.

Sokan a Tisza melléne feltalálható kunhalomkat s egyéb dombokat is római sáncoknak vélik. Ez azonban tévedés, mert ezek a dombok ugyan szintén mesterségesen épültek, de őrdombok, vészjelző avagy a bálványimádó népek áldozatainak oltárai is lehetnek.

A véencei Doge palotában látható egy római időkből származó hadászati térkép, melyen a természetben is látható a római sáncok bevápnásai, melyeket ma kőcsi átjáróul, dűlőul, ryanánt stb. nek használnak, de ott mint kis erődtümegek szerepelnek. A hadászati célját a római sáncok valóban elősegítették még 184-ban is, mikor Földváry őrnagy 48-as honvédekkel védőhátjának használatát s innen indult ki portyázásra és támadásra, sőt ütközetet is vívott a római sáncok birtokáért, mely fontos védelmi pont volt, még abban az időben is. A római sáncok ma már közel sem olyan magasak mint voltak a rómaiak idejében s pár száz év múlva már csak itt-ott lesz nyoma, mert a minden talpalatnyi földet kihasználó gazdák a sáncokat részben felszántják, részben pedig elhordják téglaveréshez vagy építkezéshez.

A Duna-Tisza között lakott népekről biztos adatok vannak. Az V. században szkita eredetű agahysusok laktak errefelé. Az első bevándorlókat „kékszakálluaknak“ írja Herodotos, nyilván azért, mert a férfiak szakállukat kékre festették s többnejűségben éltek. Innen maradt felmondásként a kékszakáll is. Nagy Sándor idejében ezeket a népeket keltáknak avagy trákoknak a tiszamelléken őket pedig gétáknak nevezik. Száz évvel később állítólagos utódaikat már mint dákokat említi a történetírók. Herodotos jegyzi meg írásaiban a trákokról, hogy az indek népfaj után a trákok voltak a leghatalmasabbak a világon.

Egyes tudósok Krisztus születésének idejére is telepítettek a Duna-Tisza köze, különösen a Tisza mellékre egyes népfajokat s limigantok, jazigok és szarmaták néven nevezik őket. Szolarits Pál szláv tudós (meghalt 1821-ben) azt állítja, hogy az indoárja nyelvcsaláddhoz tartozó szlávok voltak. A rómaiakkal egyidőre szarmata névvel nevezett nép is jött a Duna-Tisza köze, akik igen sok kellemetlenséget okoztak a rómaiaknak s az általuk leigázott népeknek.

Herodotos egyik munkájában a Káspai tenger mellékéről az alföldre bevándorolt sigyner nevű népet is említi, akik Alsó Bácskában laktak, a szomszédaiak a tribálok voltak, akik a régi Szerbia területén laktak.

E két szomszédnépet a Pannóniából jövő kelták leverték s az e néphez tartozó

skordis törzset telepítik le helyébe, s állítólag ezek alapították volna meg Beogradot, melyet kelta nyelven Singidunumnak neveztek el.

Ezek szerint Beograd a Krisztus születése előtti időből való. A skordisokat 30-ban a rómaiak verték le s a kelta törzsek a Balkán keleti részén telepedtek meg s a Trákia néven ismert balkáni nép között el is vesztek, illetve beolvadtak. Krisztus után 41—54 között a rómaiak a Duna-Tisza közén Gladius császár akaratából letelepítik a szarmaták és jazigok egyik újabb törzsét. 100-ban Traján császár a dákok leigázása után a Szeged körül lakó barbár népeket akarja leigázni, ezért a Tisza mellékre letelepíti a Tibiskum erősségbe legionárosait. Tibiskum létezési helyét még ma sem találták meg s csak papírról ismeretes. 150-ben egy irás felméli, hogy Tibiskum erősség a Duna-Tisza találkozásánál feküdt vagyis Titenél. Ez tévedés, mert a Tisza 150-ben a mosorini réteknél ömlött a Dunába.

Marcellinus 382-ben írott munkájában megírja, hogy II. Konstantin császár is járt a Bácskában.

(Jövő vasárnap) sztaribecseji folyóirat

De azért, ha már megtörtént a baleset ne ess kétségbe azon, hogy görbe maradt a karod. Volt nekem egy jó pajtásom, aki mikor annyi idős volt, mint te most leest a székéről és eltörte a bal karját. Néki is görbe maradt a karja, még pedig olyan rölegetesen behajlított alsó karját, alig néhány centi méterrel tudta „kiegyenesíteni”. Ebből a görbekezű gyerekből olyan kiváló sportember lett, hogy rudugrásban, távol- és magasugrásban, futásban, fűlabdázásban, sőt a futballban is alig akadt párja az akkori Délmagyarországon.

Ne ess hát kétségbe te sem, hanem tornázz, sportolj továbbra is, de lehetőleg ne futballsportot, hanem tornát és atlétikát. Ha ügyes beosztással és célirányosan sportolsz, egész bizonyos, hogy nem okoz hátrányt a karod görbesége és éppugy megérsődik, mintha egyenes volna. Ha kell, akkora nyaklevest tudsz majd adni vele, hogy Isten ment sen meg tőle mindnyájunkat.

Schneider Annuskának, Szebedits Magdának és többeknek. Beküldött verseket nagyon szép, de túl hosszú és ezért nem közölhetem. A multvasárnap Tündérországon megkértelek benneteket, hogy rövid verset készítsetek, mert a hosszú versek közlésére nincs elég hely. Minden gyerek szeretné, ha verse megjelene a Tündérországon, ez pedig csak egy lehetőség, ha rövidtek a versek. Még így is rengeteg vers kimaradt, helyszüke miatt. A jövőben tehát rövidebb verseket várunk tőletek s akkor meg is jelennek nyomtatásban.

Mészáros Irénke. Ezeket írod: „Hallottam, hogy szedik a kottákat, én is beküldök hát egy szép kottát, biztos örülni fog neki Dezső bácsi”.

El is küldél egy kinyomatott kottát, de a nőtának csak a fele van meg rajta, a másik fele ugyátszik ottmaradt nálad. Csakhogy mi nem ilyen kottát keresünk Incikém, hanem olyat, amit az készít aki beküldi. Még pedig nem úgy készíti, hogy írja, hanem ő maga találja ki a nótát.

De azért köszönöm a küldeményt, bár a liget-ről szól, ahol holdvilágban a padon ülnek a fiúk és a lányok, a verki pedig muzsikál. Szép nótá fellet, de azért én inkább a régi nótákat szeretem, például azt, hogy: „Ki tanyája ez a nyárfás...” Itadó Irénke. Gyönyörű ajándék-kesztyűd boldog tulajdonosa, sajnos, még nem érkezett haza. Anyukája megbetegedett és nincs, aki Icu kisasszonyt elbírja a hosszú utra. Pedig már megkezdődött az iskola és attól félek az ábécéből csak az í, meg az át tanulja majd meg, ami pedig magyarul csacsikát jelent. No de azért rövidesen talán mégis csak megoldódik a kérdés és ha megjön első dolgom les, hogy a kesztyűt átadom neki. Azt írják, hogy már nagyon követeli és sok csókot küld neked érte.

Foszpál György. Te is azon tőprengsz, hogy tizenötévesztendő „örög” létedre tagja lehetsz-e a Tündérországnak. Eppen a multkoriban állapodtunk meg, a Tündérországnak egyik tizenötévesztendő ol-

vasójával, hogy ő szatiztinnégyesztendő korában is olvassa majd a Tündérországot, én pedig írom. Nyugodtan csatlakozhatsz te is hozzánk harmadiknak.

Fülöp Gyurka. Sose buslakodj azon, hogy kicsi vagy és átkom-bákom betűd olvasása talán nehezenre esnek. Külön gyönyörűséget jelent számomra, ha a magadfa t apró legénykének írását böngészgetem. Sokszor — mint most is — éjjel rég elmúlt már, mégis a kis legénykének nagy levelét olvasgatom.

„Egy tanító bácsi”. Hálás szívvel köszönöm a kedves verseket és a jövőben is a legnagyobb örömmel és köszönettel fogadom a szíves támogatást, a Tündérországnak kis olvasói nevében is.

Szekeres Anna és Gyurka. A szép mesét megkaptam, de a nyomdász bácsi csak tintával írott verseket használhat, mert a ceruza írást nem látja a lámpa fényénél. Azonkívül csak a papír egyik oldalára írjátok, a hátát hagyjátok üresen.

Fischer Jani. A beküldött vers szép, de máskor magad készíts verset, mert annak én jobban örülök, ha nem is olyan jó. Tudsz te verset költeni, csak gyürközz neki. Látod a festményed nagyon szép volt, pedig azt magad csináltad.

Tokodi Irénke és Piroška. Szörnyen rám ijesztettek azzal a haragos levéllel. Még hozzá piroskeruzával írtatok, hogy még mérgeesebbnek lássék. Piroška ír, piroskeruzával, no ennek már igazán a fele se tréfa. Ne haragudjatok már olyan szörnyen, majd meglátjátok, hogy rátok kerül a nyercs sora, főleg akkor, ha továbbra is szorgalmasan bekülditek festményt és a megfajtást.

Névtelen leány. Azt kívánod, hogy üzenjek neked. Ha néked nincs neved, az én üzenetemenk nincs üzenete. Ezt üzenem.

Balázs Piri Ernő. Nem gondoltam, hogy anynyira szeretsz elvont dolgokkal foglalkozni. Remélem a Tündérországnak is juttatsz a 75 keresztretjévényből, 26 betűretjévényből, 3 oszloprejtvényből, 11 kockaretjévényből és rengeteg helyett készítettél. De azért — ne haragudj — én is anyukádnak adok igazat. Mert irogatni ősszel is lehet, játszani és sportolni, azonban aligha. Már pedig a te korodban a testmozgás sokat ér. Azt nem lehet később pótolni, de a rejtvenytverést igen. Azt hiszem nem tévedek ha megállapítom, hogy Gyurka öcséd az én álláspontomat képviseli, mert ő anyyira nem szereti az írást, hogy hónapok óta mukkot sem írt a Tündérországnak. Pedig egy újabb Mackó-utazás elkölte saját illusztrációkkal, ha másért nem is, legalább az én felvidításomra.

Arpáti Mariska és Rózsika, Dvornák Pipi, Farkas Miska, Hevér Ius, Kleer Karola, László, József, Pavlovics Miodrag, Seimeider Annuska, Szebedits Magda, Szekenderics Harl. Szeretettel köszöntlek benneteket a Tündérországnak táborában. Aki közületek eddig elmulasztotta, írja meg pontos címet és hogy hány esztendő.

A Reggeli Újság vasárnapj ingyen melléklete. — Szerkeszti: DEZSŐ BÁCSI

Megkezdődött a nagy munka

Arva már a kertí hinta,
Mert a tollszár, mert a tinta
Messe csalta Agneskét:
Iskolában, írka-réten
Néha esnyán, néha szépen
Írja már az „á”-t meg „ó”-t-ét.

Arva már a kócos macskó,
Mert rá se néz dolgoz Lackó,
Hosszu napok óta már.
Nem ringatja, nem altatja,
Csak a könyvét lapozgatja,
Mert már iskolába jár.

Aludj hinta, aludj Macskó!
Hadd tanuljon a kis Lackó,
Hadd tanuljon Agneske,
Így lesz tele dícsérettel,
Dicsérendő sok ötössel
A váruvált könyvecské.

Fessétek ki a képet
izlésték szerint.
A festményt azután
küldjétek el a Tün-
dérországnak szerkesz-
tőségébe.

Aki a legszebb fest-
ményt küldi be, a
noviszádi Union cü-
korkáizlet csokola-
deját nyeri.

A festőpályázat szu-
botcai nyertese a
szuholicai cukorka-
üzlet csokoládéját
kapja.

A beküldő neve és címe:

rossz az iskolába menni, akkor én sírni fogok és belekijárok-kodrom az ajtófélfába és akkor senki ugyan el nem cipel az iskoláig! Nezz jól körül első nap, Berci és ha hazajöttél, mondj el nekünk mindent, amit láttál és hallottál, gyón tudj, milyen az az iskola tulajdonképen.

— J6 — mondta Berci.
— De igazat mondj! Ne szépis semmit és ne bízlás minnél! Igereid, hogy pontosan beszámolsz mindentől?

— Igereim! — mondta Berci ünnepélyesen. Hétón reggel nemcsak Berci, de a többi gyerekek is korán keltek és fényvölgykor ott álltak a kertés mellett Kunssorral együtt. Nezték, amint Berci előjön a lakásikból, a hátán táská, sapka a fején, új ruhá rajta, kezében becsomagolt tiszta.

Elfogódva nagy tisztelettel intgettek neki és elígérték, hogy hazajöjjen. Tiszta is kiszaladtak a kapuba, jön-e már?

Végre déli harangszókor egyszerre csak előbukkant az utanyarulatnál. Az egész ház minden gyereke elbeszélte, még Kunssor is. Már messzszóló kiabáltak:

— J6 volt az iskolában? Nem kaptál ki? Meselej! Meselej!

Berci fölkélesen mosolygott.
— Vánjatok csak kísérs, ti kis pocokok, míg leteszem a táskámat s megírom a leckémet... aztán majd kiövök és mesélek nektek.

Ezzel bement a lakásba és vagy egy óráhosszat kellett várni. Persze, mert azonnal kellett teleírni egy oldalt az új írkában, az új tollal, csupa egyenes vonal volt feladva.

Végre kés en lett, még egyszer megnézte az írkát jobbról is, balról is, aztán betette a táskába, a táskát beszigetizta, felkaszította az ablakillinesre s végre megjelent a kerben.

— Itt vagytok, kis pocokok! — mondta.
— Mi az a pocok? — kérdezte Piroška kíváncsian.

— A pocok — mondta fensőbbösen Berci — az olyan gyerekek, akik még nem jár iskolába. Most már tudjátok?

— En már j6v6re nem leszek pocok! — dicselkedte Márta.

— Két év múlva én sem! — kiáltotta Kálmánka.
— Csíft! — mondta Karcsi. — Mondd el, Berci, mi volt az iskolában, j6 volt, vagy rossz volt?

— Te csak csi! — mondta Berci lenézően. — Természetes, hogy j6 volt! Aki figyelt, annak j6 csak aki nem tud rendszeren viselkedni, annak rossz.

— Te figyelsz?

— Persze! A tanító bácsi szépen jeltette minket a patha, aztán mesélt. Nagyon szépen mesélt. Aztán felhívta a táblára egy egyenes vonalat és leckét kapunk, holnap el kell vinni, már meg is írtam. Még egy is írok még egy oldalt... szerveszóló!

Ezzel bement. A többi csendesen nézett utána. — Azt mondja nekünk, hogy kis pocok! És nem is játszik már velünk... — mondta Karcsi.

— Majd leszünk mi is iskolásgyerekek nem sokára! — vigasztalódtak a többiek.
Egyik sem félt már az iskolától. Alig várták, hogy 6k is odakerülhessenek. Összeültgáták a fejüket és arról suttogtak, mi lesz ha mind nagyok lesznek...

Kunssor csendesen vakantolt egy-kett6s, mintha nevetett volna.

A gyerekek versei a kis kirándul6kr6l

M6kus B6zsi és Kov6cs K6ra:

Jancsika és Juliska,
Vidáman sétálnak,
A nagy erd6ben,
A sok vir6g k6z6tt,
A szep b6rs6ny f6tben,
Szerettem volna 6n is ott lenni.

Rozsip6l Elza és Gy6rgy:

Jancsika és Piroška
Elveszték az erd6ben,
Es amint mentek, mendegettek,
Egy kis hazik6hoz 6rték
Ott gondolkozva megálltak és néztek.

L6szl6 J6zsef:

Kir6ndul6sra ment a K6tka,
Utána meg a Pistika,
Sétálnak a nagy erd6ben,
Egyszer csak felsikolt a K6tka,
H6t mit láttak a gyerekek?
Mezeskal6s6s h6z6t,
Bementek sz6pen 6s leültek,
Hogy kipihenj6k f6radts6gaikat.

Fiala N6ndor és Rezs6:

Az erd6ben van egy h6z,
V6n boszork6sa ott tan6z.
Mezeskal6s6k6l van 6p6tve,
Cs6bit, lopj6nk hat bej6tve,
De ha a v6n j6i meg fog,
A kis 6tba majd be dug,
Vigy6zz testv6r, hogy lopsz le,
Nehogy a v6n huzzon be.

R6p6tly M6rgit:

K6t testv6r kir6ndul,
M6g mezes kal6csb6l
Egy h6zra tal6l6k.

N6m6th L6szl6:

Jancsi 6s Juliska s6t6lni mentek,
6s a nagy erd6ben, bizony eltevedtek,
De azt6n k6rt6k egy kis tiszt6sra,
R6kadt6k v6gre egy kis cukorh6zra.
A cukorka h6z6l mindent 6k megk6rt6k
6s azt6n sz6pen, hazat6t6t mentek.

F6l6p Gyurka:

Kir6ndul a t6rsas6g,
Erd6 sz6l6n menn6k 6t
N6zz6nk oda jobbra 6t,
Mezeskal6s ez a h6z.

Kupusz6r6cs Ruzs6:

P6t 6s Juliska
Foltos ruh6ba j6rtak,
Az erd6be mentek.

T6th Gyurka:

Kir6ndulni j6i de j6,
S6t a nap, nem hull a h6,
Erd6t h6z kal6csb6l,
J6l lakunk a falub6l.

Kany6 Matyi:

Kir6ndulnak 6, testv6r6k messzire,
Besz6lgetve hal6dnak az erd6be.
Jancsi mondja: — Nini S6ri mit l6tok!
Egy 6y6ny6r6 kis h6zacsok6t pill6ntok,
Cukor te6f, mezeskal6cs falak,
A sz6ne, a szaga, j6i de nagyon h6v6nk.
De m6g m6l6t megk6st6ln6k,
Mi t6rt6nt? V6n boszork6ny kidugta az orr6t.

B6l6nt Juliska:

Jancsi s a Juliska
Kir6ndulni indultak,
Ugy6l6s6k6k eltevedtek,
Nagyon ijeden n6ztek.

Knorr Olg6 6s G6za:

S6t6lni ment Jancsi, Panni az erd6be,
M6g ma nagy6t k6rj6ng6ln6k,
Mert m6r holnap a pad6kban busulhat6nk
A jutalomk6nyvet T6th Gyurka nyerte, j6j6n
el 6rte a szerkeszt6s6be.

Iskolai6r6sk6k

legsz6bb6k 6s leg6lc6sb6k
A. L6ks b6rt6l6t6ben, Duna-ucca 3.

Az 6sszes iskolak6nyvek 6s iskolaszerek

a legj6t6nyabb6r6n
Bachinger b6csn6l, a z6rd6val szemben.

M6g6z6rd6g6d6ni

csak úgy lehet, ha 6llami oszt6lysz6r6s6gyvet v6s6rolunk
L6st6g b6n6t6l6t6ben, K6r6l6 Aleks6ndra 13.

Gy6r6r6mekruh6t

fel6lt6t 6s t6l6k6b6t6t m6rt6k ut6n k6sz6t
P6pp J6zsef, K6r6l6 Petra 15.

Az iskolasz6zora

veg6y6n B6t6-c6p6t,
mert 6l6s6, sz6p 6s j6.

Az iskol6ba pontosan kell menni, eh6z pedig pontos 6ra kell.

amit Seidling P6ln6l, K6r6l6 Petra 28 v6s6rolunk.

Gy6r6r6k6k!

K6r6t6k a sz6l6t6ket, hogy
harisny6t, sz6v6t6rt, ing6t 6s
k6z6mm6kaanyag6t B6rghardt-n6l veg6y6nk.
Ott legnagy6bb a v6laszt6k.

Kics6nynek 6s nagy6nak

sz6v6t6ket,
6s sz6lymeket a leg6j6bban
Jakov6r6cs 6s Keszler-c6c6gn6l v6s6rolhat.

Gyerekek!

Elm6lt a sz6p nagy vak6c6 6s az iskol6ban, vagy az ucc6n bizony6ra sok6t mes6l6k r6la egym6snak. Elm6nd6t6k, hogy mi tejsz6t6t a leg6j6bban a sz6n6d6ben, mi v6lt a legkedv6sebb mulats6g-t6k.

Mi is szeretn6nk hall6ni. Eppen ez6rt ij6t6k meg a T6nd6r6rs6gnak, hogy melyik v6lt a legsz6bb ezim6del6 6lm6ny6k. Nem kell az egész sz6n6d6t6t leírni, hanem csak egy napot, vagy egy het6t, amelyiket a legkedv6sebbnek, vagy leg6rd6kessebbnek tal6l6tok.

A h6r6s ne legyen hossz6, legfelj6bb k6t 6rkalap

T6nt6r6l kell megírni, 6s a pap6rosnak csak az egyik oldal6ra, hogy a nyomd6sz b6cs6nak ne kelljen ford6t6ni. Teh6t maradj6n t6res a h6ta annak a lapnak, amelyikre 6rt6k. A leg6rd6kessebb le6r6s6kat k6z6l6t6k a T6nd6r6rs6gnak, a bek6rd6k k6z6tt pedig jutalmakat oszt6nk ki.

Rejt6ny6k, j6t6k6k, m6k6k 6s egy6b hunc6rs6g6k

Megj6l6s6k a T6nd6r6rs6g sz6pl. 2-1 sz6m6b6l

A vastagon rajzolt m6s6dik sor egy bibliai v6ros nev6t adja.

B6tr6-rejt6ny6k: 1. Sz6sz6rs6z6p, 2. K6rt, 3. K6k6s, 4. P6nz6s 6rsz6ny.

Rejt6t nevek: 1. I6a, 2. Gabi, 3. Sany6, 4. S6ra, 5. Rudi.

Oszt6p rejt6ny6k: 1. Hvar, 2. Ugal, 3. S6ri, 4. Vili, 5. E6s, 6. T6ni. A vastagon rajzolt sor: Husv6t.

Ugr6 rejt6ny6k: Szeretn6k sz6n6t6ni.

R6cs rejt6ny6k: F6gg6l6ges: 1. D6v6t, 2. Ban6n, 3. Opera, 4. Nillus, 5. K6bel. V6szint6s: 1. Dubrovnik. (A sz6m6k helytelen6l voltak a rajzon, az 6ls6 k6c6s6r sz6k6s6gt6len v6lt).

Keresztrejt6ny6k: V6szint6s: 1. R6t, 3. Alm, 5. Oy, 6. El, 7. K6r, 9. S6s, 10. Bal6ton, 13. 6r, 14. K6ton6k, 16. T6r, 17. Lak, 19. 6d, 20. P6k, 21. L6t, 22. M6s. F6gg6l6ges: 1. R6k, 2. T6r, 3. 6ls6, 4. M6s, 8. Mar6s, 9a. Oh, 11. L6t, 12. T6n, 14. K6, 14a. 6r6t, 15. Alm, 15a. K. 6p, 16. T6t, 18. K6s.

A h6lakeres6 p6lyv6z6t megj6l6s6

A T6nd6r6rs6g m6s6iben t6bb sz6t k6sz6k6rva ford6t6va nyomunk, s a gyerekek feladat6t, hogy k6keress6k a ford6t6va nyom6t6rt6t sz6vat6k. A megtal6lt hib6k6t azt6n bej6r6k a „Megj6l6s6” sz6lyv6ny6ben, a sz6lyv6nyt pedig 6l6t6va elk6ld6k Dezs6 b6cs6nak post6n, vagy bed6j6k6t6k a T6nd6r6rs6g post6s6k6t6 ny6be szer6da est6ig. Legt6bb6st6t6st6rt6k d6l6g. A p6lyv6z6k k6z6tt jutalomk6nyvet oszt6nk ki.

Vergődés

Nem elfog valami kínzó nyugtalanság és eltölt a létem fölösleges és értelmetlen voltának az érzése.

Kínzó érzés és úgy kerget szüntelenül, mint rabszolgát a korbács. És űz, űz a végtelenségig, hogy felkiáltok magamban: Elég, elég már és a karomat az arcom elé emelem.

Es nincs menekvés, pedig sokszor úgy érzem, nem megy már tovább, hogy összeroskadok és minden elfekettül és minden összeborul előttem.

De azután szíven vág a korbács megint és tovább vorszolom magam. Tovább és újra és újra.

Az agyam gondolatlan és csak két érzés tombol és fohászodik bennem. Az egyik az, ami űz és kerget, a másik, valami nagy, féktelen és fogcsikorgató, mégis alázatos és szinte szent áhitatu menekülési vágy.

Menekülési vágy.

De hová, ó én Istenem?

Alig várom, hogy bealkonyuljon, hogy este legyen, hogy elcsituljon minden odakint az uccán és mindenfelé körülöttem. Gépüörgés, emberi szó, az élet otromba és véres hajszája.

Hogy lehessen fektüdni és behunyni a szemet és az álom boldog irgalmasságában ellehessen indulni valami kedves, békés és árnyas mesgyéjén a titokzatos léleknek.

Reggelig.

Nem szeretem az őszt. Nyirkos, hideg, vigasztalan. Jönnek a felhők mindenfelől, de ezek a felhők, nem az én szívem kedves, könnyed és játékos felhői.

Szürke, lombra, duzzadt, nagy felhők. Gördülnek hömpölyögnek felém egymás alatt, egymás fölött, végtelenül, könnyörtelenül, megállíthatatlanul, konokul és gyűlöletesen és telehelnek mindent siri nyirokkal.

Már régen él bennem egy novellatéma, egy szegény és boldogtalan vándorról, aki egyedül és társatlanul vándorol végig az életen. Aki nagyon szegény, nagyon árva és nagyon boldogtalan és akit azzal jutalmaz az Isten, hogy bármerre megy, napsugár, verőfény, tavasz kíséri az utján.

Fáradtan bandukol egy zimankós novemberi éjszakán, az országoti fészület alatt feül, összegubbaszkodik és Krisztus átszögezett lábára hajítja a fejét. El is alszik ezen a véres párnán és arra ébred, hogy sűrű rá a nap és a hajnali szellő orronaillatot hömpölyögtet felé. Fecskék cikáznak a levegőben és a mező tele, de telistele van virággal. Akkor felkel és amerre megy, lombbaborulnak a fák és a feje fölött madarak éneklik nászadalukat.

Már régen szerettem volna megírni ezt a témát, de sohasem voltam hozzá eléggé verőfényes, hogy meg is írhattam volna.

Nem én vagyok ez a Vándor.

Ilyenkor, őszi időben, néha meglep valami fájdalmas nosztalgia. Valami nagy vágy, menni, menni gyorsan valahová, nemtudom, hová, de csak menni, menni. Mintha hívának valahol, mintha hívna valami ismerős rokon hang. Strigetöen, türelmetlenül, szemrehányóan. Ilyenkor nincs nyugtom, ilyenkor elműgyek és bekopogtatok azokhoz, akik még szeretnek és akik még a barátaim.

Hol itt vagyok pár napig, hol amott, azután szedem a sátorfám és megyek tovább, amíg lassan el nem mulik rólam ez az űzöttség. Így könnyebb elfelejtenem magam, elcsusztatnom és elsikkasztanom valami láthatatlan sarokba.

Most itt ülök a szobrász barátomnál, aki a régi társak közül való és a városban kívül lakik, a maga földjén, a maga házában előkelő és csendes elszigeteltségben. Munkában, egyszerűségben és boldogságban. Fehérfa szobájában, képek, szobrok és könyvek között.

Mikor először voltam itt évekké elelőtt a szobrász körülvezetett a házában s így szolt hozzám:

Most pedig bemutatnom neked Tigris, de vigyázz, mert ha rossz kedve van, embert eszik.

En meglehetősen féltékeny vagyok és szorongva vártam, amíg megjelent végre a tigris barátom társaságában.

A tigris nem evett meg. A tigris szép, szelíden, farkcsóválva odajött hozzám és két első lábával

felkapaszkodva, rám nézett az ő tiszta csillogásu, szép és hűséges szemével.

A tigris a Bodri volt, az én szívbéli pajtásom, akivel az első percben szavak és minden egyéb cifra nélkül mindhalálig tartó szövetséget kötöttem.

Róla szeretnék írni pár szót, kedves pajtásomról, aki immár nincs többé, mert elment oda, ahová én is olyan sokszor készülődöm és ahol lassan beborítja őt a boldog feledés fátyola.

Két ilyen nehéz utra emlékszem, mint amilyen ez a tegnapi volt, mikor kívülről vert a vihar belül pedig az én lelkem démonai üldöztek.

Az első egy régen elmúlt augusztusban volt, amikor fekete volt az éjszaka mint az átok és a vilám csapkodott mellettem. A második egy szilveszteri éjszakán, amikor messziről utaztam ide, ebbe a városba, ahol senki se várt és senki sem szeretett,

amikor tombolt a vihar, a szél arcombavágta a havat, az utolsó pedig a tegnapi, amikor nehéz köd űlte meg a lelkemet és az elmulás furiai vág tattak fölöttem.

Most is hajnalban értem ide és csendesen várakoztam, mert aludtak még a házbellek.

Csendesen várakoztam, de most nem csendült föl — mint máskor — az én pajtásom boldog és baráti üdvözlése, pedig ir volt ez nekem és balzsam.

Csend volt.

Másnap azután elvezetett a Barátom felesége egy dombhoz a kertben. A kis földhalomba szurva egy vékony karó, a karón kék és piros virág csokorban.

Nézd — mondta — akkor egész éjjel sirtam...

A hant alatt pedig ott nyugszik a Tigris valószínűtlenül kicsi teste.

Előre ment hűségesen, hogy majd üdvözölhessem, felcsattanó, boldog és ujongó csaholással, ha majd ballagok a túlvilági mesgyén.

Farkas Béla

A történelem nagy kalandorai

Az emberiséget mindig érdekelte a nagystilű kalandorok és szerencselovagok élete, akik a józan polgári gondolkodásmód megcsufolásával élték a csorbulatlan szabadságot, amely azonban nagyon sokszor összeütközésbe került a büntető törvénykönyvvel is. Európában különösen a tizenharmadik és tizenkettedik században volt sok szerencselovag, de kalandornő is, akiknek érdekes és viharos élete még a filmnézőket is inspirálta és majd mindégyletét megfilmesítették. A mai korban is meglehetősen sok kalandor foglalkoztatja a közvéleményt, ezek azonban nélkülözik azt a nagystilűséget, amivel elődeik rendelkeztek, munkájukat pedig szinte lehetlenné teszik a különböző államok rendőrségei, amelyek állandó összeköttetésben lévén ugyanis szemmel tarthatják őket. Lehet, hogy a jövő század más szemmel nézi majd a ma kalandorait, akikben mi csak a büntető törvénykönyvbe ütköző cselekmények elkövetőit látjuk és akkor talán őket is olyan színből látjuk, mint mi ma elődeiket.

Az első nagystilű kalandor és szerencselovag, akinek élettörténetét ismerjük közei őt évszázaddal ezelőtt élt:

BENVENUTO CELLINI

1500 november harmadikán született Firenzében. Apja tekintélyes építész volt, ő azonban már kora ifjúságától kezdve nagyon rendetlenül élt és veredő, összeférhetetlen természete miatt, mindenhol féltek tőle. Először ötvös volt, majd rézmetsző és szobrász. Nyugtalan természete egyik városból a másikba űzte és miután riválisát Pompeo aranyművest megölte, Firenzéből Franciaországba szökött, ahol akkor már jó neve volt a különben nagyon ügyes ötvösnek. Franciaországból való visszatérése után letartóztatták, mert azzal gyanúsították, hogy a pápai kincseskamrárt néhány értékes ékszerrel megfosztotta. Hiába tiltakozott a vád ellen, bebörtönözték az Angyalvárban, ahonnan azonban elképzelhetetlen veszélyek közepette megszökött. Rövidesen ismét elfogták azonban kegyelmet kapott és visszatért Franciaországba, ahol I. Ferenc szívesen fogadta. Nem sokáig élvezhette azonban a francia király barátságát, mert annak kedvese E-tampes hercegnője gyűlölni kezdte Cellinét, aki nek erre el kellett hagynia Fontainebleaut. Ismét hazament és nyugodtan élt Firenzében hetven éves korában bekövetkezett haláláig.

AZ ANGOL KORONAÉKSZEREK TOLVAJA

Thomas Blood szintén a hírhedt kalandorok sorába tartozott. Közönséges kovácmester házában látott napvilágot 1600-ban. Már kora ifjúságában résztvett az angol polgárháborúban és ezredesi rangig emelkedett. A harcok elűlte után sehogy sem tudott beletörődni a polgári életbe és néhány társával majd itt, majd ott tűnt fel, mindenhol rémulókat keltve, mivel semmitől sem riadt vissza. A legmerészebb terve azonban az volt, amikor merényletet tervezett II. Károly angol király ellen, amely alkalommal az angol koronaékszereket is el akarta rabolni. A merénylet azonban nem sikerült és Bloodot elfogták. A mindenre elszánt kalandor azonban a kínzókamrában sem vallott és kijelentette, hogy csak akkor mond el mindent, ha négy szemközt beszélhet a királlyal. II. Károly beleegye.

zett ebbe a szokatlan audienciába, amelynek megtörténte után megszüntette az összeesküvők elleni pert. A mai napig még senki sem tudja, hogy mi készítette a királyt erre a lépésre. Sok évvel később ismét összeesküvést szőtt a király ellen, amikor azonban le akarták tartóztatni, természetes halállal meghalt lakásán nyolcvan éves korában.

Szerkesztői üzenetek

Ebben a rovatunkban készséggel szolgálunk mindenemű felvilágosítással. Külön levélben csak a portó előzetes beküldése esetén válaszolunk.

P. Gy. Csakovec. A szabadalmi hivatal címe: „Uprava za zaštitu industrijske svojine, Beograd”. A bejelentéshez rajzok és leírás szükséges, ha nincs még jártassága szabadalmi ügyekben, tessék egy szabadalmi ügyvivőhöz fordulni, aki úgy a rajzokat, mint a leírást elintézi s ha meghatalmazást ad neki, akkor ő tizenöt éven át, meg a szabadalom fennáll, az összes ügyekben képviseli Önt és szakszertlen eljár mindenütt. Ilyen ügyvivő több van az országban, főleg Beogradban. Ha a szabadalmi hivaltal megkéri, díjtalanul beküldik Önnek a szabadalmi ügyvivők névsorát, de leveléhez válaszbélyeget kell mellékelni.

Nyelvőr, Szombor. A helyes írás: Offici, bár általában Officinek ejtik, ami helytelen, mert a „c” betűt ugyan „cs”-nek mondja az olasz, de a képtár neve nem Offici, hanem Offizi.

B. A., Bácsko Gradiste. Ha harmadosztályu kereseti adóként 100 dinárt vetettek ki Önre, akkor évente körülbelül 600 dinárt fog fizetni különböző adók címén. Ezt az adókövetést okvetlenül fellebbezze meg, hiszen igazolni tudja, hogy a jövedelme nem tesz ki ennyit. Ha a fellebbezést nem nyújtja be idejében, akkor a kivétel jogosult és később már hiába panaszkodik.

Munkanélküli, Csantavir. A kérdéses hirdetés feladóját magunk sem ismerjük, mert a hirdetést hirdetőirodától kaptuk. A pályázatát természetesen továbbítottuk s ha eddig nem kapott választ, ez annak a jele, hogy az ajánlatára nem tartanak igényt.

Régi olvasó, Osziyek. Tessék megírni a nevét és címét, mert névtelen levelekre nem válaszolunk.

Nimród, Temerin. Minden fegyver után évente 50 dinár állami illetéket kell fizetni s ehhez jön még a bántási adó, amelyet azonban vadászoknak nem kell fizetniük.

B. J. Noviszád. A cikkirő figyelmesen elolvasta levelét és a következőkben közli választát: Sorait mindenképen köszönöm, mert ha egyrészt kifogásol is, de tagadhatatlanul jóindulat vezérli mondani valóit. Meg kell azonban bocsájtania, de kérésének nem tehetek eleget, nem írhatom meg a kívánt második cikket. A megemlékezés egyoldalúsága ugyanis nem hiányos értesülés, feledékenység, vagy épen szándékoság miatt keletkezett, de pajtam és a lapon kívülálló, el nem hárítható és meg nem nevezhető körülmények miatt. Mert, sajnos, „több dolgok vannak égen és földön...” Esetleges észrevételeit azonban mindenkor köszönettel veszem s remélem máskor teljesíthetem felmerülő kívánságait.

R · E · J · T · V · É · N · Y · R · O · V · A · T

Rejtvénytársak
szeptember 9

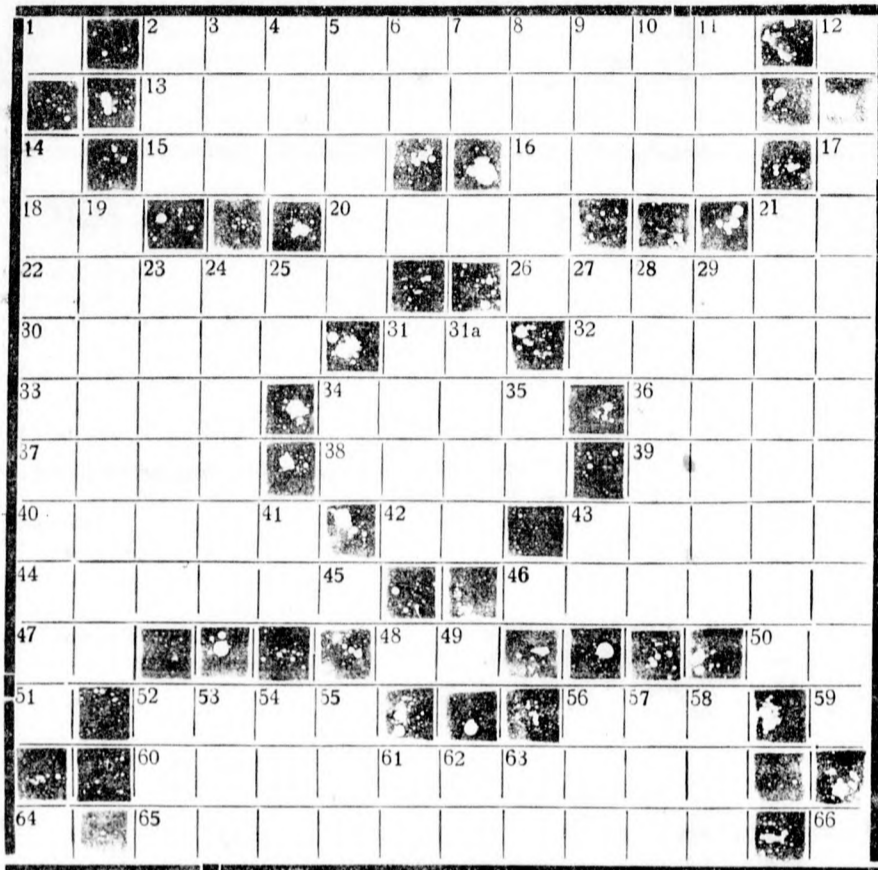
Rovatvezető: Vig Bözsi

Rejtvénytársak figyelmébe!

A jutalom kiosztásában csak azok vehetnek részt, akik a megfejtést pontos címükkel ellátva küldik be. — A helybeliek szeptényeit a szerkesztőségben vehetik át, vidékiek nyereményüket postán kapják meg. — A megfejtéseket csütörtök estig kell eljuttatni a szerkesztőségbe, a rejtvénytársak kíséretében. Egy helyes megfejtés beküldése elegendő. — Felhívjuk olvasóinkat, hogy kép-, betű- és keresztrejtvényeket szívesen veszünk, amelyek közül aztán a helyeseket sorjában közöljük. Akinek a rejtvénye megjelenik, részt vesz a heti sorsolásban.

Keresztrejtvény

Közl: Hoffmann Mariska, Káty

Vízszintes: 1. Betűrend kezdete, 2. Híres zene-szerző, 12. Az 1 folytatása, 13. A görög filozófusok beavatott tanítványa, 15. Szerb női név becézve, 16. Főszemély a keresztelésnél, 18. Vissza: folyó, 20. Római néptribün, ... vénusz, 21. Kicsinyítő képző, 22. Olasz város, 26. Balatoni fürdőhely, 30. A Duna mellékfolyója, 31. Ökör id. nyelven, 32. Ruha darab keverve, névelővel, 33. Tejtermék, 34. Ilyen levonat is van, 36. Ilyen szerv is van, 37. Halfajta, 38. Zseblámpához kell, 39. Népiesen szeszes ital (a), 40. Kötőszó, 42. Mássalhangzó (fon.), 43. Nem elő (betűhiány), 44. Néprajz (fon. röv.), 45. R, 46. Szín, betűcsere, 47. Számárhang, 48. Fűszer, 50. Vissza: tagadószó, 51. Mássalhangzó, 52. Gabona, 56. Rovar mássalhangzó, 59. I, 60. Tajtékpipa fényesítésére használják, 64. 12 vízsz. folytatása, 65. Olasz nemzeti tánc, 66. A 64-es folytatása.

Függőleges: 2. Kötőszó, 3. L... a jó szerencsét, 4. Klasszikus tagadószó, 5. D T A M Y, 6. Egyforma magánhangzó, 7. Elér, 8. Veszélyes az ilyen ut, 9. Id. nyelven szem, 10. Régi szláv tartomány, 11. I-k hiányával egy fürdőhely, 14. Beethoven híres szonátája, 17. Ez volt Hindenburg célja Tannenbergnél, 19. Élősdí (fon.), 21. Híres énekesek, lovasok, utolsó betű fölös., 23. Majomfaj, 24. Ez, id. nyelven és k b o, 25. Énekhang, 27. A 47 vízsz. azonos, 28. Akta, 29. Keverve: fanedve, 31. Valakivel, 31a. idegenül kályha, 34. Idegenül sarok, (fon.), 35. M, 41. Betűhiány: öreg, 43. Vissza: indulatszó, 52. 2 vége van, 53. Egyesült Államok, 54. Főzéshez kell, betűhiány, 55. Egyforma magánhangzók, 56. Sír, népiesen, 57. Határozó rag, 58. Határozó szó, 61. Vonat jár rajta i-vel, 62. Latin kötőszó, 63. P.E.

Rejtvénytársak

A múlt vasárnapi számban megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése:

Vízszintes sorok: 1. Bagdadi tolvaj, 12. Hol, 13. A nemona, 14. Gya, 16. Arab, 18. Ideki, 19. Láam, 20. Pék, 22. Ara, 23. Dur, 24. G I, 26. Rat, 28. Pad, 29. M L, 30. Azi, 32. Veronál, 33. Boi, 34. Tmob, 36. Hela, 37. Nikotin, 38. Tacitus, 39. Iron,

41. Röka, 42. Ant, 43. Kelepel, 45. M K N, 46. Ra, 47. Rut, 48. Lev, 50. Ae, 51. Aut, 52. Fok, 54. L N M, 56. Nőre, 58. Fedor, 60. Jade, 62. Yse, 63. Velence, 65. Néz, 66. Charles Gounod.

Függőleges sorok: 1. Bor, 2. Alap, 3. Da, 4. Aní, 5. Deda, 6. Imerod, 7. Toka, 8. Oni, 9. La, 10. Agár, 11. Ica, 12. Halgati arany (I), 15. Amelia Sanchez, 17. Bér, 19. Lud, 21. Vak, 23. Dal, 25. Szmirna, 27. Teriget, 28. Pakatel (p=b), 29. Molukka, 31. Iokot, 33. Betöm, 35. Bon, 36. Hír, 40. Herodes, 43. Kut, 44. Lel, 47. Rue, 49. Oni, 51. Arch, 51. Tele, 53. Kong, 55. Mano, 57. Öse, 58. Tel, 59. Rco, 61. Déd, 63. Vr, 64. E U.

Heti ajándékaink

Pál Inci fényképet kap a Hering Studiótól, Schenk Ferenc könyvjutalomban részesül.

Üzenetek:

H. Mariskának. Kedves megemlékezésének igazán örültem, helyes felvétel, szép helyen nyaralhatt, Alkalmadtán viszonzni fogom a fényképet. Sok üdvözlöt.

Halló Kanizsa. Tency már régen nem szállított keresztrejtvényt, bejeunt már? Ígéretemet még nem felejtettem el. Ami késik az nem múlik. Remélhetőleg hamarosan küld egy kis rejtvénytársak anyagot. Üdvözlöm.

R. N. Sajnos, rejtvénytársait nem használhatjuk fel, hisz több a fekete kocka, mint a szó benne.

Egyetemi hírek. Tagjainkkal ezúton közöljük, hogy legközelebbi csereesténk, szerdán, e hó 12-én este

8 órakor a Lloyd kávéház különtermében (a kereskedők palotájában) a Mária királyné sugáron lesz. Vendégeket szívesen lát a vezetőség. Levélcím: „Društvo novosadskih filatelista“ Vilsonov trg 2. Válaszbélyeg mindenkor melléklendő. Egyetemi postacsekk számla (Jugoszlavenska Banka noviszádi fiókjánál) Beograd 51.339.

A „Filatelista napok“ a filateliának ünnepnapjai lesznek, mert ez alkalommal országunk különböző részeiből találkoznak lelkes filatelistáink, hogy a nagy nyilvánosság előtt tüntessenek ideáljuk mellett és bizonyítsák mozgalmuk erejét.

Külföldön már évek óta egész természetes jelenség, hogy a kongresszus keretében évenként összejönjenek az ország filatelistái, mert az akció propaganda értékét nagyon is méltányolni tudják.

A mi szövetségünk is belátta ennek fontosságát s a még nem is olyan régen szervezetlen mozgalom érdekében elhatározta, hogy minden évben az országos kongresszussal kapcsolatban „Filatelista napokat“ rendez. A most már erős, szervezett filateliának ez volt első fontos határozata.

Az első filatelista napok tavaly Beogradban voltak, az Országos Filatelista Szövetség alapítása alkalmával, úgy hogy joggal tekinthetjük ezt a napot az újjáéledt jugoszláv filatelia születésnapjának.

A Noviszádi Filatelista Egylet mindent megtesz — amennyire szerény ereje megengedi, — hogy a jugoszláv filateliának ünnepnapjai a résztvevőknek — akik mozgalmunk egységét bizonyítani jöttek — feledhetetlen szép emlék maradjon.

Testvéreileg kiáltunk igaz barátainkhoz: „Isten hozott!“

Amire a bélyegek tanítanak bennünket

Tapasztalatból tudjuk, hogy a kis bélyeggyűjtők, gimnazisták a szép, nagy és tarka bélyegeket előnyben részesítik és legkedvesebb gyűjtőterületük a délamerikai köztársaságok, afrikai államok, francia gyarmatok, örül a szeme a tobzódó színeknek, de maga a bélyegen ábrázolt tárgyak is vonzzák, mert izgatják fantáziájukat. Különböző ismeretlen tájak, délszláv növényzet, mesebeli állatok, érdekes embertípusok. Sok mindenfélét irtak már a képecskék hasznosságáról, mert vannak gyermek, akik a bélyegek által kedvelték meg a történelmet; a legtöbb bélyeg az uralkodó képét hordja, hatalmának jelképét, akár koronázott fő az illető, akár csak rövidebb időre választott köztársasági elnök. Mi pontosan követhetjük az egyes országok sorsát, nagy eseményeket, forradalmakat és kríziseket. Ma mindenféle alkalommal emlékbélyegeket adnak ki — régebbi nagy események emlékére — amikor a levélbélyeg nem volt hű tükre a történeteknek és ezáltal a régmúlt eseményekről is tudomást szerezhethetünk.

Különböző közlekedési eszközöket látunk, a régi óegyiptomi evezős-vitorlás gályától kezdve — mely a nemzetközi hajózási kongresszus alkalmával kiadott emlékbélyegeken 1926. évből látható — egészen az 1932. belgái sztratoszféra ballonig. Még a mozdony történelmét is követhetjük. Itt is segítségünkre van Egyiptom, azután Nikaragua (1912) és az amerikai egyesült államok, 1901-ben. A „Zepelin gróf“ nevű léghajó kedvenc modellje a bélyegtervezőknek, Németországon kívül Olaszország, Oroszország, Görögország, Lichtenstein, USA stb. használják fel.

A jövőben néhány cikkben megtárgyaljuk, milyen különböző szempontok vezetik a bélyegtervezőket és az egyes országokat bélyegeik kiadásánál.

(Folytatása következik)

- 18-30: Felolvasás a Ben Akikából.
 19: Mandrino Nikola csellóhangversenye. Műsor: Popper, Glasunov, Chopin művei.
 19-40: A berlini filharmonia zenekarának hangversenye. Műsor: Liszt: Előjáték. Wagner: Részlet a Lohengrin című operából.
 20: Jugoszlávia szépségei. Előadás.
 20-30: Kálmán Imre: Bajadér, daljáték három felvonásban. Szünetben.
 22: Pontos idő, hírek.
 23: Közvetítés a Krályaivna étteremből.
 23-30: Tánclemezek.

BUDAPEST:

- 8-45: Torna.
 Utána: Durium hanglemezek.
 9-45: Hírek.
 10: „János jobbágy“. (Felolvasás).
 10-40: „Őszi kalap- és kesztyűdivat“. (Felolvasás).
 11-10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.
 12-05: Hetényi-Heidelbergr Albert—Buday Dénes—Sebő Miklós triója.
 Kacsóh Pongrác: Késő ősz van. — Grósz Alfréd—Szécsén Mihály: Csak az volt a bűnöm. — Márkus Alfréd—Harmath Imre: Reggel nyolckor Gyöngyösön. — Esemann Mihály: Megtehetne egy szívességet. — Schubert: Alomdal. — Buday Dénes—Sebő Miklós: Játékszerek vagyunk a sors kezében. — Reményi Béla: Csak téged szeretlek. — Hetényi-Heidelbergr—Innocent Ernő: Szeretlem nélkül fáj a szív. — Huszka Jenő—Martos Ferenc: Darumádár fenn az égen. — Sándor Jenő—Szécsén Andor: Valahol már nap ragyog. — Sally—Darvay: Orgona-virág. — Ráday László—Marcali Frigyes: Hányszor mondjuk azt egymásnak. — Murgács Kálmán—Vig György: A felvégen van egy árok. — Garai Imre—Sebő Miklós: Taxi Jani kalandjai.
 Közben kb. 12-30: Hírek.
 13-20 (1-20): Pontos időjelzés, időjárás és viz-állásjelentés.
 13-30 (1-30): Virány László szalonzenekeara.
 14-40 (2-40): Hírek, élelmiszerek, piaci árak, árfolyamhírek.
 16 (4): „Ezerester-műhely“. Ifjusági felőra. (Harsányi Gizi előadása).
 16-45 (4-45): Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
 17 (5): „A Magyar Cserkész ifjusági lap vidám műsoros előadása“.
 18 (6): „A Nemzeti Munkaléti“. Szörisey József dr. a TEGSz országos ügyvezető elnökének előadása.

- 18-35 (6-35): Teleky Sándor magyar nőiákat énekél, Csorba Dezső és cigányzenekara kísérétevel. — Dalok: Lányi Ernő: Régi nóta, híres nóta; Magasan repül a daru. — Dankó—Pósa: Ne menj rózsám a tarlóra; Sugjad a fülebe; Körül esztillagos az ég. — Dóczy József: Sötét erdő sűrűjében. — Kárpáti—Melháné: Ezüst nyárfalombok. — Szent-irmay: Ne menj el, maradj itt. — Sándor Jenő: Zug a harang; Tejbe fürdik a galambom. — Balázs: Mit keres a temetőben. — Pete Lajos: Fecske madár utának indul. — Fráter Lóránd: Tele van a város. — Balázs Árpád: Rácsos kapu; Elmégyek én messzire. — Dóczy József: Nádfeleles kis házi-kóm; Nem loptam én életemben; Haragszik a pusztabíró. — Dankó—Pósa: Kis kutyá, nagy kutyá; Pénteken este, szombaton este.
 19-50 (7-50): Vigjáték-előadás a Studióból. „Fruska“. Vigjáték 3 felvonásban.
 Utána kb. 21-35: Hírek, időjárásjelentés.
 21-55: (9-55): Külényi Ede zongorázik.
 22-40 (10-40): Az államrendőrség fuvószenekeara. Vezényel Szöllössy Ferenc.

PRAMA:

- 6-7-15: Torna, zenével.
 10: Lemezek.
 12-10: Hanglemezek.
 13-15: Katonazene.
 17-40: Hanglemezek.
 18-55: Német hírek.
 20-45: Milinovszky fuvószenekeara.
 21-30: Tánclemezek.
 22-30: Tarka zenés est.

VARSO:

- 8-45: Egyházi ének, lemezek.
 12: Kőrösi.
 23-54-1: Fokx-jazz, Roland énekessel.
 12-10: Táncczene.
 13-45: Új hanglemezek.
 17: Hegedű- és zongoraszonáták.
 19: Jazz két zongorán dalokkal.
 19-30: Schandler hegedűművész lemezei.
 20-30: Fogg énekes dalszövege.
 21: Rabcevicz Zsófia zongorázik.
 22-15: Kávéházi táncczene.
 23-35: Könyvtár és tánclemezek.
 24: Táncczene az Adriából.

WIEN:

- 12: Hanglemezek.
 14-10: Művészlemezek.
 16-35: Citeranegyese.
 17-05: Az állástalanok zenekara.
 19: Massenet: Manon, négyfelv. opera hat képb. közvetítés az állami operából.
 22-20: Rádiózenekara.

RÁDIÓMŰSOR

1934 szeptember 9-től szeptember 15-ig

VASARNAP, szeptember 9

BEOGRAD:

- 8-55: Műsorismertetés.
 9: Mandukics Szilya tornaórája.
 9-30: Pravoslav istentisztelet közvetítés a székesgyeházból.
 11-10: Vizállásjelentés.
 11-20: Népballadák.
 11-30: Ivanovics Zs. Dragolyub előadása szövetkezeti életéről.
 11-59: Pontos idő.
 12: Harangszó a székesgyeházból.
 12-15: Mascagni: Parasztbecstület, opera hanglemezek.
 13-30: Az Avara hírei és pontos idő.
 16-55: Pontos idő és az esti valamint a másnapi műsor felolvasása.
 17: Aranietki Alekszandar és tamburazenekeara. nak hangversenye.
 18: A rádiózenekar hangversenye. Műsoron: Adám: Ha király lennék; Schreiker: Ábránd Mozart Don Juan című operájából. Lammer: Udvari táncok. Bortikijevics: Ezerégy éjszaka, keleti balt (szvit két tételben); Petrus: Alsteri holdfény, keringő Böhm: Kópjások rohana, katonai galop.
 19-30: Weisz Róbert hangversenye.
 19-40: Ilcs Danica énekel. Műsoron: Mascagni, Puccini, Verdi és Wagner művei.
 20-10: Délszerbia, előadás.
 20-40: Délszerbiai dalok. Éneklő Dánics Ruzsa zenekari kísérettel.
 21-10: Couls Albert vezényel. Műsoron: Mussa-gorszki: Ballet a Hovancsiska című operából és Wagner: Tannhaeuser, nyitány (hanglemez).
 21-30: Pavlovics Mille csevegése.
 22: Pontos idő és az Avara hírei.
 22-15: A rádiózenekar hangversenye. Műsoron: Fucik: Marinarcia, nyitány. Strauss: Egy éj Venecében. Chobels—Kisov: Kerjngő a „Férjem nem a holdban él című filmből. Micelli: Spanyol szerenád. Higel: Bolero, spanyol induló.
 23: Közvetítés a Ruszki Cár étteremből.
 23-30: Tánclemezek.

BUDAPEST:

- 9-15: Hírek.
 10-10-55-ig: Református istentisztelet a Kálvini téri templomból.
 11-12-15-ig: Egyházi népének és szentbesezd a Jézus Szíve templomból.

- 12-20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállás-jelentés.
 12-30: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Rajter Lajos.
 14 (2): Durium-hanglemezek. Egy óra Olaszországban.
 15 (3): A m. kir. Földmiveltésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata.
 15-45 (3-45): Rigó Jancsi és cigányzenekaraának muzsikája.
 16-30 (4-30): „Régimódi házasság“. Irta Vas Gereben. Felolvassa Gárdos Kornélia.
 17 (5): Mánditis szalonzenekeara.
 Flotov: Márta — nyitány. — Cesali: Senta — tangó. — Bánvay Aladár: Szerenád. — Lehar: A három grácia — operettegyveleg. — Garami Béla dr.: Mese az aranykastélyról. — Strauss János: Tranzakciók — keringő.
 18 (6): „Színház a szabad ég alatt“. Márkuz László előadása.

- 18-30 (6-30): Részletek Lehar Ferenc és Kálmán Imre operéjükből. Előadja Szabó Lujza, Szedő Miklós és a Budapesti Hangverszenekara. Vezényel Komor Vilmos.
 Lehar: Éva — nyitány. — Lehar: Pacsirta — Juliska belépője (Szabó). — Lehar: Luxemburg grófia — Angela és René kettőse (Szabó—Szedő)* — Lehar: Kék mazur — köztánc és Oluszkó dala (Szedő). — Kálmán: Csárdáskirálynő — Sylvia belépője (Szabó). — Kálmán: Cirkuszhercegő — Mister X belépője (Szedő). — Kálmán: Részletek az „Ördöglovast“-ból. — Lehar: Cigányszeretlem — nyitány. — Lehar: Friderika — Friderika belépő-dala (Szabó); Oh lányka, oh lánykám (Szedő); Köztánc és aia (Szabó). — Kálmán: A montmartrei iholya. — Ma örül álmodtam — tangódal (Szedő). — Kálmán: A hollandi menyecske. — Mi vóna hej az élet — kettős (Szabó—Szedő). — Kálmán: Tatarjárás — egyveleg énekekkel (Szabó—Szedő).
 20 (3): Sport- és lövészversenyművek.
 20-20 (8-20): Szentgyörgyi László hegedű, zongorán kíséri Herz Ottó dr.
 21 (9): „Cserbere“. Rádiótréfa.
 21-50 (9-50): Hírek.
 22-10 (10-10): Közvetítés az Ostende kávéház-ból Veres Lajos és cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel.
 Dalok: Radó József: Van egy kis ház valahol. — Fráter Lóránd: Korán reggel harnatos a liliom. — Görgő Tibor: Zug az erdő. — Szerdahelyi—Szécsén: Ma este ablakokban; Megátkozott engem

az édesanyám; Végigmentem az ornódi temetőn; Tul a Tiszán faragnak az ácsok; Lagy a kenyér, pirítani nem lehet. — Nador József: Amerre jársz; Felleg borul az erdőre; Este későn.

23 (11): Az Ostende szalon- és jazzzenekar műsorának közvetítése. Kalmár Pál énekszámaival.

24 órától éjjel 1 óráig: Csak a bécsi rádióállomás részére: Közvetítés az Ostende kávéházából Veres Lajos és cigányzenekara muzsikái, Kalmár Pál énekel.

PRAHA: 6:30: Ebreszlő, torra. Karlshadi fúfózenekar. 9:15: Mozart: Klarinét és zongoraverseny. 10: Négyszerez zongorázás. 12:15: Az 5. gyalogezred zenekara. 17: Emétkönyv a vészhadit emétkönyvből. 17:30: Lemezek. 20: Fúfózenekar. 21: Rádiózenekar. 22:20: Hanglemerek. 22:30: Jazz-zene.

WIEN: 6:15: Ebreszlő, torra. 10:25: Az osztrák hősi emlékmű avatása, közvetítés a Heidenplatzról. 11:45: A szimfonikus hangverseny. 12:55: Rádiózenekar. 15:55: Haydn: F-dúr vonósnygyes. 17:30: Tiroli paraszt fúfózenekar. 19:30: Bärenre. Német és angol dalok. 20-45: Zika Zdenka szoprán dalélsje. 20-45: Rádiózenekar. 22:20: Fox-jazz Roland énekelvel.

24: Veres Lajos és cigányzenekara Kalmár Pál énekelvel, közvetítés a budapesti Ostendekávéházából.

HETFO, szeptember 10

BEOGRAD: 10:45: A napi műsor felolvasása. 10:50: Vízállásjelentés. 11:00: Népdallamok. 11:30: A rádiózenekar hangversenye. Műsoron: Urbán: All a tánc, nyitány. Urbán: Georgina, szerb tánc. Frajt: A Krieván alatt, szlovák népdalgyűjtemény. Kálmán: Részletek a Cigányprimás című daljátékából.

11:59: Pontos idő. 12: Harangszó a székesegyházból. 12:05: A rádiózenekar délutáni hangversenye. Műsoron: Suppé: Bandita, tréfák, nyitány. Leoncavallo: Zaza, operabrand. Tili: Egyiptomi szvit. Fucik: Tavaszi hangok, keringő. 12:45: Tűzse. 13:10: A rádiózenekar folytatja hangversenyét. Grünfeld: Barkarola. Hartmann: Altató dal. Deli. Bes: Előjáték és mazur a Coplia című balettől.

13:30: Az Avala hírei és pontos idő. 17:55: Pontos idő és műsorolvasás. 18: Földrajzi előadás az Alpokból. 18:30: Visnyevszkaja Nina zongorahangversenye. Műsoron: Bach: Hromatikus ábrind és fuga. Chopin: Etdűk. Chopin: Szerzo cisz-mollban. Liszt: Ballada ha-mollban. 19:10: Népdallamok. 19:30: Előadás Kocsity Petárról. 20: Bohémek, Puccini operája. Közvetítés a zagrebi Nemzeti színházról. Színház kb. 22: Pontos idő és az Avala hírei.

BUDAPEST: 6:45: Torna. Utána: Durium hanglemerek. 9:45: Hírek. 10: "A fahsi bíró száz évvel ezelőt" (Felolvasás). 10:40: "Mit fényképeztünk össze" (Felolvasás). 11:10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12:05: Nyári Rudi és cigányzenekarának muzsikája. Közben kb. 12:30: Hírek. 13:20 (1.20): Pontos időjelzés, időjárás- és víz-állásjelentés. 13:30 (1.30): Dr. Sereghy Elemérné énekel, Dömötör Tibor begedül, zongorán kíséri Karacsay Tili. 14:40 (2.40): Hírek, élelmiszertárak, piaci árak, árfolyamhírek. 16 (4): A rádió diáklétőrája: "Magyarok külföldi utallodóházakban". 16:45 (4.45): Pontos időjelzés, időjárás- és víz-állásjelentés. 17 (5): "Az ősz konyha". Vizváry Mariska előadása. 17:35 (5.35): Berend Endre szalóznakarának műsora. Erkel: Hunyadi László — nyitány. — Morena: Különlegességek — Egyveleg. — Grieg: Szeretlek; Erőfika. — Nesvada: Loreley, parafázis. — Strauss János: Dúli rózsák — keringő. — Monti: Csárdás. 18:40 (6.40): "Hazatérés". Lengyel József előbeszélés. 19:10 (7.10): Részletek a "Fox Folcs" című revüihimből. 20:10 (8.10): Közvetítés a Budai Színházról. "A dorozsmai szelmalom". Operett 3 felvonásban, 5 képből. Irta és zenéjét szerzette Erdélyi Mihály. Rendező: Lőránth Vilmos. Az első felvonás után kb. 21 (9): Hírek. A második felvonás után kb. 22:15 (10.15): Idő-járásjelentés. 23 (11): Lakatos Vince és cigányzenekarának muzsikája.

22:09: Pontos idő, az Avala hírei és a Putnik értékségei. 22:15: Elmann Csajkovezki szerzeményeket játszik (Hanglemerek). 23: Közvetítés a Zanatszki Dom étterméből.

BUDAPEST: 6:45: Torna. Utána: Durium hanglemerek. 9:45: Hírek. 10: Időszertü apróságok. (Felolvasás). 10:40: Ifjúsági közlemények. (Felolvasás). 11:10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12:05: Kondor Leó és Polgár Tibor kétzongorás jazz száma. Közben kb. 12:30: Hírek. 13:20 (1.20): Pontos időjelzés, időjárás- és víz-állásjelentés. 13:30 (1.30): Mursi Elek és cigányzenekarának muzsikája. 14:40 (2.40): Hírek, élelmiszertárak, piaci árak, árfolyamhírek. 16 (4): A rádió diáklétőrája: "Magyar emlékek a passzai kolostorban". 16:45 (4.45): Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17 (5): Közvetítés a Magyar Rúggyantadánygyár-ból. Hogyan készült a gum? 17:40 (5.40): Temesváry János brácsászik zongorakísérettel. 18:20 (6.20): "Vihar". Acsódy Károly előbeszélés. 18:55 (6.55): Bertha István szalóznakarának hangversenye. Jensen: Lakodalmi zene — Kókai Rezső: Intermezzo. — Radmanninov: cis-moll prelude. — Schütt Eduard: A pillangó szerelme. — Országfi Tivadár: Impromptu. — Stefanai Imre: Panchito — tangó — Lavotta Rezső: Scherzo-valcer. 20 (8): Sportközlemények. 20:15 (8.15): "Mars rt. csődje" Nagy Endre előadása. 20:45 (8.45): Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara muzsikái. 21:45 (9.45): A rádió külügyi negyedórója. 22 (10): Hírek, időjárásjelentés. 22:20 (10.20): Piliuszky Zsigmond énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. Puccini: Pillangó kasszony — ária a III. felvonásból. — Puccini: Tosca — ária az I. felvonásból. — Bizet: Carmen — virágária. — Massenet: Manon — ária a II. felvonásból. — Leoncavallo: Bohémek — ária a II. felvonásból. — Puccini: Le villi — románc. — Verdi: Aida — ária az I. felvonásból. — Leoncavallo: Mattinata. 23 (11): Pataky Vilmos jazz zenekarának műsora (Külös közvetítés). Young: Slofox. — Friend: Slofox. — Adler

Ozkar: A rózsám szögedt. — Cremlieux: Keringő. — Eisenmann: Jaj, mi van velem — keringő. — Nelson: Foxtró. — Ventes: Egy szál fehér virág — tangó. — Warren: Slofox. — Harris: Foxtró. — Rezzano: Duelo—Grillo. Tangó. — Whiting: Slofox.

PRAHA: 6-7:15: Torna, zenével. 10:25: Hanglemerek. 10:30: Iskolai rádió. 11: Hanglemerek. 17:40: Hanglemerek. 19:10: Rádiózenekar. 20:45: Szlovák óra. 22:15: Popszil énekes és a prágai zongorakettős cseh szerzők népszerű dalait adja elő.

VARSO: 8:45: Egyházi ének, lemezek. 12: Kürtész. 12:10: Havaji gitárzene. 13:10: Hangszerzők lemezek. 15:45: Carrus, zenes hangjáték. 17:15: Jónás M. zongorázik. 18:15: Schumann-dalok. 19: Dán énekar. 20: A nemzetközi repülőverseny helyzini közvetítése. 20:30: A rádió szimfonikus zenekara. 23:20: Tánclamezek.

WIEN: 11:30: Alpesi dalok és tánccok lemezek. 12: Rádiózenekar. 16:40: Filmlamezek. 19:10: Népdalok. 22: Az állastalanok zenekara. 22:50: Rádiózenekar.

SZOMBAT, szeptember 15

BEOGRAD: 10:45: A napi műsor felolvasása. 10:50: Vízállásjelentés. 11: Godovszky Leopold hat Chopin nokturnót ad elő, majd francia lemezek. Műsoron: Massenet: Két ária a Herodes című operából. Saint-Saens: Haláltánc. Thomas: Ária a Hamletből és Gounod: Keringő a Romeo és Juliából. 11:59: Pontos idő. 12: Harangszó a székesegyházból. 12:05: Davidovics Mihajlo népdalokat énekel cigányzenekari kísérettel. Színház kb. 12:45: Tűzse. 13:30: Az Avala hírei és pontos idő. 17:55: Pontos idő, másnapi műsor közvetítése. 18: A közönség kedvence lemezek.

14.40 (2.40): Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek.

16 (4): Pósa Lajos kisebb elbeszélő versei Felolvassa özv. Pósa Lajosné.

16.45 (4.45): Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17 (5): Az állástan zenészek szimfonikus zenekara. Vezényel Melles Béla.

Suppé: Könnyű lovasság — nyitány. — Zieher: Abrahám Strauss—Müllöcker—Suppé műveiből. — Waldteufel: Ószi hangulat — keringő. — Huszka Jenő: Részletek az „Aranyvirág” c. operetből. —

Lehár: Cigányszeretem — nyitány. —
18.15 (6.15): „Anglia belső átalakulása”. Lisztvel grófné Márfly-Mantuano Judit előadása.

18.30 (6.50): Saray Elemér és cigányzenekarának zenéje.

19.55 (7.55): „Madách-paródiák”. Galamb Sándor dr. előadása.

20.30 (10.30): A bécsi rádióállomás műsorának közvetítése. Szórakoztató zene. Vezényel Schönherr Max. Közreműködik a Bohém-kvartett és a bécsi filharmónikus rádiózenekara.

Strauss János: Radetzky — induló. — Suppé: Diadalmi nyitány. — Strauss János: Bei uns z'haus — keringő. — Benatzky: Meltspejs. — Leux: Bei der blonden Kathrein. — Benatzky: Innen zu Liebe (Bohém kvartett). — Strauss József: Feuerfest — francia polka; Aus der Ferne — polka-mazurka. — Moulinet: Francia polka; Dinamidiák — keringő. — Mosser: Die Luft von Wien. — Geiger: Ja, unser Gasserl is klein (Bohém-kvartett). — Eysler: Ein Tag in Paradies — egyveleg. — Lehár Ferenc: Pikanteriák — keringő. Nechledil — induló. — Whitting: War's vielleicht der Mond. — Irving Berlín: Ich hab ein Lied für dich gemacht. — Churchill: Wer hat Angst vor dem bösem Wolf (Bohém-kvartett). — Fall Leó: Elvált asszony — nyitány.

22 (10): Hírek, időjárásjelentés.

22.20 (10.20): Melles vonósnyegyves.

23 (11): Markó Árpád: „Francia katonák II. Rákóczi Ferenc hadseregében” című előadása, Guilhermin Pál franciaryelvű fordításában.

23.20 (11.20): Kávéházi zenekar műsorának közvetítése.

Lehár Ferenc: A mosoly országa — egyveleg — Kahal—Fain: Slovofox. — Bryan—Handman: Fox-trott. — Eismann—Komját: Egy csókot kérek — foxtrott. — Hubay Jenő: Hullámzó Balaton — hegedűszóló játéka Setét György. — Holly: Tangó. — Ellis: Slovofox.

PRAHA:

6—7.45: Torna, zenével.

10: Hanglemezek.

10.15: Muzsik szalonnégyes.

12: Hanglemezek.

12.30: Jazz-zene.

17.50: Hanglemezek.

19.10: Modern gyermekzene.

21.15: Horvát dalok.

22.15: Prágai szalonzenekar.

VARSO:

8.45: Egyházi ének, lemezek.

12: Kúrtiszó.

12.10: Gyermekzene.

12.50: Táncczene. Vilnából.

13.10: Szimfonikus lemezek.

15.40: Könnyű zene énekekkel.

18.15: Dugat Z. zongorázik.

19: Végyeskar Krakóból.

20: Rádiózenekar.

21: A rádió szimfonikus zenekara.

22: Táncczene.

WIEN:

12: Hanglemezek.

14.10: Művészelemek.

16.40: Kivánságlemezek.

17.50: Brácsa és zongorazene.

19.20: Az igazi, ál és művészi népdal, csevegés dalokkal és lemezekkel.

19.55: Ebenstein Viktor zongorázik.

20.30: Rádiózenekar a Boheme négyessel.

22: Habradova Eva dal- és áriaestje.

23: Máthé-jazz Sternau Viktor énekével.

PÉNTEK, szeptember 14

BEOGRAD:

10.45: A napi műsor felolvasása.

10.50: Vizállásjelentés.

11.00: A rádiózenekar hangversenye.

Műsoron: Mendelssohn: Fingalosz barlangja, nyitány. Homann: Emlékezés Flotov Mártíjára. Manfred: Keringő. Schmalstich: Farsangi menet, szvit

11.59: Pontos idő.

12: Harangszó a székesegyházból.

12.05: Katonazenekari hangverseny. Műsoron

szláv szerzők művei. Szünetben

12.45: Töcsde.

13.30: Az Avala hírei és pontos idő.

17.55: Pontos időjelzés, az esti valamint a más-

napi műsor felolvasása.

18.00: Gyerektorna óra, tartja Madukics Szmilja.

18.30: Timotics Milán népdalokat énekel zenekari kísérettel.

19.10: A rádiózenekar hangversenye. Műsoron:

Leutner: Unnepi nyitány. Gounod: Romeo és Julia,

operaábránd. Leopold: Ukrajnai visszhang. Binics-

ki: Amikor szembe néztem. Golemovics: Falusi

tánc. Frajt: Unnepi induló.

20: A szolmi fronttörtés. Előadás.

20.30: Közvetítés Zagrebből.

21.45: Hanglemezek. Műsoron: Puccini: Aria a

Tosca és a Pillangó kisasszony című operákból (Ha-

rambur). Gounod: Kettős a Fauszt című operá-

ból (Anso és Jurne).

PRAHA:

6—7.15: Torna, zenével.

10: Hanglemezek.

12.10: Hanglemezek.

17.50: Hanglemezek.

18.20: Német műsor.

19.10: Bucsu, kép régebbi idők zenéjétől.

19.55: Indián és néger dalok.

20.20: Vigjáték.

20.55: Hanglemezek.

21.25: Brahms: A-moll, vonósnyegyves.

22.15: Lemezek.

VARSO:

6.45: Egyházi dalok.

12: Kúrtiszó.

12.10: Könnyű zene.

13: Nápolyi dalok lemezekén.

15.45: Lengyel zene dalokkal.

17: Mai zongoraművészek.

18.15: Gavronski: A-dur brácsa- és zongoraszo-

náta.

20.30: Filmlémezek.

21: Szimfonikus zenekar Tisserand szopránnal

22: Hangverseny.

22.45: Kávéházi tánczene.

WIEN:

11.30: Parasztné lemezekén.

13.10: Hanglemezek.

16.40: Zongorahangverseny.

17.10: Zenei mesterművek felfedezése.

17.40: Hanglemezek.

19.35: Parasztné.

21.55: Brahms: F-moll zongoradűs.

22.50: Kremsberger-jazz dalokkal.

0.15—1: Joost Oszkár zenekara lemezekén.

KEDD, szeptember 11

BEOGRAD:

10.45: A napi műsor felolvasása.

10.50: Vizállásjelentés.

11: A rádiózenekar szláv muzsikát játszik.

11.59: Pontos idő.

12: Harangszó a székesegyházból.

12.05: Alekszandrovics Náda népdalokat énekel

Pokáz Dusko és cigányzenekarának kíséretével.

12.45: Töcsde.

13.30: Az Avala hírei és pontos idő.

17.55: Pontos idő és műsorolvasás.

18: Asszonyok órája. Szlavojevič Lyubica gya-

korlati tanácsokkal szolgál a házi teendők végzé-

sénél.

18.30: Georgijevics—Pabszt Magda énekel. Mű-

soron: Weber, Beethoven, Mozart és Verdi művei

19: Népdalmezek.

19.30: Flóthangverseny. Előadja Szejevics Ja-

kab, Műsoron: Kuhlau: Nagy-gédur szonáta. Blo-

deck: Addagio. Genen: Változatok egy nápolyi dal-

lam felett.

20: A hűsieség és az önfeláldozás példái.

Előadás.

20.30: Nikolics Bosko, operaénekes, crnogoral

dalokat énekel.

21: Gounod Károly szerzeményei. Játéka a rá-

diózenekar.

21.30: Eljegyzés. Nusics Branislav egyfelvoná-

sos bohózat.

22: Pontos időjelzés és az Avala újsághírei.

22.15: Hanglemezhangverseny. Műsoron: Wag-

ner: A Bolygó hollandi nyitánya. Goldmark: Két

dal a Sába királymője című operából (Németül

20: A hűsieség és az önfeláldozás példái.

Előadás.

20.30: Nikolics Bosko, operaénekes, crnogoral

dalokat énekel.

21: Gounod Károly szerzeményei. Játéka a rá-

diózenekar.

21.30: Eljegyzés. Nusics Branislav egyfelvoná-

sos bohózat.

22: Pontos időjelzés és az Avala újsághírei.

22.15: Hanglemezhangverseny. Műsoron: Wag-

ner: A Bolygó hollandi nyitánya. Goldmark: Két

dal a Sába királymője című operából (Németül

Mária). Mendelssohn: Dal. Delibes: Az aranyhajú

lány. Grieg: Scherzo. Borodin: Részletek az Igor

hercege című operából. Alabijev: Orosz dal (Galli

Curci). Leoncavallo: Kórus a Bajazzók című ope-

rából.

23: Pokáz Dusko és cigányzenekarának köz

vetítése a Dva Jelena étteremből.

BUDAPEST

6.45: Torna.

Útána: Durium hanglemezek.

9.45: Hírek.

10: „Az otthon madarai”. (Felolvasás).

10.40: „Divatos ablak- és ajtófüggönyök”. (Fel-

olvasás).

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból,

időjárásjelentés.

12.05: Losonczy-Schweitzer Oszkár szalonné-

karának hangversenye.

Küzbén kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállás-

jelentés.

13.30 (1.30): A m. kir. Mária Terézia 1. hon-

végyalagzred zenekara.

Figedy Sándor: Hunyadi János — induló. —

Delibes: Naïla — keringő. — Herold: Zampa —

nyitány. — Opacho József: Régi jó idők — gavotté.

— Yoshitomo: Japán szvit. — Abraham Pál: Viktória

— operetegyveleg. — Fricsay Ferenc: — induló.

14.40 (2.40): Hírek, élelmiszerárak, piaci árak,

árfolyamhírek.

16 (4): „Asszonyok tanácsadója”. (Arányi Má-

ria előadása).

16.45 (4.45): Pontos időjelzés, időjárásjelentés,

hírek.

17 (5): „Erdély költője”. (Tompá László). György

Dénes felolvasása.

17.30 (5.30): Horváth Rezső és cigányzenekari-

nak muzsikája.

18.30 (6.30): „Világháború a tuberkulózis ellen”.

Paraszin József dr. előadása.

19 (7): Budapesti Polgári Dalkör Vezényel:

Zsaskovszky József.

Jandl Béla: Májusi zápor után. — Lányi Viktor:

Szülőföldem. — Demény Dezső: Ellobotk szívetem.

Toborzó. — Lányi Ernő: Grand Caféban; Esti dal. — Kacsóh Pongrácz: Amerre én jártam. — Siklós Albert: Száll a felhő. — Huber Károly: Nem nézek én. — Müller Károly: Arrafele az alvógen. — Dönnl-Dönnl: Liliomszál. — Demény Dezső: Magyar szerenád.

19.50 (7.50): Vigjáték előadás a Studióból.

1. Vigjáték, mert itt az őrnagy. Vigjáték 1 felvonásban.

2. A szikra. Vigjáték 1 felvonásban.

21.35 (9.35): Hírek, időjárásjelentés.

21.55 (9.55): Kamarazene. Közreműködik Rékai Miklós (harfa), Hochstrasser Ferenc (fuvola) és Heinz Hugó (oboa).

Antik szonáták fuvolára, oboára és hárfára: Haendel: Szonáta (oboa-harfa). — Krumpholtz: Szonáta (fuvola-harfa). — Rosenmüller: Szonáta (fuvola-oboa-harfa). — Debussy: Első arabeszk; Második arabeszk. — Hasselmans: A forrás (harfa). — Foch: Elegia (oboa). — Demessenmann: Abtánd Chopin témára (fuvola).

23 (11): Viktória hanglemek.

PRAHA

6-7.15: Torna, zenével.

10.05: Hírek németül, lemezek.

10.55: Hanglemek.

11.45: Muzsik szalonégyes.

12.10: Hanglemek.

15.15: Rádiózenekar.

19.30: Kovarszenci: A chod szabadságharcosok, opera három felvonásban a Nemzeti színházból

VARSO:

6.45: Egyházi ének, lemezek.

12: Kirtiszó.

12.10: Jazz-zene.

15.45: Szórakoztató zene.

17: Zongorahangverseny.

17.35: Litván rapszódia lemezek.

18.15: A varsói vonóségyes játéka.

19: Braginska Berta énekel.

19.30: Tróé lemezek.

20.15: Rodoláni est Lembergből.

21: Zenés csevegés Jáváról.

22: Hangverseny.

22.15: Táncczene.

WIEN:

11.30: Néptáncok lemezek.

15.15: Kuranda Marianne zongorázik.

17.50: Hanglemek.

19.45: A szimfonikus hangverseny.

22.50: Kamarazene.

24-1: Népzenei egyes, sztrammlezene.

SZERDA, szeptember 12

BEOGRAD:

10.45: A napi műsor felolvasása.

10.50: Vizállásjelentés.

11: Tarka lemezek. Műsor: Lorzing: Fegyverkovács, nyitány. Verdi: Aida, ábránd. Sinding: Tavaszi suttyó. Blonde: Virágutó. Hubert: Kibor és Obermeyer: Madarak az ágon. Cantler: Csillaghullás, fox-közjáték. Moore: Keleti express.

Ziener: Bécsiek. Translator: Bécsi madarak. Land-smitz-Scopie: Marionettek, polka.

11.59: Pontos időjelzés.

12: Harangzó a székesegyházból.

12.05: A rádiózenekar déli hangversenye.

Műsor: Ober: Nincs többé Portia, nyitány. Prederksen: Skandináv szvit. Bosnyákoviics: Nyitány az Éjféli szimfoniából. Krsztics: Tanc. Logar: Uj fősiklás kőlo.

12.45: Tűzde.

13.10: A rádiózenekar folytatja hangversenyét.

Ziener: Egyveleg Strauss, Millocker és Suppée műveiből.

13.50: Az Avala hírei és pontos idő.

17.55: Pontos időjelzés, az esti, valamint a más-napi műsor felolvasása.

18: Egészségügyi előadás.

18.30: Mikulics Erika népdalokat énekel, zenekari kísérettel.

19: A rádiózenekar keringőket játszik. Műsor: Nebdal: Keringő a Lengyelvár című daljátékból. Sibels: Szonora keringő. Waldteufel: Espana, keringő.

19.30: Előadás Sumadáról.

20: Közvetítés Ljubljánából.

22: Pontos idő, hírek.

22.15: Közvetítés a Domovina étteremből.

23: Táncclemek.

BUDAPEST:

6.45: Torna.

Utána: Durium hanglemek.

9.45: Hírek.

10: „Magyar népmesék“ (Felolvasás).

10.40: „A földön modern esedéklampája“ (Felolvasás).

11.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat.

12: Déli harangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: Szimrny Szegej balatajazzzenekarának hangversenye.

„Oleg“ — indulódal (zenekar, kórus). — Hapen: Elszakadt hurok — keringő (zenekar). — Népdalok: Vihar, Felhők (kórus). — Drizo: Szomorú fiú. — románc (Voronin Dimitrij). — Szimrny: Volgai dalok — egyveleg. — Charito: Oszá rózsák — románc (Gorseev Szergej). — Gorodnicski: Trojka — orosz foxtróit (zenekar). — Utolsó pénzemet — népdal (Safanov Ivan kórusal). — Népdalok: Szerenád, Hegyre mentem (zenekar, ének).

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.

13.30 (1.30): Országos Postászenekar. Vezényel Ifj. Roubal Vilmos.

Erkel: Báthory Erzsébet — nyitány. — Rékai Nándor: Csüttinggölő. — Isz Zoltán dr.: Valse lente. — Losonczy Dezső: Leánykérő falom. — Garami Béla dr.: Elegia. — Radnai Miklós: Mozaik — szvit. — Rákóczi Indul (Berlioz fel dolgozásaiban).

14.40 (2.40): Hírek, élelmiszerek, piaci árak, árfolyamhírek.

16 (4): A rádió diktatórja. „A tenger tükre“.

16.45 (4.45): Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17 (5): „Az új Itália esodár“. Szekeres László dr. felolvasása.

17.35 (5.35): Kalnár Rezső és Balázs László szalonkiviteljének műsora.

Michele: Olasz dalok és táncok. — Komjáti: Keringő a „Szerecsen kedves“ e. operettből. — Puccini: Reszletek a „Bohémélet“ e. operából. — Lehar Ferenc: Parszitta — egyveleg. — Harry Horlick: Két gitár — orosz dal.

18.30 (6.30): „Mégem az állatorvászágban“. Abraham Ambrus dr., egyetemi magántanár előadása.

19.05 (7.05): Schwalb Miklós zongorázik.

19.50 (7.50): Operatőrlődás a Studióból. „Nótás kapitány“, Operett 3 felvonásban. Irtá és zenéjét szerelte Farkas Imre.

Utána kb. 22 (10): Hírek, időjárásjelentés.

22.15 (10.15): Debrceeni Kiss Lajos és cigányzenekara muzsikál.

22.45 (10.45): A m. kir. Operaház tagjából alakult zenekar. Vezényel: Berg Ottó.

PRAHA:

6-7.15: Torna, zenével.

10.05: Német hírek, lemezek.

11: Hanglemek.

12.30: Szalonzenekar, könnyű zene.

16.40: Jazz-zene.

17.40: Hanglemek.

19.10: Lampel: A kígyó és a kacsa. Nyári rádió-egyveleg lemezekkel és szavalkókkal.

22.15: Hanglemek.

VARSO:

6.45: Egyházi ének, lemezek.

12: Kirtiszó.

12.10: Népszerű cseh zene.

16: Jazz dalokkal.

17: Zamorska Lili énekel.

17.35: Szimfonikus táncok lemezek.

19: Könyvű zene.

19.30: Kávéházi zenetűz.

20: Dajos Béla lemezek.

21.50: Volinski tenor dalséje.

22: Táncczene.

WIEN:

12: Rádiózenekar.

15.50: Gyermekóra.

16.40: Hanglemek.

18: Zongorahangverseny.

19.25: Az Orlov domi kozákok énekara.

21.45: Rádiózenekar.

23.30-1: Jaritz-jazz Petrov Emil énekével.

CSUTÖRTÖK, szeptember 13

BEOGRAD:

9.25: Műsorismertetés.

11.10: Vizállásjelentés.

11: Népdallemezek.

11.59: Pontos idő.

12: Harangzó a székesegyházból.

12.05: A rádiózenekar déli hangversenye.

Műsor: Jokszimovic: Szánkó, induló. Bizet: Gamille, nyitány. Gland: Mandurjai vészlet. Glan-de: Hazám, dalkeringő. Szedlacsek: Beograd álomból, egyveleg. Translator: Elvesztett álom, keringő.

12.45: Tűzde.

13.00: A rádiózenekar folytatja déli hangversenyét. Carosio: Eder, nyitány. Bizet: Carmen operatúra.

13.30: Az Avala hírei és pontos idő.

16.55: Pontos idő, műsorismertetés.

18: Előadás a Sar-hegységéről.

18.30: Petrovics Todor népdalokat énekel, mandolinkísérettel.

19: Könyvű lemezek. Linke: A Jindra országában. Marco: Polka des-dur. Persmann: Könyvű lépcsőben. Hruby: Bécsi daljáték egyveleg.

19.30: Mendelssohn: Zongoránégyes. Előadja a rádiózenekar.

20: A Karagyorgye iskola ünnepe. Előadásában. Marco: Polka des-dur. Persmann: Könyvű lépcsőben. Hruby: Bécsi daljáték egyveleg.

19.30: Mendelssohn: Zongoránégyes. Előadja a rádiózenekar.

20: A Karagyorgye iskola ünnepe. Előadásában. Marco: Polka des-dur. Persmann: Könyvű lépcsőben. Hruby: Bécsi daljáték egyveleg.

19.30: Mendelssohn: Zongoránégyes. Előadja a rádiózenekar.

20: A Karagyorgye iskola ünnepe. Előadásában. Marco: Polka des-dur. Persmann: Könyvű lépcsőben. Hruby: Bécsi daljáték egyveleg.

19.30: Mendelssohn: Zongoránégyes. Előadja a rádiózenekar.

20: A Karagyorgye iskola ünnepe. Előadásában. Marco: Polka des-dur. Persmann: Könyvű lépcsőben. Hruby: Bécsi daljáték egyveleg.

19.30: Mendelssohn: Zongoránégyes. Előadja a rádiózenekar.

20: A Karagyorgye iskola ünnepe. Előadásában. Marco: Polka des-dur. Persmann: Könyvű lépcsőben. Hruby: Bécsi daljáték egyveleg.

19.30: Mendelssohn: Zongoránégyes. Előadja a rádiózenekar.

20: A Karagyorgye iskola ünnepe. Előadásában. Marco: Polka des-dur. Persmann: Könyvű lépcsőben. Hruby: Bécsi daljáték egyveleg.

19.30: Mendelssohn: Zongoránégyes. Előadja a rádiózenekar.

20: A Karagyorgye iskola ünnepe. Előadásában. Marco: Polka des-dur. Persmann: Könyvű lépcsőben. Hruby: Bécsi daljáték egyveleg.

19.30: Mendelssohn: Zongoránégyes. Előadja a rádiózenekar.

20: A Karagyorgye iskola ünnepe. Előadásában. Marco: Polka des-dur. Persmann: Könyvű lépcsőben. Hruby: Bécsi daljáték egyveleg.

19.30: Mendelssohn: Zongoránégyes. Előadja a rádiózenekar.

20: A Karagyorgye iskola ünnepe. Előadásában. Marco: Polka des-dur. Persmann: Könyvű lépcsőben. Hruby: Bécsi daljáték egyveleg.

19.30: Mendelssohn: Zongoránégyes. Előadja a rádiózenekar.

20: A Karagyorgye iskola ünnepe. Előadásában. Marco: Polka des-dur. Persmann: Könyvű lépcsőben. Hruby: Bécsi daljáték egyveleg.

19.30: Mendelssohn: Zongoránégyes. Előadja a rádiózenekar.

20: A Karagyorgye iskola ünnepe. Előadásában. Marco: Polka des-dur. Persmann: Könyvű lépcsőben. Hruby: Bécsi daljáték egyveleg.

19.30: Mendelssohn: Zongoránégyes. Előadja a rádiózenekar.

20: A Karagyorgye iskola ünnepe. Előadásában. Marco: Polka des-dur. Persmann: Könyvű lépcsőben. Hruby: Bécsi daljáték egyveleg.

19.30: Mendelssohn: Zongoránégyes. Előadja a rádiózenekar.

20: A Karagyorgye iskola ünnepe. Előadásában. Marco: Polka des-dur. Persmann: Könyvű lépcsőben. Hruby: Bécsi daljáték egyveleg.

19.30: Mendelssohn: Zongoránégyes. Előadja a rádiózenekar.

20: A Karagyorgye iskola ünnepe. Előadásában. Marco: Polka des-dur. Persmann: Könyvű lépcsőben. Hruby: Bécsi daljáték egyveleg.

19.30: Mendelssohn: Zongoránégyes. Előadja a rádiózenekar.

20: A Karagyorgye iskola ünnepe. Előadásában. Marco: Polka des-dur. Persmann: Könyvű lépcsőben. Hruby: Bécsi daljáték egyveleg.

19.30: Mendelssohn: Zongoránégyes. Előadja a rádiózenekar.

20: A Karagyorgye iskola ünnepe. Előadásában. Marco: Polka des-dur. Persmann: Könyvű lépcsőben. Hruby: Bécsi daljáték egyveleg.

19.30: Mendelssohn: Zongoránégyes. Előadja a rádiózenekar.

20: A Karagyorgye iskola ünnepe. Előadásában. Marco: Polka des-dur. Persmann: Könyvű lépcsőben. Hruby: Bécsi daljáték egyveleg.

19.30: Mendelssohn: Zongoránégyes. Előadja a rádiózenekar.

20: A Karagyorgye iskola ünnepe. Előadásában. Marco: Polka des-dur. Persmann: Könyvű lépcsőben. Hruby: Bécsi daljáték egyveleg.